

DELO JAVNE SLUŽBE KMETIJSKEGA SVETOVANJA V LETU 2023

Kmetijsko gozdarska zbornica Slovenije

REPUBLIKA SLOVENIJA
MINISTRSTVO ZA KMETIJSTVO,
GOZDARSTVO IN PREHRANO

KAZALO VSEBINE

PREDGOVORA	3
ORGANIGRAM JAVNE SLUŽBE KMETIJSKEGA SVETOVANJA	5
JAVNA SLUŽBA KMETIJSKEGA SVETOVANJA	8
LETO 2023 LETO NOVIH IZZIVOV	9
NALOGE JAVNE SLUŽBE KMETIJSKEGA SVETOVANJA	11
DELO SEKTORJA ZA KMETIJSKO SVETOVANJE	38
- Oddelek za kmetijsko politiko in razvoj podeželja	44
- Oddelek za kakovost kmetijskega svetovanja in razvoj	45
- Oddelek za strokovne naloge in prenos znanja v kmetijstvo	46
• Delo javne službe kmetijskega svetovanja po kmetijsko-gozdarskih zavodih Slovenije	47
- KGZS - Zavod Celje	48
- KGZS - Zavod Kranj	50
- KGZS - Zavod Ljubljana	52
- KGZS - Zavod Maribor	54
- KGZS - Zavod Murska Sobota	56
- KGZS - Zavod Nova Gorica	58
- KGZS - Zavod Novo mesto	60
- KGZS - Zavod Ptuj	62

Delo Javne službe kmetijskega svetovanja v letu 2023

**Izdajatelj: Kmetijsko gozdarska zbornica
Slovenije**

Leto izdaje: 2024

Naklada: 700 izvodov

**Delo Javne službe kmetijskega svetovanja
v letu 2023 so izdelali:**

Urednica: mag. Olga Oblak

Avtorji: mag. Olga Oblak, Jože Očko, Igor Hrovatič, Anton Jagodic, Tončka Jesenko, Darja Pipan, Marinka Korošec, Vojko Bizjak, Alberta Zorko, Gabrijela Salobir, dr. Dušica Majer, dr. Jernej Demšar, Jana Žiberna, Mateja Gorše Janežič, Andrejka Krt, Barbara Trunkelj, Matevž Močnik Grčar, Neja Žogan Čokl, Vesna Čuček, Robert Golc, Tomaž Močnik, Simona Hauptman, Metka Barbarič, Vasja Juretič, mag. Zdenka Kramar, Peter Pribožič

Spremna beseda: Roman Žveglič, Anton Jagodic

Fotografije: Arhiv KGZS in arhivi kmetijsko-gozdarskih zavodov, fotografija na naslovnici: mag. Olga Oblak

Jezikovni pregled: Marjana Cvirn

Oblikovanje in grafična priprava: Andrej Lombar

Tisk: Tiskarna Schwarz d.o.o.

**Izvedbo priprave in tiska je s financiranjem
omogočilo Ministrstvo za kmetijstvo,
gozdarstvo in prehrano RS**

Roman Žvegljč, predsednik
Kmetijsko gozdarske zbornice Slovenije

KMETIJSTVO – ZAKLAD NAŠEGA NARODA

Kmetijstvo je dejavnost, ki presega zgolj nacionalne okvire. Je temelj za preživetje celotnega človeštva. Prehranska varnost je ena izmed ključnih potreb, ki jo zadovoljuje kmetijska pridelava. Za Slovenijo pa ima še posebno vrednost, saj ohranja značilno kulturno krajino, podeželsko identiteto in tradicijo. Z ustrežno podporo in razvojem lahko kmetijstvo ostane ključna dejavnost slovenskega podeželja še v prihodnosti.

Slovenija je dežela, katere krajina je prepredena s številnimi kmetijami. Na majhnem in z naravnimi dejavniki omejenem prostoru je kmetovanje ključna proizvodna dejavnost za preživetje slovenskega naroda. Slovenski kmet je gradnik slovenstva in njegovih korenin.

Čeprav tradicionalno, je kmetijstvo dejavnost, ki se nenehno spreminja in prilagaja novim razmeram. Tehnološki napredek, vremenski pojavi, spreminjajoča se zakonodaja in ukrepi skupne kmetijske politike zahtevajo stalno prilagajanje ter usvajanje novih znanj. Dostop do aktualnih informacij in znanj je postal ključnega pomena za konkurenčnost ter uspešno kmetijsko pridelavo. Brez ustreznih znanj kmetje težko sledijo trendom in uvajajo nove prakse.

Javna služba kmetijskega svetovanja, ki deluje v okviru Kmetijsko gozdarske zbornice Slovenije, je ključna rešitev za organiziran in učinkovit prenos znanja do kmetovalcev. Vzpostavljen je sistem, ki prek terenskih svetovalcev in izobraževanj omogoča neposreden prenos znanja do vseh kmetij. Doslej

se je ta pristop izkazal kot najučinkovitejši način posredovanja aktualnih vsebin in svetovanj. Zato kmetijski svetovalci in tudi druge strokovne službe pretežni del svojega časa porabijo za prenos znanja. Glavni delež predstavlja osebno svetovanje, povezano z aktualnim dogajanjem na tehnoloških področjih ter pri izpolnjevanju pogojev, povezanih z ukrepi kmetijske politike.

Slovenski kmetje želijo svetovalce, ki jim zaupajo in jim pomagajo razumeti kompleksna vprašanja ter sprejemati najboljše odločitve.

Kmetu danes zaradi želje po znanju ni treba v svet, ker mu je ta s sodobnimi tehnologijami na doseg roke. Poleg tega ima na voljo kmetijskega svetovalca. Njegovo delo ni samo poklic, temveč je poslanstvo. Naša naloga je, da mu omogočimo, da to poslanstvo opravi čim lažje in čim bolj učinkovito.

Kmetijsko gozdarsko zbornico Slovenije lahko opredelimo kot nepogrešljiv vezni člen med znanjem in konkretnimi kmetijami. Svetovalni kader, organiziran kot javna služba kmetijskega svetovanja, je podaljšana roka države pri podpori in razvoju kmetijskega sektorja. Znanje in usvojena priporočila so ključna za soočanje s prihodnjimi izzivi, s katerimi se spoprijema slovensko podeželje. Naše kmete moramo opremiti z ustreznimi znanji, za kar ima javna služba kmetijskega svetovanja v okviru zbornice osrednjo vlogo.

Anton Jagodic,
vodja Sektorja za kmetijsko svetovanje

LETO NOVOSTI

Kmetijski svetovalci v Sloveniji delujemo v Kmetijsko gozdarski zbornici Slovenije, v zborničnem sistemu, tako kot v mnogih državah v Evropi. Ministrstvo za kmetijstvo, gozdarstvo in prehrano omogoča finančno izvedbo programa ter z izhodišči usmerja težišča našega delovanja. Usmerjanje dela JSKS je preko sistema KGZS urejeno, enotno, sistematično, strokovno vodeno; pokrivamo vse kmetije v državi in vse možne tehnologije ter stalno vključujemo nove vsebine. Kmetom storitve svetovanja nudimo preko večnivojske organiziranosti. V Sektorju za kmetijsko svetovanje na zborničnem uradu službo vodijo koordinatorji, na osmih kmetijsko-gozdarskih zavodih delo izvedejo svetovalci specialisti različnih strokovnih področij, skupni specialisti in terenski kmetijski svetovalci. Najbolj dosegljivi so kmetom terenski kmetijski svetovalci in svetovalci za KDD s svojimi koordinatorji, ki so naša osnovna mreža, preko katere kmetje dostopajo do naših storitev. Iz našega dela izpostavljam vlogo pri implementaciji Strateškega načrta Skupne kmetijske politike 2023–2027. Brez predanih sodelavcev novih intervencij ne bi bilo mogoče udejaniti. V sistemu KGZS je na kmetijsko-gozdarskih zavodih omogočen neposreden stik med različnimi javnimi službami, ki tvorijo celovito storitev za kmete. Hkrati smo povezani v sistem prenosa znanja in inovacij doma in v tujini. Sodelujemo z evropskimi svetovalnimi organizacijami in pridobivamo mednarodne izkušnje ter znanja na področju kmetijskega svetovanja. Organizacijska povezava s kmetijami v zborničnem sistemu pomeni odličen obojestranski prenos informacij. Novosti v letu 2023, kot so uvedba daljinskega zaznavanja,

pogojenost ter nove naravovarstvene zahteve, so spremenile dosedanje prakse. Vse pogostejši pojav neugodnih vremenskih razmer in obsežnosti poplav ter njihove posledice in vpliv na kmetijsko proizvodnjo so bili ustrezno dokumentirani ter preneseni do odločevalcev, da se je organizirala prepotrebna pomoč. Rezultati dela se kažejo v črpanju javnih sredstev in napredku tehnologij ter ekonomskemu razvoju kmetijskih gospodarstev. Služba je neodvisna oz. nevtralna pri podajanju strokovnih informacij. Sestavlja jo visoko izobražen kader z dragocenimi izkušnjami, pridobljenimi z leti dela na terenu, sodelavci se stalno usposablajo in izobražujejo. Ob tem se za njihovodolgoletno delo, ki so ga opravili za slovenskega kmeta, zahvaljujemo vsem svetovalcem, ki so profesionalno pot zaključili. Glede na to, da delujemo v zborničnem sistemu, se odvijata sistemski pristop in koordinirano strokovno delo na več nivojih za hiter prenos znanja. Nadaljujemo s kadrovsko prenovo in posodobitvijo opreme ter novimi metodami dela in usposabljanja. Ker moramo biti vedno boljši servis kmetov, se naše storitve nenehno prilagajajo potrebam slovenskih kmetov. Delujemo neodvisno, samostojno, strokovno in v prid kmetom, svojo vizijo bodočega razvoja znotraj obstoječega sistema lahko gradimo tudi v prihodnje. V tej brošuri bralcu z besedilom prikazujemo raznolikost našega dela na mnogoterih strokovnih področjih, z obsežnim slikovnim gradivom razgibanost aktivnosti, s poudarki in predstavitvami posamezni delov sistema javne službe kmetijskega svetovanja pa njeno organiziranost v letu 2023.

Organigram JSKS

Kmetijsko gozdarska zbornica Slovenije

Predsednik: Roman Žveglič

ZBORNICNI URAD

Direktor: Janez Pirc

Sektor za kmetijsko svetovanje

Vodja sektorja:
Anton Jagodic

Namestnica vodje sektorja:
mag. Olga Oblak

Vodja oddelka:
dr. Jernej Demšar

Vodja oddelka:
dr. Dušica Majer

V.d. direktor:
Stanko Jamnik

KGZS – Zavod CE

Vodja oddelka:
Vesna Čuček

Direktor:
Mitja Kadoič

KGZS – Zavod KR

Vodja oddelka:
Robert Golc

Direktor:
Matija Rigler

KGZS – Zavod LJ

Vodja oddelka:
Tomaž Močnik

Direktorica:
Irena Leonida Kropf

KGZS - Zavod MB

Vodja oddelka:
Simona Hauptman

Direktor:
dr. Stanislav Kapun

KGZS – Zavod MS

Vodja oddelka:
Metka Barbarič

Direktorica:
mag. Jana Čuk

KGZS – Zavod NG

Vodja oddelka:
Vasja Juretič

Direktor:
Damijan Vrtin

KGZS – Zavod NM

Vodja oddelka:
mag. Zdenka Kramar

Direktor:
Andrej Rebernišek

KGZS – Zavod PT

Vodja oddelka:
Peter Pribožič

ORGANIGRAM JSKS V KGZS

Kmetijsko gozdarska zbornica Slovenije

JAVNA SLUŽBA KMETIJSKEGA SVETOVANJA

SEKTOR ZA KMETIJSKO SVETOVANJE

1 vodja Sektorja za kmetijsko svetovanje
in koordinator izvajanja JSKS

ODDELEK ZA KAKOVOST KMETIJSKEGA SVETOVANJA IN RAZVOJ

1 vodja oddelka
4 vodje služb
1 strokovno tehnični
sodelavec

ODDELEK ZA KMETIJSKO POLITIKO IN RAZVOJ PODEŽELJA

1 vodja oddelka
3 vodje služb
1 pripravnik

ODDELEK ZA STROKOVNE NALOGE IN PRENOS ZNANJA V KMETIJSTVU

1 vodja oddelka
4 vodje služb

KGZS - Zavod CE

1 vodja oddelka
13 specialistov
2 skupna
specialista

IZPOSTAVE (11)
30 terenskih
svetovalcev
6 KD in DD
6 pripravnikov

KGZS - Zavod KR

1 vodja oddelka
5 specialistov
1 skupen
specialist

IZPOSTAVE (3)
13 terenskih
svetovalcev
2 KD in DD
1 pripravnik

KGZS - Zavod LJ

1 vodja oddelka
9 specialistov
1 skupen
specialist

IZPOSTAVE (13)
28 terenskih
svetovalcev
6 KD in DD
2 pripravnika

KGZS - Zavod MB

1 vodja oddelka
10 specialistov
1 skupen
specialist

IZPOSTAVE (2)
7 terenskih
svetovalcev
2 KD in DD
2 pripravnika

KGZS - Zavod MS

1 vodja oddelka
10 specialistov
1 skupen
specialist

IZPOSTAVE (4)
22 terenskih
svetovalcev
4 KD in DD

KGZS - Zavod NG

1 vodja oddelka
11 specialistov
1 skupen
specialist

IZPOSTAVE (11)
25 terenskih
svetovalcev
5 KD in DD
2 pripravnika

KGZS - Zavod NM

1 vodja oddelka
11 specialistov
1 skupen
specialist

IZPOSTAVE (11)
28 terenskih
svetovalcev
3 KD in DD
1 pripravnik

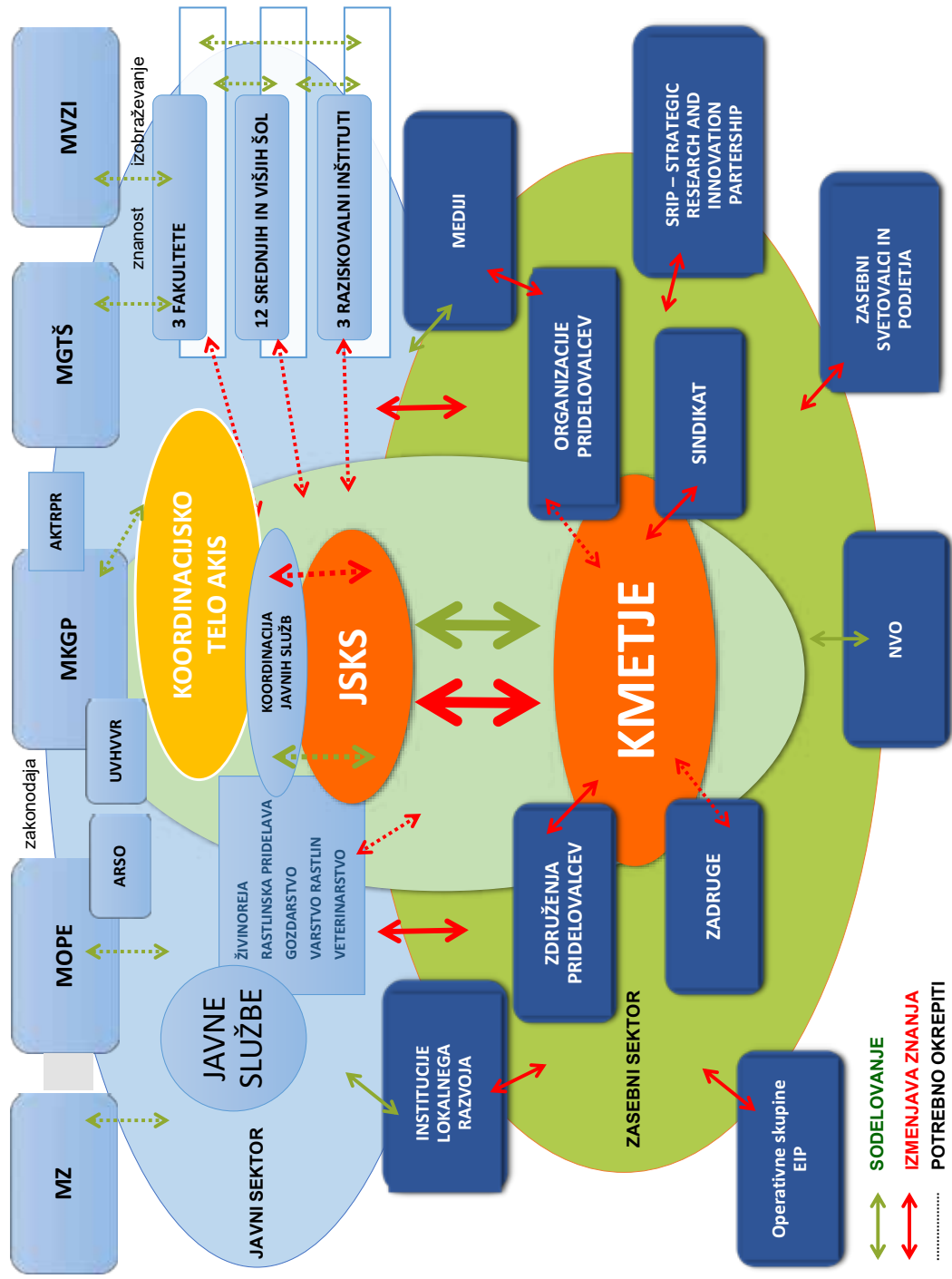
KGZS - Zavod PT

1 vodja oddelka
7 specialistov
2 skupna
specialista

IZPOSTAVE (5)
29 terenskih
svetovalcev
5 KD in DD

*na dan 1. 1. 2024

PRIKAZ VLOGE JAVNE SLUŽBE KMETIJSKEGA SVETOVANJA PRI PRENOSU ZNANJA (AKIS)

JAVNA SLUŽBA KMETIJSKEGA SVETOVANJA (JSKS)

- nudenje individualnega in skupinskega svetovanja kmetovalcem;
- izvedba predavanj, delavnic, krožkov, tečajev in drugih usposabljanj kot na primer ogledi dobrih praks doma in v tujini;
- informiranje kmetovalcev v obliki objav strokovnih prispevkov, člankov in obvestil;
- prizadevanje za tehnološki in ekonomski napredek kmetijstva ter podjetniško usmerjanje kmetij ob hkratnem upoštevanju okoljevarstvenih ukrepov;
- vzpostavljanje in razvoj dopolnilnih dejavnosti na kmetijah;
- pomoč pri formalnem in neformalnem povezovanju kmetijskih pridelovalcev, predvsem pa pri poslovnem povezovanju;
- izvajanje ukrepov kmetijske politike ter sodelovanje pri kreiranju ukrepov skupne kmetijske politike v bodoče;
- svetovanje pri izvedbi Programa razvoja podeželja, informiranje preko sistema info točk za investicijske razpise v kmetijstvu in gozdarstvu ter nekatere druge vsebine;
- sodelovanje pri strateškem načrtovanju in pomoč pri izdelavi razvojnih ter preusmeritvenih načrtov za kmetijska gospodarstva;
- svetovanje iz vsebin navzkrižne skladnosti.

NAŠE POSLANSTVO

LETO 2023 - LETO NOVIH IZZIVOV

POMOČ VLAGATELJEM ZBIRNIH VLOG IN PRI VKLJUČEVANJU V NOVE INTERVENCIJE SN 2023–2027

Z letom 2023 se je pričelo izvajanje novih intervencij iz Strateškega načrta skupne kmetijske politike 2023–2027 za Slovenijo. Javna služba kmetijskega svetovanja (JSKS), ki deluje v okviru KGZS, je za kmete izvajala informiranje o novih intervencijah in na 73 lokacijah nudila pomoč pri elektronskem izpolnjevanju ter oddaji zbirnih vlog. Pri tem je aktivno sodelovalo 213 za to delo usposobljenih kmetijskih svetovalcev. Zaradi potrebe po poznavanju mnogih pravil in pogojev novih intervencij ter vseh podrobnosti delovanja vnosne aplikacije je svetovanje in pomoč pri vnosu zbirnih vlog postalo strokovno zelo zahtevna naloga z veliko odgovornostjo. V roku za oddajo zbirnih vlog, od 31. marca do 10. julija 2023, je bilo oddanih 54.730 vlog. Večino, 98,5 %, so pripravljali s pomočjo kmetijskih svetovalcev. Število oddanih zbirnih vlog je bilo v letu 2023 za 1.092 manjše kot v letu 2022. Za informiranje vlagateljev je bilo po vse Sloveniji pripravljenih 219 usposabljanj, od tega 206 v živo in 13 prek spleta. Usposabljanj se je udeležilo 13.280 udeležencev. O novih intervencijah so kmetijski svetovalci pripravili številne prispevke v nacionalnih in lokalnih medijih (časopisi, glasila, radijske in televizijske oddaje ter nasveti ...), na spletnih straneh so bile objavljene video predstavitve intervencij. Za navodila o vseh intervencijah v tiskani obliki je poskrbelo ministrstvo za kmetijstvo, gozdarstvo in prehrano, dostopna pa so bila na vseh lokacijah JSKS. Na KGZS ocenjujemo, da je bila kampanja za oddajo zahtevkov za intervencije kmetijske politike težka in dolga, a uspešno izvedena.

IZVAJANJE PRP RAZPISOV IN RAZPISOV IZ SN 2023–2027

Agencija za kmetijske trge in razvoj podeželja je v finančnem letu 2023 za kmetijska gospodarstva razpisala 7 javnih razpisov iz naslova PRP 2014–2020 in 2 javna razpisa iz naslova SN 2023–2027. Največ odobrenih sredstev je bilo na podukrepu M04.2 Podpora za naložbe v predelavo, trženje oziroma razvoj kmetijskih proizvodov, sledi pa podukrep M04.1 Podpora za naložbe v kmetijska gospodarstva. Največ izplačil je bilo v letu 2023 izvedenih iz naslova podukrepa M04.1 Podpore za naložbe v kmetijska gospodarstva. Za zahtevke na tem podukrepu je bilo v letu 2023 izplačanih 26,72 milijona evrov, za podukrep M04.2 Podpora za naložbe v predelavo/trženje in/ali razvoj kmetijskih proizvodov pa je bilo izplačanih 12,49 milijona evrov izplačil. K temu so

pomembno pripomogli svetovalci JSKS pri KGZS z informiranjem o razpisih in osebnim svetovanjem ter pripravo vlog, zahtevkov in letnih poročil. Info točke KGZS so izvedle 9 predstavitev javnih razpisov PRP za kmetijska gospodarstva in zainteresirano javnost. Tako je v finančnem letu 2023 na agencijo prispelo iz naslova kmetijskih gospodarstev 817 vlog, na podlagi katerih je bilo izdanih 1.007 pozitivnih odločb v višini 79.577.120 evrov in odobrenih vlog v višini 88.996.233 evrov. Na agencijo je prispelo 4.282 zahtevkov (od tega 2.907 zahtevkov za poukrep 6.3. Pomoč pri razvoju majhnih kmetij).

NARAVNE NESREČE – ŠKODA PO POZEBI, TOČI IN POPLAVAH

V letu 2023 smo se soočili z izzivi, ki jih prinašajo naravne nesreče, kot so pozeba, toča in poplave velikega obsega. Kmetijski svetovalci in kmetje so aktivno sodelovali pri odpravljanju posledic, oceni škode na pridelkih, pripravi navodil za kmetovalce na prizadetih območjih ter oblikovanju smernic za kmetovanje v degradiranem okolju in remediaciji poplavljenih tal. Sodelovali so pri predstavitvi ukrepov po poplavah, zbiranju podatkov o škodi, ki jo je povzročilo več naravnih nesreč, in koordinaciji dobave krme na prizadetih kmetijah. Vloga KGZS je bila pomembna pri koordinaciji projekta nevladnih kmetijskih organizacij Nudim potrebujem pomoč na kmetiji, predvsem pri organizaciji prevozov krme. Poleg tega so aktivno sodelovali v komisijah za ocenjevanje škode in pripravljali seznam intervencij za leto 2024. Cilj delovanja je bil zagotoviti finančno pomoč prizadetim kmetijam s strani države, vključno s predčasnim izplačilom subvencij, znižanjem prispevkov in najemnin za kmetijska zemljišča. Hkrati sodelujejo pri iskanju in uvajanju ukrepov prilagajanja kmetijstva na podnebne spremembe, poenostavitev postopkov ocenjevanja škode ter povečanje stopnje sofinanciranja zavarovanja.

KGZ	število KMG iz ZV 2023	%
CELJE	10.330	18,9
KRANJ	3.604	6,6
LJUBLJANA	9.953	18,2
MARIBOR	2.260	4,1
MURSKA SOBOTA	5.754	10,5
NOVA GORICA	7.190	13,1
NOVO MESTO	8.483	15,5
PTUJ	7.149	13,1
Skupna vsota	54.723	100

NEKATERI KAZALNIKI IZVAJANJA JSKS V LETU 2023

Področje dela		
Vrtnarstvo (zelenjadnice, okrasne rastline)	št. nasvetov	6.899
	št. predavanj	103
	št. člankov	183
	št. sestankov	53
Sadjarstvo	št. nasvetov	5082
	št. predavanj	151
	št. člankov	107
	št. sestankov	93
Govedoreja	št. nasvetov	11.944
	št. predavanj	70
	št. člankov	79
	št. sestankov	68
	št. krmnih obrokov	1.170
Ekološko kmetovanje	št. nasvetov	5.988
	št. predavanj	67
	št. člankov	69
	št. sestankov	44
Naravne nesreče in zmanjševanje tveganj vključno z zavarovanjem kmetijske pridelave	št. nasvetov	7.054
	št. predavanj	16
	št. člankov	207
	št. sestankov	80
Dopolnilne dejavnosti na kmetiji	št. nasvetov	7.049
	št. predavanj	174
	št. člankov	139
	št. sestankov	52
	št. pomoči pri pripravi razvojnih načrtov	9
Digitalizacija kmetijstva	št. nasvetov	750
	št. predavanj	14
	št. člankov	33
	št. sestankov	11
Izvajanje SN 2023-2027 – mladi kmetje (IRP: 24 in 30)	št. nasvetov	2.768
	št. predavanj	23
	št. člankov	93
	št. sestankov	9
	št. pomoči pri pripravi razvojnih načrtov	75
	št. zahtevkov	32

NALOGE JAVNE SLUŽBE KMETIJSKEGA SVETOVANJA

Javna služba kmetijskega svetovanja (JSKS) je v letu 2023 izvajala svoje delo v okviru KGZS na Sektorju za kmetijsko svetovanje ter v osmih kmetijskogozdarskih zavodih, kjer je delalo okrog 330 kmetijskih svetovalcev in okrog 10 pripravnikov. Naloge je izvajala v skladu z izhodišči MKGP za pripravo letnega programa in finančnega načrta KGZS in KGZ za leto 2023.

GLAVNE NALOGE JAVNE SLUŽBE KMETIJSKEGA SVETOVANJA SO BILE SLEDEČE:

- svetovanje v zvezi s tehnološkim, gospodarskim in okoljevarstvenim področjem opravljanja kmetijske dejavnosti,
- svetovanje in pomoč pri izdelavi razvojnih načrtov za kmetijska gospodarstva,
- svetovanje in pomoč pri uveljavljanju ukrepov kmetijske politike,
- svetovanje in pomoč pri organizaciji in delovanju rejskih organizacij, organizacij pridelovalcev in drugih oblik proizvodnega združevanja kmetijskih pridelovalcev,
- svetovanje na področju kmetijskih in s kmetijstvom povezanih predpisov.

PRIORITETE V LETU 2023 SO BILE:

- implementacija Strateškega načrta skupne kmetijske politike za obdobje 2023–2027 za Slovenijo (SN 2023–2027) s poudarkom na vključevanju kmetijskih gospodarstev v intervencije t. i. zelene arhitekture, zlasti SOPO, KOPOP in EK,
- podnebne spremembe,
- spodbujanje mladih za kmetovanje,
- digitalizacija kmetijstva.

HORIZONTALNA NALOGA: SPODBUJANJE MLADIH ZA KMETOVANJE

Horizontalna naloga, ki se je izvajala v okviru vseh nalog, je spodbujanje mladih za kmetovanje. Tej ciljni skupini mladih kmetov smo prilagodili tudi načine oz. metode svetovanja – nadaljevali smo z usvajanjem novih metod na vseh področjih svetovanja, predvsem z uvajanjem e-načinov svetovanja, vključno z obveščanje mladih kmetov preko e-novic, in nadaljevali z delom v okviru panožnih krožkov. Nadaljevali smo tudi z aktivnostmi v okviru drugega Akcijskega načrta za delo z mladimi kmeti za novo obdobje 2023–2027. Akcijski načrt je pripravljen za medresorsko usklajevanje. Sodelovali smo tudi pri

organizaciji tradicionalnega letnega srečanja mladih kmetov, ki je letos v začetku leta potekal v Šempetru. Aktivno smo sodelovali pri predstavitvah intervencij za mlade kmete in pri prenosu znanja. Mladim kmetom poskušamo celovito svetovati in jim biti celovit servis pri njihovem delu.

HORIZONTALNA NALOGA: DIGITALIZACIJA KMETIJSTVA

Na področju digitalizacije smo se kot služba v prvi vrsti v preteklem obdobju opremljali s sodobnimi orodji za digitalizacijo v kmetijstvu (računalniška oprema, GPS, droni, vremenske postaje, sonde v tleh, ARC GIS aplikacija za obdelavo podatkov ...). Sodelovali smo pri uvajanju digitalizacije na kmetijska gospodarstva in v svetovalno delo v najširšem smislu, promovirali dobre prakse pri uporabi digitalnih orodij in naprav ter usposabljali svetovalce in kmete iz poznavanja digitalnih rešitev in opreme z različnih področij praktične rabe (sodobna informacijska in komunikacijska tehnologija, različne platforme, aplikacije, digitalna merilna oprema, senzorji, tipala, sistemi geo-pozicioniranja, brezpilotna letala, robotika, Big Data (velike podatkovne zbirke) ...

Digitalna orodja in aplikacije smo za zagotavljanje večje kreativnosti in vključenosti udeležencev uporabljali tudi pri našem delu, predvsem pri usposabljanjih na daljavo. Veliko naših aktivnosti, prenesenih na splet, je pomagamo kmetijam tudi pri uporabi teh vsebin. Na spletnih straneh objavljamo strokovne prispevke in vabila, poleg spletnih strani pa uporabljamo tudi druga socialna omrežja, predvsem Facebook, preko katerih kmete informiramo o naših aktivnostih. Prizadevamo si, da lahko s čim več kmetijami komuniciramo vsaj preko elektronske pošte. Gre za proces, s katerim moramo nadaljevati. Z uporabo orodij

smo na praktičnih primerih širili znanja in možnosti digitalizacije v kmetijstvu. Predavanja, delavnice, osebna svetovanja, prikazi primerov dobrih praks so pomagali širiti znanja in informiranja predvsem mlajših generacij na kmetijah.

Oblikovali smo vsebine platforme in orodja za digitalizacijo JSKS v okviru projekta Digitalizacija nalog javne službe kmetijskega svetovanja, ki je financiran iz NOO. Sodelovali smo pri razvoju digitalnih orodij za delo JSKS (kot npr. Farm manager, platforme za e-izobraževanje in e-svetovanje (E naSVET)) in jih preko različnih aktivnosti (delavnic, predstavitev, izobraževanj itd.) uvajali v delo tako svetovalcev kot tudi kmetov. Implementirali smo orodje ISM kot podporo odločanju na kmetijah med izbrane kmetijske svetovalce.

Na področju pospeševanja digitalizacije je služba panožno pri posameznih predavanjih, delavnicah kot tudi pri osebni svetovanju redno vključevala vsebine s tega področja. Poleg tega smo kmetom pomagali pri uporabi digitalnih orodij znotraj posameznih tehnoloških področij. Objavili smo strokovne prispevke v medijih.

Tekom leta smo kmetije spodbujali k uvajanju in uporabi digitalizacije na kmetijskih gospodarstvih, uvajanju principov preciznega gnojenja in škropljenja, merjenja vlage v tleh s TDR sondami in uporabe sistema SPON za napovedovanje namakalnega obroka in možnost avtomatiziranja namakalnih obrokov. Kmetovalce smo spodbujali k nakupu mehanizacije, ki uporablja satelitski signal za precizno lociranje delovnega stroja na kmetijski površini, za zmanjševanje in optimiziranje uporabe mineralnih gnojil ter sredstev za varstvo rastlin. Na področju namakanja kmetijskih površin smo začeli uporabljati dron za spremljanje stanja rastlin in daljinsko spremljanje stanja vlage v tleh ter podatkov vremenskih postaj za potrebe napovedi namakanja kmetijskih rastlin. Prav tako smo uporabnikom namakalnih sistemov predstavili digitalne pristope, in sicer, da bi se bolje koristili obstoječi in tudi novi namakalni sistemi, smo kmetovalce seznanjali glede digitalnih pristopov pri napovedih namakanja kot tudi oroševanja.

Kmetijam smo med drugim predstavili sodobne digitalne sisteme oz. orodja za uspešno upravljanje črede (avtomatizirana molža in krmljenje, uporaba dronov, uporaba pametnih ovratnic in ušesnih znamk, nadzor klime v hlevu ipd.), ki pomembno vplivajo na dobrobit živali. Na govedorejskih kmetijah imamo že sedaj preko 150 molznih robotov. Z izmenjavo izkušenj na delavnicah s prikazi robotske molže in ostalih pripomočkov z elektronskim vodenjem v hlevih se hitro širi znanje in izkušnje na nove kmetije. Svetovanja s področja digitalizacije smo izvajali tudi v prašičereji, tako na področju uva-

janja tehnologij pridelave, kot so usmerjeno krmljenje z nižjo vsebnostjo dušika in fosforja, večfazno krmljenje, dobrobit živali (ventilacijski sistemi in avtomatsko krmljenje). V perutninarstvu smo v okviru Perutninarske zadruge Ptuj v letu 2023 predstavili robotski pripomoček lovljenja pitovnih piščancev ob praznjenju hleva. Ročno delo, ki ga je vedno težje zagotavljati, bo v perutninarskih objektih nadomestil elektronsko voden stroj, ki bistveno olajša delo in nadomesti človeške roke. Izvajamo tudi projekte na področju robotizacije v kmetijstvu in robotizacije v živinoreji.

Za hmeljarje smo v okviru tehnološkega sestanka organizirali praktični prikaz navigacijskega sistema za samodejno vožnjo FJDynamic in predstavitev možnosti preciznega kmetovanja. Hmeljarjem smo ponovno predstavili tudi sodobne digitalne sisteme za navlaževanje posušenega hmelja, uporabnikom namakalnih sistemov pa digitalne pristope pri napovedih namakanja.

Lokacije vseh tehnoloških izobraževanj in delavnic izbiramo načrtno na kmetijah in v podjetjih, ki že imajo v proizvodnem procesu vpeljane moderne tehnike, ki vključujejo digitalizacijo (avtomatsko namakanje, avtomatizirane pakirne linije, uporaba prognostičnih postaj ...).

V preteklem letu smo si, tako kot prejšnja leta, prizadevali za povečanje dohodka na kmetijah in optimizacijo proizvodnje z ekonomskih vidikov. Naše delo je vključevalo nudenje ustrezne informiranosti in orodij kmetijam, ki smo jim pomagali pri izbiri najustrežnejšega načina ugotavljanja davčne osnove ter izkoristku davčnih ugodnosti. Skrbno smo informirali kmetije o zakonodajnih zahtevah na področju knjigovodstva. Poleg tega smo se trudili za povečanje konkurenčnosti kmetij in za uporabnost podatkov za ekonomsko spremljanje gospodarnosti na kmetijah. Za strateško načrtovanje proizvodnje smo posodobili katalog kalkulacij v okviru sistema Farm Manager in izvajali usposabljanja kmetij za boljše poslovno odločanje. Prav tako smo se osredotočali na izboljšanje informiranosti in znanja kmetij na ekonomskem področju ter jih usposabljali za učinkovito vodenje stroškov, urejanje računov in vodenje ustrezne dokumentacije.

Kmetije smo informirali in jih spodbujali glede možnosti uporabe digitalnih evidenc, jim svetovali, kako se aplikacija uporablja, in jih tudi tehnično izobraževali na področju uporabe. Pri rednem svetovalnem delu redno spodbujamo tudi uporabo drugih na spletu dostopnih javnih orodij (javni pregledovalnik GERK, Volos, RKG, govodo.si ...).

V okviru te naloge se kot digitalizacija na kmetijah šteje tudi svetovanje glede uporabe aplikacij SOPOTNIK in fotoSOPOTNIK, kjer so bila izvedena številna svetovanja, pomoč pri nameščanju, upora-

bi aplikacije na pametnih telefonih. Z namenom uspešne uporabe aplikacij smo izvedli številna usposabljanja za kmete. Z izobraževanji pa je potrebno nadaljevati tudi v prihodnjem letu.

PROGRAM DELA KMETIJSKE SVETOVALNE SLUŽBE JE BIL V LETU 2023 RAZDELJEN V NASLEDNJE NALOGE:

1. SVETOVANJE V ZVEZI S TEHNOLOŠKIM, GOSPODARSKIM IN OKOLJEVARSTVENIM PODROČJEM OPRAVLJANJA KMETIJSKE DEJAVNOSTI

1.1 Izvajanje tehnološkega svetovanja za dvig konkurenčne sposobnosti kmetij

1.1.1 SADJARSTVO

Izvedene aktivnosti:

Leto 2023 je bilo zelo težko za pridelovalce sadja, predvsem pečkatega sadja, in zato je bilo zahtevno tudi svetovanje. Zaradi zimske pozebe je bilo potrebno prilagoditi vse pomotehnične ukrepe, v prvi fazi zimsko rez, in zelo je bila otežena regulacija cvetnega nastavka. Poleti je nekatere predele Slovenije prizadela toča, ki je na nekaterih legah in sadnih vrstah uničila precejšen del pridelka. Sa-

došnjake je bilo potrebno pregledati, oceniti škodo in svetovati tehnološke ukrepe za sanacijo škode. Nadaljevali smo s spremljanjem dozorevanja jabolk in določanja optimalnih rokov obiranja, kar je potekalo koordinirano na področju cele Slovenije in s sodelovanjem javne službe za sadjarstvo, s katero zelo dobro sodelujemo. JSKS je organizirala precej tradicionalnih posvetov, dnevov odprtih vrat, krožkov, delavnic, demonstracij, strokovnih ekskurzij ali sodelovala pri organizaciji. Pregledali smo veliko tekočih predpisov ter pripravljali predloge in mnenja za njihovo učinkovitost pri pomoči sektorja. Pridobili smo dovoljenje za nujne primere v zvezi z varstvom rastlin za uporabo pripravka BANJO v pridelavi jabolk in hrušk za leto 2024. Intenzivno smo se vključevali tudi v delo strokovnega odbora za sadjarstvo pri KGZS in mu nudili strokovno pomoč.

1.1.2 VINOGRADNIŠTVO IN VINARSTVO

Izvedene aktivnosti:

Pri vinogradništvu je bil tudi letos dan velik poudarek na svetovanju o ukrepih za obvladovanje zlate trsne rumenice, predvsem v vinorodni deželi Podravje. Sodelovali smo v delovni skupini za obvladovanje zlate trsne rumenice, ki jo je imenovala ministrica, pristojna za kmetijstvo, in je pripravila osnove za uredbo. Veliko je bilo svetovanja na področju tehnologije obnove in naprave novih vinogradov (izbira sort, priprava tal ...).

Pri vinarstvu je bil poudarek na izboljšanju kakovosti

vina, za kar je bilo izvedenih veliko individualnih svetovanj o negi vina, vodenju evidenc, odpravi napak in boleznih vina ter pripravi vina na stekleničenje. Veliko časa so svetovalci za vinarstvo porabili za informiranje vinogradnikov in vinarjev glede označevanja vina po novem. Izvedenih je bilo precej delavnic za vinarji, napisanih več člankov, v vsaki vinorodni deželi pa je bilo izveden tudi webinar.

Sodelovali smo pri pripravi in izvedbi šestega Slovenskega vinogradniško-vinarskega kongresa na Ptuju, na kongresu pa so svetovalci, specialisti za vinogradništvo in vinarstvo, imeli tudi dva strokovna prispevka o stanju vinogradništva in vinarstva v Sloveniji.

JSKS je organizirala precej tradicionalnih posvetov, dnevov odprtih vrat, krožkov, delavnic, demonstracij, strokovnih ekskurzij za uporabnike ali sodelovala pri organizaciji.

1.1.3 OLJKARSTVO

Izvedene aktivnosti:

V sezoni je bila prioriteta dela svetovanje ukrepov za blažitev podnebnih sprememb z ustrezno oskrbo oljčnikov in spremljanje zdravstvenega stanja oljčnikov (predvsem pojav oljčne muhe in pojav novih škodljivcev) v sodelovanju s službo za varstvo rastlin. Velik poudarek je bil na individualnih svetovanjih, usposabljanjih in delavnicah s prikazi rezi oljk. Sodelovali smo z javno službo na področju oljkarstva in

oljkarskimi društvi (DOSI, DOB in GOD). Z Agrarno skupnostjo Rožar smo aktivno sodelovali pri načrtovanju oljčnika na degradiranem zemljišču. Oljarje smo obveščali o Uredbi o uporabi oljčnih tropin in rastlinske vode za gnojenje in o upoštevanju predpisanih pogojev te uredbe. Spremljali smo fenofaze rasti in dozorevanje oljk ter v sodelovanju s Poskusnim centrom za oljkarstvo priporočali zgodnje obiranje. Svetovali smo pomembnost vpisa površin in pridelka v RKG in to poudarjali na predavanjih. Leto so zaznamovali veliki nalivi in toča, zato smo svetovali o tehnoloških ukrepih za omilitev njihovih posledic. Sodelovali smo pri popisu škode po nalivih. Vzpostavili smo NPK oljkar/oljkarka. V letu 2023 smo nadaljevali z izdelavo smernic dobre higienske prakse za predelavo oljk v oljčno olje in namizne oljke, ki je trenutno v fazi potrjevanja na UVHVVR.

1.1.4 HMELJARSTVO

Izvedene aktivnosti:

Hmeljarjem smo svetovali glede obnove nasadov s sortami, ki so tržno zanimive in manj občutljive na boleznih ter stresne podnebne razmere. Zaradi preprečevanja širjenja hmeljeve uvelosti in hmeljevega viroida smo pri svetovanju dali velik poudarek kakovosti sadilnega materiala in ukrepom, ki preprečujejo širjenje okužb. Veliko pozornosti smo posvetili svetovanju glede primerne obdelave tal,

usmerjenega gnojenja z dušikom, integriranega varstva rastlin, optimalnega pričetka obiranja hmelja in nastavitve obiralnih strojev ter sušilnic. Svetovali smo tudi glede obnove in gradnje namakalnih sistemov, možnosti uvedbe digitalizacije v hmeljarstvo ter izvajanja intervencij in operacij, ki so primerne za hmeljarje. Skozi celo leto smo spremljali škodo na hmelju zaradi neurij, toče in poplav ter svetovali hmeljarjem glede ukrepanja za omilitev škode in sanacijo nasadov.

Izvedli smo osem tehnoloških sestankov s hmeljarji, pripravljali članke, delavnice, ogledе dobrih praks in poskusov. Pripravljali smo vsebine za strokovni list Hmeljarske informacije in revijo Hmeljar ter sodelovali v Odboru za žlahtnjenje in tehnologije pridelave hmelja na IHPS, v organizacijskem odboru seminarja o hmeljarstvu in s strokovno podporo na vseh sejah strokovnega odbora za hmeljarstvo pri KGZS.

1.1.5 VRTNARSTVO (ZELENJADNICE, ZELIŠČA IN OKRASNE RASTLINE)

Izvedene aktivnosti:

V letu 2023 smo na področju vrtnarstva pridelovalcem zelenjadnic, zelišč in okrasnih rastlin nudili svetovanje in informacije ter jih usposabljali za dvig tehnološke usposobljenosti in večjo konkurenčnost z namenom povečanja kakovosti ter količine pridelanih zelenjadnic, zelišč in okrasnih rastlin. Svetovali smo glede ustrezne izvedbe agrotehničnih ukrepov v vseh fazah rasti, od priprave tal do spravila in dodelave ter skladiščenja. Pri tem smo vključevali primere dobrih praks in nove tehnološke rešitve, s poudarkom na dvigu rodovitnosti tal, varovanju okolja, zagotavljanju varne in kakovostne hrane ter prilagajanju na podnebne spremembe. Zaradi hladne pomladi in moče preko celega leta, številnih neurij in poplav smo pridelovalcem svetovali ustrezne ukrepe za preprečevanje fizioloških motenj, ukrepe ob povečanem napadu bolezni v času rasti in skladiščenja vrtnin ter ustrezno ravnanje s poplavljenimi posevki in onesnaženimi tlemi. Svetovali smo pri investicijah v izgradnjo učinkovitih namakalnih sistemov in rastlinjakov za pridelavo toplotno zahtevnejših zelenjadnic, pri investicijah v nakup specialne vrtnarske mehanizacije in objektov za shranjevanje pridelane zelenjave. Posredovali smo tudi znanje o kakovosti končnega proizvoda in trženju vrtnin ter možnostih dodajanja vrednosti proizvodom.

1.1.6 SEMENARSTVO IN OHRANJANJE RASTLINSKIH GENSKIH VIROV

Izvedene aktivnosti:

Zainteresiranim pridelovalcem smo predstavili možnosti pridelave semena za lastno uporabo in za večje sisteme semenarstva. Prenašali smo znanje o pridelavi semena poljščin in vrtnin od raziskovalnih

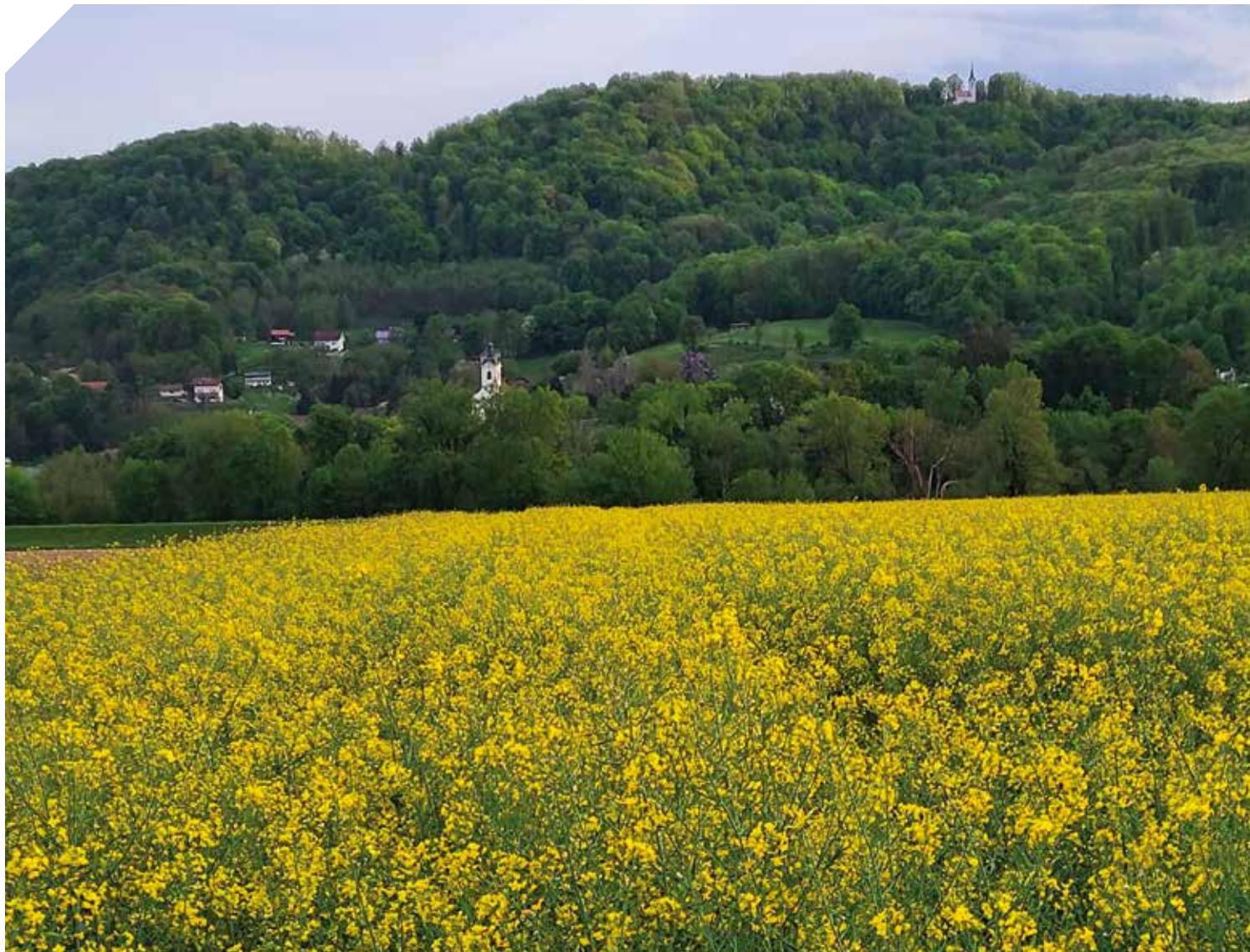

inštitucij kmetom, saj je tehnologija pridelave semena zahtevna, še posebej ob pomanjkanju učinkovitih rešitev za varstvo semenskih posevkov. Poleg osebnih nasvetov smo izvedli tudi usposabljanja, na katerih je bil med drugim poudarek na ekološki pridelavi in lastni pridelavi semenskega materiala. Pridelovalce smo ozaveščali o pomenu setve potrjenega (certificiranega) semena kmetijskih rastlin, ki je predpogoj vsake uspešne pridelave, in jih spodbujali k nabavi ter setvi takega semena. Prav tako smo pridelovalce ozaveščali o pomenu ohranjanja rastlinskih genskih virov, ki so vir raznolikosti in raznovrstnosti za izboljševanje gojenih rastlin s pomočjo selekcije ter žlahtnjenja, izpostavljali smo pomen ohranjanja lokalnih sort in jih spodbujali k uporabi lokalnega razmnoževalnega materiala (avtohtone in lokalne sorte čebule, česna, fižola, ajde, črne detelje, lucerne, krompirja, sadnih vrst ter lokalnih sort vinske trte). Sodelovali smo pri izvedbi evidentiranja rastlinskih genskih virov in ozaveščali pridelovalce o njihovem pomenu ter možnosti hranjenja v rastlinski genski banki.

1.1.7 POLJEDELSTVO

Izvedene aktivnosti:

Nudili smo nasvete glede ustreznega kolobarja z upoštevanjem proizvodne usmeritve kmetije, pridelovalce spodbujali k vključevanju metuljnic, mešanic z njimi, pa tudi manj razširjenih tržno zanimivih poljščin in dosevkov v kolobar ter pri izboru ustreznih vrst in sort, ki so bolj prilagojene na razmere posameznih območij ter podnebne spremembe,

z namenom povečanja prehranske varnosti in samooskrbe kmetij z lastno pridelano krmo. Svetovali smo agrotehnične ukrepe za ohranjanje naravnih virov, ohranjanje in izboljševanje rodovitnosti tal, organske mase v tleh in spodbujali k ohranitvenim načinom obdelave tal. Pridelovalcem poljščin smo nudili nasvete o strokovno utemeljenem gnojenju na podlagi analiz tal, spodbujali dognojevanje na podlagi N-min analiz in hitrih talnih ter rastlinskih nitratnih testov. Pri izvajanju ukrepov varstva pred škodljivimi organizmi je bil dan poseben poudarek ukrepom integriranega varstva rastlin. Tudi leto 2023 kmetom ni prizanašalo z različnimi vremenskimi ekstremi. V svetovalnem delu smo dajali poudarek ustreznim tehnologijam pridelave poljščin z upoštevanjem prilaganja ne neugodne vremenske razmere. Pridelovalcem, ki so jih prizadela neurja s točo, moča in poplave, smo svetovali ustrezne ukrepe za omilitev posledic ter krepitev poškodovanih posevkov.

1.1.8 PRIDELOVANJE KRME

Izvedene aktivnosti:

Svetovalno delo je bilo usmerjeno v optimalno izvedbo agrotehničnih ukrepov pri pridelavi krme na trajnem travinju in njivah. Poudarjali smo pomen uravnotežene rabe travne ruše, ustreznih terminov rabe in ukrepov za preprečevanje zapleveljenosti. Spodbujali

smo izvedbo gnojenja na podlagi analiz tal z upoštevanjem potreb rastlin in intenzivnosti rabe s posebno pozornostjo pri uporabi tekočih organskih gnojil. Poudarjali smo pomen apnjenja ter gnojenja z nizkimi izpusti. Ob degradaciji travne ruše smo kmete spodbujali k dosejavanju, vsejavanju ali obnovi travne ruše ter jih informirali o ukrepih za preprečevanje širjenje invazivnih, tujerodnih in strupenih rastlin ter preprečevanje zaraščanja. Svetovali smo pri optimalnih tehnologijah spravila mrve in izvedbe siliranja. Nudili smo znanje in informacije o ustreznih tehnologijah paše, svetovali pri zasnovi pašnikov in varovanju domačih živali pred velikimi zvermi ter ustrezno gospodarjenje s planinami. Pri pridelavi krme na njivah smo nudili ustrezne nasvete glede tehnoloških ukrepov pri setvi, oskrbi posevkov, spravilu in skladiščenju oz. konzerviranju krme in poudarjali pomen njihove izvedbe v optimalnih rokih. Pridelovalcem, ki so jih prizadela neurja s točo in velika moča, smo svetovali ustrezne ukrepe za omilitev posledic.

1.1.9 ADAPTACIJA IN NOVOGRADNJA KMETIJSKIH OBJEKTOV

Izvedene aktivnosti:

Aktivnosti so bile usmerjene na področje adaptacij in novogradenj kmetijskih objektov, saj so le-te pot do večje racionalnosti, povečevanja prireje in pridelave

ter lažjanja fizičnih obremenitev. Svetovali smo tehnologije, ki so usmerjene v večjo dobrobit živali, kot so npr. prehod iz vezane v prosto rejo, ureditev izpustov, ukrepe za obogatitev okolja v hlevu, učinkovite sisteme prezračevanja in rešitve za zmanjšanje vročinskega stresa, nove učinkovite sisteme za odstranjevanje seča in blata, ki blažijo izpuste TGP in amonijaka. Naložbe v gradnjo objektov so povezane tudi s prostorsko in gradbeno zakonodajo, zato smo za potencialne investitorje izvedli tudi izobraževanja s področja gradbene, prostorske in okoljske zakonodaje. Spremljali smo aktualno problematiko, pripravljali gradiva in objavljali članke v različnih medijih ter ves čas pri svojem delu sodelovali s strokovnimi in raziskovalnimi institucijami ter vsak osnutek ali predlog načrta objektov, ureditve kmetij in adaptacij skrbno načrtovali.

1.1.10 GOVEDOREJA

Izvedene aktivnosti:

Na področju govedoreje smo za doseganje ciljev, določenih v letnem programu dela JSKS, rejcem svetovali v okviru predavanj, prikazov, osebnih svetovanj, ogledov dobrih praks, panožnih krožkov in jim znanje podali tudi preko člankov ter tehnoloških listov. V govedoreji je bil z namenom zmanjševanja izpustov metana iz prebavil živali poudarek na izboljšanju doma pridelane voluminozne krmne baze v povezavi z optimiranjem krmnih obrokov posameznih kategorij živali, ki naj bi temeljila na analizah krme. Za izboljšanje konkurenčnosti in donosnosti v živinoreji ima velik pomen tudi dobrobit živali, zato smo rejce spodbujali in jih informirali o vsebinah s tega področja. V oktobru 2023 smo za kmetijske svetovalce – specialiste organizirali tudi tridnevno usposabljanje na Institut für Tierernährung und Futterwirtschaft v Grubu v Nemčiji iz vsebin prehra-

ne govede, zdravstvenega varstva, dobrobiti ter uhlavitve. Sledili smo tudi novitetam na področju prireje govejega mesa s poudarkom na povečevanju dnevnih prirastov, ozaveščali o pomenu promocije v sektorju govejega mesa in mleka ter posledično o pomembnosti plačevanja prispevka za promocijo. Kmetijam smo preko različnih metod podajanja znanja predstavili sodobne sisteme oz. orodja za uspešno upravljanje črede in svoje aktivnosti usmerili tudi v pripravo operacij v okviru Skupne kmetijske politike 2023–2027.

1.1.11 DROBNICA

Izvedene aktivnosti:

Za doseganje ciljev na področju reje drobnice smo sledili k čim boljšemu AKIS-u in pri tem sodelovali s strokovnimi, raziskovalnimi, izobraževalnimi ter znanstvenimi institucijami in posvetovalnimi telesi KGZS. Naš cilj je bil izboljšanje konkurenčnosti kmetij in zato smo veliko pozornosti namenili promociji mesa ter mleka drobnice, predvsem v smislu prepoznavnosti in seznanjanja o prednostih mleka in mesa drobnice z različnih zornih kotov. Rejce smo spodbujali tudi k optimiranju krmnih obrokov za posamezno kategorijo živali in glede na posamezen stadij živali (presušene, v laktaciji, jagnjeta/kozlički). Rejce smo informirali in usposabljali o vsebinah s področja dobrobiti živali v povezavi z zdravstvenim varstvom drobnice. Vseskozi smo spremljali aktualno problematiko in aktivno sodelovali tudi pri delu društev in Zveze društev rejcev drobnice Slovenije. Obseg našega dela je bil vezan tudi na področje implementacije zakonodaje v okviru nove Skupne kmetijske politike in aktivnega sodelovanja pri oblikovanju posameznih intervencij znotraj SN.

1.1.12 PRAŠIČEREJA

Izvedene aktivnosti:

Strokovna skupina za prašičerejo je intenzivno delovala na področjih: priprava strokovnih podlag za razpravo ministrov EU glede proste reje plemenskih svinj v prasilišču, ukleščeni in proste reje, odprtih vprašanj, ki so navzkrižna za dobrobit slovenske prašičereje v povezavi z registracijo in identifikacijo prašičev, svežnja gradiv glede zaščite živali in večplastnega pomena živinoreje v slovenskem prostoru, za manj izpusta dušika v okolje pri pitancih, aktualnih vsebin APK, sklep – biovarnost, obroki, ohranitev staleža ob neživiljenjskih zakonskih zahtevah, izvedli strokovno ekskurzijo na Dansko vključno z ogledom nukleus reje, ozaveščali glede nevarnosti afriške prašičje kuge (APK): tisk plakatov preko EFSA (Taktik), deseminacija na zavode, sistemska obvestila glede biovarnosti, priprava tehnoloških listov glede APK – tveganja pri premikih, protokol samoocene biovarnosti na prašičerejskih kmetijah, navodila o izpolnjevanju spremnega lista analiza krme, navodila in priporočila pri odvzemu vzorca, »Bodimo odgovorni – afriška prašičja kuga pri sosedih«. Aktivnosti za ohranitev staleža, posebno plemenskih svinj: identifikacija-registracija prašičev, biovarnost, o pravici rejca, da zahteva biovarnostni premor za vsakogar, ki želi stopiti na območje reje, problematika Sklep APK, ki z nadstandardnimi zahte-

vami, ki ne povečajo nivoja biovarnosti in zaščite, zmanjšujejo konkurenčnost slovenske prašičereje, stanje na terenu zaradi ukrajinske krize, možnosti alternativnih virov krme ter možnosti derogacije na področju registracije obratov za nadaljnjo ohranitev tradicije zimskih kolin, sodelovanje v SOM-u, preko tujih in domačih inštitucij smo aktivno sodelovali pri EU osnutku regulative glede emisij v živinoreji, računanje obrokov, veliki obrati – BAT, proizvodni ritmi, obroki in kakovost krme, sledljivost porekla krškopoljskih prašičev, postavili primer ograje za preprečevanja prenosa APK. Aktivna dvodnevna udeležba na mednarodni delavnici: Pozitivni aspekti dobrega počutja rejnih živali (COST EU Komisije 2nd European animal welfare workshop).

1.1.13 REJA OSTALIH ŽIVALI (PERUTNINARSTVO, KONJEREJA, KUNČEREJA ITD.)

Izvedene aktivnosti:

Ker ni skupnih specialistov, so potekale aktivnosti po načelu reševanja težav in deseminacije - aktivnosti v dveh odborih: intervencije v čebelarstvu, delo v delovni skupini glede statusov čebelarjev, najvišje vrednosti opreme v čebelarstvu, pašni redi, pomoč v čebelarstvu zaradi izpada pašne sezone, spremembe strateškega načrta, škode po velikih zvereh, avtohtona kranjka, registracija in sporočanje

čebeljih družin, registracija čebeljakov. Aktivnosti odbora za peruninarstvo: delovno srečanje s kmetijsko zbornico – Zagreb in ogled dobrih praks na terenu – ključne vsebine stanja v perutninarstvu in ukrepa dobrobit živali v perutninarstvu, usposabljanje: palpacija in ocena statusa grodnice perutnine. Zaradi izkazanega interesa kunčjerejcev smo obdelali podatke o stanju, možnosti IK za kunčje meso, proučitev nabora nadstandardov v sami reji, lastniki eksotičnih živali v povezavi z Zakonom o zaščiti živali. Neposredno svetovanje: problematika JR-aplikacija – izvrže profesionalne čebelarje, obveščanje rejcev glede izvoza čebeljih matic, uveljavitev trošarin v povezavi s prevozom čebel, paša perutnine – eko – problematika vpisa gerkov kot pašnikov za perutnino, plemenska vrednost in rejski vpliv na velikost gnezda, BAT za perutnino. Udeležili smo se strokovnega posveta – Pislakov dan, CRP: Divji opraševalci – monitoring. Svetovali smo iz: ukrepi za preprečevanje aviarnе influence, tehnološke rešitve za živalim prijazno rejo pitanja piščancev (po smernicah *Besonders tierfreundliche Stallhaltung*), o pomenu povezovanja, o pravilnem skladiščenju jajc, o postopku registracije hleva za rejo kokoši nesnic, o vpisu v register pakirnih centrov za razvrščanje jajc po kakovosti in masnih razredih, o označevanju jajc ter o odobritvi pakirnega centra, začetnih pogojev reje perutnine oziroma povečanja obsega, glede tehnologije reje, optimiziranja krmnih obrokov po kategorijah in posledično izboljšavi ekonomike reje, o prednostih in slabostih proste reje kokoši nesnic, o tehnološkem listu za prodajo prepeličjega mesa in jajc, o vodenju registra kopitarjev, poleg tega pa tudi glede tehnologije reje in ustrezne prehrane konj, izvedli spletno predavanje s področja konjereje, o reji pitovnih piščancev v ekoloških rejah, vzreji žrebet, spodbujali k vključevanju v operacije, ki so namenjene rejcem v okviru ukrepa KOPOP – reja avtohtonih pasem konj, uporaba mesnih avtohtonih pasem, prilagojenih in odpornih na skromnejše pogoje na suhih kraških travnikih, seznanitev rejcev perutnine in konj z zahtevami intervencije Dobrobiti živali, hlevskimi pogoji in prostori za rejo živali.

1.1.14 RIBOGOJSTVO

Izvedene aktivnosti:

Sistemske smo usklajevali zaključek vzdrževalnih del, da nismo izgubili drstne sezone, in reševali problematiko toplovodnega ribogojstva. Največja ribogojnica, ki skrbi za vlaganje rib v slovenske vodotoke – ogled na terenu in izmenjava medinstitucionalnih rešitev glede problematike odvzema, vodnega dovoljenja in HE ter napake zavedbe odvzema, problematika izlova roparic zaradi nefunkcionalnega predpisa, registracije proizvodnje ribjih vab, vrsta potrebnih podatkov in možnost priprave idejne ski-

ce DHP s strani skupnega specialista. Svetovanje ribogojcem: pridobitev vodnih dovoljenj, ohranjanje kakovosti vode, gradnja objektov za ribogojstvo, prehrana vodnih organizmov, zdravstveno varstvo rib, zaščita pred pticami, tehnologija reje različnih ribjih vrst, možnosti za povračilo škode po poginu rib oziroma napadu vider in orad ter tudi glede možnosti predelave vodnih organizmov in o vzpostavitvi poslovanja ribogojnice. Organizacija ocenjevanja izdelkov iz vodnih organizmov, svetovanje glede razpisov, promocija uporabe lokalnih ribjih organizmov v gostinstvu in turizmu, različni mednarodni projekti v okviru projektov ribiških lokalnih akcijskih skupin. Področje ribogojstva v Podravju je postalo zanimivo z ustanovitvijo LAS – za ribištvo, tako da pričakujemo v naslednjih letih več aktivnosti.

1.1.15 EKOLOŠKO KMETOVANJE

Svetovanje iz ekološkega kmetijstva je kompleksno. Gre za proces, kar pomeni, da posamezno kmetijo tudi več let pripravljamo, ji svetujemo glede preusmeritve v ekološko kmetovanje in vključitev v kontrolo. Predvsem s svetovanji, predavanji, ogledi dobrih praks, prireditve itd. Svetovanje na področju ekološkega kmetijstva je v letu 2023 potekalo panožno (tehnologija) in pa splošno (preusmeritve, ukrep EK, administrativne zahteve, pogoji, trženje, povezovanje kmetov ...). Ekološka svetovanja in svetovanje pri preusmeritvah na kmetijah potekajo v sodelovanju specialista za ekološko kmetovanje in terenskim svetovalcem oz. panožnim specialistom. Kmetije običajno potrebujejo celostno obravnavo (zanimajo jih tudi naložbe, razpisi in druge administrativne zahteve, nakupi zemljišč/kmetij, drugi ukrepi SKP itd).

Veliko smo delali na ozaveščanju kmetij o ekološkem kmetijstvu, predstavljanju dobrih praks, povezovanju ekoloških in konvencionalnih kmetij, izobraževanju o trajnostnih tehnologijah in povezovanju

akterjev v sektorju. Velik izziv v letu 2023 je bilo svetovanje, kako sanirati posledice poplav.

V letu 2023 smo tudi intenzivno sodelovali z ostalimi organizacijami s tega področja. Izpostavljamo sodelovanje s ČZS, FKBV in ZDEKS na področjih spodbujanja preusmeritve konvencionalnih kmetij v ekološke.

Izvedene aktivnosti:

Na terenu smo tekom celega leta vzporedno z ostalimi panožnimi predavanji in svetovanji pospeševali preusmeritve kmetij v ekološko kmetovanje.

V začetku leta so bile aktivnosti usmerjene v izobraževanja in izobraževanja kmetov iz ukrepov nove skupne kmetijske politike za leta 2023–2027. Do kmetov smo prenesli spremembe v ukrepih ekološkega kmetovanja in možne kombinacije z ostalimi ukrepi pri vnosu zbirnih vlog. Številne kmetije se odločajo za delne vstopne in kontrole. Za delne kmetije ocenjujemo, da se bodo preusmerile v celoti v naslednjih letih. V zadnjih dveh pridelovalnih letih (2022 in 2023) je bila ekološka pridelava predvsem zaradi velikega števila vlažnih dni, posebej v obdobju od maja do julija, zelo zahtevna in je ponekod močno zmanjšala pridelek.

Veliko smo ozaveščali kmetije o ekološkem kmetijstvu, predstavljali dobre prakse, povezovali ekološke in konvencionalne kmetije, izobraževali o trajnostnih tehnologijah in povezovali akterje v sektorju. Svetovanje na področju ekološkega kmetijstva je v letu 2023 potekalo panožno (tehnologija) in splošno (preusmeritve, ukrep EK, administrativne zahteve, pogoji, trženje, povezovanje kmetov ...).

Ekološka svetovanja in svetovanje pri preusmeritvah na kmetijah potekajo v sodelovanju specialista za ekološko kmetovanje in terenskega svetovalca oz. panožnega specialista. Kmetije običajno potrebujejo celostno obravnavo (zanimajo jih tudi naložbe, razpisi in druge administrativne zahteve, nakupi zemljišč/kmetij, drugi ukrepi SKP itd).

Organizirali smo kar nekaj predavanj o predstavitvi ukrepov EKO iz nove SKP.

Večji del svetovanja je bil v letu 2023 posvečen poljedelsko-živinorejskim kmetijam. Poleg čim širšega kolobarja, ki je osnova ekološkega kmetovanja, smo kot blažitev posledic podnebnih sprememb svetovali celoletni zeleni pokrov na njivskih površinah s pomočjo sejanja neprezimnih in prezimnih biotsko pestrih dosevkov za ozelenitev, povečanje biotske pestrosti in zeleno gnojenje. S pravilno izbiro sadilnega in semenskega materiala smo težili k uporabi bolj odpornih sort. Veliko časa smo posvetili tudi povezovanju kmetij za skupni pristop na trgu in povezovanju med kmetijami ter javnimi ustanovami.

Med letom smo kmetom pomagali tudi pri njihovih predstavitvah na raznih prireditvah, predvsem pri organizaciji dogodkov, sodelovali smo z društvi

in združenji ter ostalimi izvajalci javnih služb (ČZS). Ugotavljamo, da je sodelovanja z ostalimi javnimi službami izrazito premalo. Predvsem pogrešamo vsebine ekološkega kmetovanja pri ostalih izvajalcih javnih služb.

1.1.16 VAROVANJE VODNIH VIROV

Izvedene aktivnosti:

Kmetom, ki kmetujejo ob vodotokih, smo svetovali glede vzpostavitve varstvenih pasov in obveznosti, ki izhajajo iz pogojenosti ter so povezane z ozelenitvijo teh zemljišč. Tistim, ki kmetujejo na VVO I, smo svetovali glede tehnologij, ki so skladne z zahtevami vodovarstvenega režima, zlasti s področja gnojenja, obdelave tal in varstva rastlin. Poudarek je bil na ciljnemu gnojenju z dušikom z uporabo nitratnih testov in na integriranem varstvu z uporabo ne kemičnih metod varstva pred škodljivimi organizmi. Svetovali smo preusmerjanje obstoječih sistemov kmetovanja v ekološko pridelavo in celoletno ozelenitev njiv. Na živinorejskih kmetijah smo svetovali vodovarstvenemu režimu prilagojene tehnologije reje živali in pri gradnji ter sanaciji gnojnih jam.

Svetovali smo tudi glede vstopa kmetij na VVO I v intervencije in glede pridobivanja denarnih nadomestil za izpad dohodka na VVO I. Sodelovali smo pri pripravi nekaterih novih uredb o VVO in se aktivno vključevali v reševanje težav na področju gradnje novih vodnih zadrževalnikov. Nudili smo tudi nasvete in strokovno podporo strokovnemu odboru za VVO ter strokovnemu odboru za vodne zadrževalnike pri KGZS.

1.1.17 OHRANJANJE OKOLJA IN BIOTSKE PESTROSTI V KMETIJSKI KRAJINI

Izvedene aktivnosti:

Kmete smo spodbujali k vključevanju v operacije KOPOP, ki prispevajo k ohranjanju biotske pestrosti, jih seznanjali z obveznostmi in omejitvami pri kmetovanju na območjih s posebnim naravovarstvenim pomenom ter jim svetovali glede izbora kmetijske panoge, kmetijskih kultur in tehnologij pridelave oziroma reje živine v smislu ohranjanja biotske pestrosti v kmetijski krajini. Svetovali smo tudi glede ohranjanja mejic ob kmetijskih površinah ter kmetije spodbujali k odstranjevanju zarasti in tujerodnih invazivnih rastlin ter k setvi različnih prezimnih, neprezimnih in medonosnih dosevkov z namenom povečanja biotske pestrosti. Poseben poudarek smo dali svetovanju prilagojenih načinov kmetovanja za ohranjanje habitatnih in živalskih vrst na območjih Nature 2000.

Za kmetije smo pripravljali načrte aktivnosti s proučitvijo možnosti za vključevanje v naravovarstvene operacije za povečanje biodiverzitete. Sodelovali smo na delavnicah o varovanju ptic

ekstenzivnih travnikov in mokrotnih travnikih, promovirali in predstavljali ukrepe iz sheme SOPO - varstvo gnezd pribe, poljski škranec ter izvedeli predavanje/predstavitve o prilagajanju tehnologij na območju pojavljanja črnega močerila.

Pri delu smo ves čas sodelovali s strokovnjaki Zavoda RS za varstvo narave, BF in krajinskih parkov.

1.1.18 VARSTVO RASTLIN - SVETOVANJE

Izvedene aktivnosti:

Na področju varstva rastlin pred škodljivimi organizmi smo informirali in osveščali uporabnike o pravilni rabi FFS in možnih negativnih vplivih FFS na zdravje ljudi, okolje, čebele ter ostale organizme. Poudarek je bil na pravočasni, pravilni in varni rabi FFS ter na vključevanju novih tehnologij varstva. Spodbujali

smo preusmeritev iz konvencionalnega v integrirano varstvo, svetovali v zvezi z izvedbo preciznega škropljenja in uporabo antidriftnih šob ter na osnovi prognoze Javne službe zdravstvenega varstva rastlin svetovali optimalne načine zatiranja škodljivih organizmov. Zaradi neugodnih vremenskih razmer in nujnosti prilagajanja varstva rastlin tem razmeram, je bil v letu 2023 precej povečan obseg svetovanj varstva rastlin v vseh panogah.

Zbrali smo potrebe po FFS v posameznih panogah in iskali rešitve glede registracij. Pripravljali smo nasvete in odgovore v zvezi s postopki registracije FFS, vodenjem evidenc rabe FFS, odpadno embalažo, uporabo glifosata, rabo FFS ob železnicah in cestah, usposabljanjem za delo s FFS in v zvezi z veljavnostjo izkaznic. Sodelovali smo pri pripravi

priročnika o temeljnih načelih dobre kmetijske prakse varstva rastlin in varne uporabe fitofarmaceutskih sredstev ter pri pripravi navodil za zatiranje in preprečevanje zlate trsne rumenice.

1.1.19 VARNOST IN ZDRAVJE PRI DELU

Izvedene aktivnosti:

Glavni cilj naloge na področju varnosti in zdravja pri delu je zmanjšanje nesreč pri delu ter povečanje storilnosti na kmetijah, izogibanje poškodb na kmetiji, zmanjševanje bolniških odsotnosti, invalidnosti in hujših poškodb ter smrti. Izvedli smo več predavanj, prikazov, pripravili TV prispevek in na sejmu Agra organizirali prikaz z uporabo simulatorja prevračanja. Svetovali smo glede tehničnih pregledov vozil, varnega dela s kmetijsko in gozdarsko mehanizacijo ter potrebnega označevanja. Pripravili smo objave za medije, v katerih smo opozarjali na onesnaženje cest in odmike od cest za oranje ter izvedli več predavanj o varnosti kmetijskih in gozdarskih vozil na cesti, (ne)varni uporabi kardanskih gredi in uporabi varnostnih pasov na traktorju. Na območju cele Slovenije smo izvedli ozaveščanje o izrednih prevozih s kmetijskimi in gozdarskimi vozili. Opozarjali smo tudi na povečano skrb za varnost na kmetiji ob prisotnosti sezonske delovne sile, raznih obiskovalcev in majhnih otrok.

1.1.20 PODNEBNE SPREMEMBE

Izvedene aktivnosti:

Kmetom smo na področju vseh panog svetovali, kako se prilagoditi na podnebne spremembe in kako ublažiti škodo na pridelkih, ki nastane zaradi letih. Opozarjali smo na nujnost prilagojene izvedbe agrotehničnih ukrepov, izbora ustreznih sort in pasem. Pri svetovanju smo poudarili tudi možne nove tehnologije pridelave in reje živali, ki prispevajo k blažitvi in prilagajanju na podnebne spremembe.

Pri rastlinski pridelavi smo med drugim svetovali v zvezi s/z: namakanjem in gospodarno rabo vode, oroševalnimi sistemi, protitočnimi mrežami, ozelektivno tal čez celo leto, dvigom ravni humusa v tleh, spremembo setvenih rokov in rokov tehnoloških opravil, ustrezno obdelavo tal, optimalnejšo oskrbo rastlin s hranili, pridelavo v zaščitenih prostorih, izborom kulturnih rastlin in sort, ki bolje prenašajo stresne situacije, idr.

Na področju reje živali je bil poudarek na prilagajanju staleža živali in intenzivnosti proizvodnje potencialu zemljišč in okoliša, sestavi obrokov, ki maksimalno izkoriščajo vsebnost hranilnih snovi, zagotavljanju optimalne mikroklimi v hlevih in izbiri živali glede na robustnost in dolgoživost. Opozarjali smo na nujnost povečanja skladiščnih kapacitet za krmo in svetovali pri preureditvi hlevov ter montaži ustrezne opreme za zmanjšanje vročinskega stresa pri živalih.

1.2. Zmanjševanje izgub hrane in odpadne hrane

Izvedene aktivnosti:

O možnostih zmanjševanja izgub hrane in odpadne hrane smo pripravili predstavitve na raznih dogodkih, npr. na posvetu na festivalu Dobrote slovenskih kmetij smo izvedli predstavitev tako za svetovalce kot kmete. Na osnovi izobraževanj, ki so bila izvedena na temo zmanjševanja izgub hrane in odpadne hrane, smo znanje prenašali naprej na kmetije, javne zavode, mlade, v šolski sistem, in sicer preko izobraževanj ter objav na spletu in družbenih omrežjih. Sodelovali smo pri pripravi gradiva za ravnanje s hrano za gospodinjstva. O možnostih zmanjševanja izgub hrane in količin odpadne hrane (tehnologija, pogodbe, predelava, doniranje ...) smo izvajali smo svetovanja skozi celo leto v sklopu svetovanj in predavanj, informiranja ter usposabljanja pridelovalcev in predelovalcev ter izvajalcev dopolnilnih dejavnosti na kmetijah. Z nosilko teme na MKGP smo pripravili spletno predstavitev strategije in akcijskega načrta za manj izgub hrane in odpadne hrane v verigi s preskrbo s hrano. Na kolegijih strokovnih skupin smo tematiko obravnavali v zadnji polovici leta. Za društva kmetič in spletno stran smo pripravili priporočila glede zmanjševanja izgub hrane in odpadne hrane. V okviru dveh predavanj za kmete smo poleg osnovne teme usposabljanja izvedli še predstavitev o količini odpadne hrane in podali nekaj praktičnih nasvetov za zmanjševanje odpadne hrane v predelavi ter v gospodinjstvih.

1.3 Aktivnosti na področju zemljiških operacij in varstva kmetijskih zemljišč

Izvedene aktivnosti:

Svetovalci so glavnino svetovanj in drugih aktivnosti opravili na področju namakanja. Imeli so animacijska predavanja, sodelovali so v vseh fazah naprave zasebnih namakalnih sistemov, sodelovali so z lokalnimi skupnostmi in SKZG RS pri uvedbi lokalnih in državnih namakalnih sistemov, prav tako so sodelovali tudi pri svetovanju tehnologije namakanja različnih kmetijskih kultur. Pomembna je bila pomoč kmetom pri odpravi zaraščanja in izvedbi agromelioracij, pridobivanju potrebnih soglasij, izdelavi projektov in sami izvedbi. V novembru in decembru so svetovalci pomagali nekaterim uporabnikom zbirati dokumentacijo za javni razpis, namenjen povrnitvi stroškov odprave zaraščanja na kmetijskih zemljiščih. Kmetom smo veliko svetovali glede nakupov in zakupov kmetijskih zemljišč, pridobivanja statusa kmeta, zaščite kmetij, dopustnih gradenj kmetijskih gospodarskih objektov na kmetijskih zemljiščih itd. Največ svetovanj se je nanašalo na dopustnost posegov na kmetijska zemljišča, ukrep odpravljanja zaraščanja, odpravo posledic poplav na kmetijskih zemljiščih. Spremljali smo stanje na terenu ob avgustovskih poplavah in dnevno poročali MKGP-ju o škodah na kmetijskih zemljiščih ter pripravili informacijo o poplavah na kmetijskih zemljiščih za sejo Vlade.

1.4 Integrirano varstvo rastlin

Izvedene aktivnosti:

Tudi v letu 2023 smo pri izvedbi te naloge sodelovali z javno službo zdravstvenega varstva rastlin. Delo je zajemalo spremljanje razvojnih faz pomembnejših gojenih rastlin in spremljanje pojava ter populacije škodljivih organizmov v sadjarstvu, vinogradništvu, vrtnarstvu in poljedelstvu, prepoznavanje le-teh ter kakovostno svetovanje za učinkovito ukrepanje. Poleg tega smo sodelovali pri izobraževanju in drugih oblikah usposabljanja pridelovalcev v integrirani ter ekološki pridelavi. Pojave bolezni in škodljivcev smo spremljali vizualno ter s pomočjo različnih vab. Podatki, pridobljeni iz spremljanja fenofaz, ulova žuželk in pojava bolezni, so se uporabili za prognostične namene. Na podlagi teh rezultatov so se izdala obvestila o zatiranju škodljivcev in bolezni gojenih rastlin. Skupaj s službo za zdravstveno varstvo rastlin smo pridelovalcem priporočali pravočasno izvajanje ustreznih ukrepov. Pri svetovanju kmetijam smo poudarjali pomen upoštevanja prognoze in praga škodljivosti pri zatiranju bolezni, škodljivcev in plevelov. Prav tako smo ozaveščali glede preventivnih ukrepov za zmanjšanje pojava škodljivih organiz-

mov in sodelovali pri izvajanju poljskih poskusov, v katerih smo proučevali različne alternativne metode in tehnike za obvladovanje določenih bolezni, škodljivcev ter plevelov.

1.5 Preprečevanje in obvladovanje tveganj v povezavi z naravnimi in drugimi nesrečami, boleznimi živali in škodljivimi organizmi na rastlinah

Izvedene aktivnosti:

Pripravljali smo poročila o škodi na kmetijskih rastlinah zaradi številnih vremenskih nepravilnosti v letu 2023, sodelovali v komisijah za ocenjevanje škode v kmetijstvu in po poplavah izvedli tudi popis škode na pridelkih, strojih, opremi, živalih ter zalogah. Kmete smo obveščali o možnih finančnih pomočeh, prijavah škod in vlaganju zahtevkov za izplačilo odškodnin ter o možnosti pridobitve krme. Ob škodnih dogodkih smo prizadetim kmetom svetovali o ukrepih za zmanjšanje posledic in ravnanje s pridelki. Pripravili smo obsežna tehnološka navodila za kmetovalce na poplavljenih območjih, se vključili v reševanje problematike težkih kovin v kmetijskih tleh po poplavah in sodelovali pri zbiranju krme za kmetije, ki so v poplavah utrpeli izgubo krme. Svetovalci so bili vključeni tudi v mrežo poročevalcev (ARSO) za spremljanje suše na terenu. Pomembna naloga je bila tudi osveščanje in obveščanje pridelovalcev o nujnosti ter možnostih zavarovanja kmetij-

ske pridelave pri zavarovalnicah. Veliko aktivnosti smo namenili ukrepom biovarnosti za preprečevanju vnosa in širjenja afriške prašičje kuge ter ukrepom za preprečevanje širitve zlate trsne rumenice v vinogradih. Pridelovalcem smo svetovali, kako ukrepati, da se bo širjenje zaustavilo, in jim pomagali pri vlogah za sanacijo.

1.6 Sodelovanje v LIFE integriranem projektu za okrepljeno upravljanje Nature 2000 v Sloveniji

Izvedene aktivnosti:

JSKS sodeluje v LIFE Integriranem projektu za okrepljeno upravljanje Nature 2000 v Sloveniji, v katerem sodeluje petnajst partnerjev. V okviru projekta smo pripravili več nasvetov, člankov in predavanj. Redno komuniciramo s kmetijsko-gozdarskimi zavodi in z nekaterimi smo se udeležili tudi številnih delavnic ter sestankov. V okviru projekta smo v letu 2023 aktivno sodelovali pri razpravi PUN-a in podali pripombe ter opombe. Izrednega pomena je vzpostavitev enakovrednega partnerskega sodelovanja med kmetijskimi strokovnjaki in naravovarstveniki, ki skupaj ponujajo kmetovalcem in uporabnikom prostora rešitve za ohranjanje ter izboljšanje sta-

nja habitatov in ogroženih rastlinskih ter živalskih vrst. Do kmetij smo prihajali skupaj s predstavniki ZRSVN, kar daje dobre rezultate. Na podlagi analiz izvajanja ukrepov KOPOP smo aktivno sodelovali pri oblikovanju predlogov za nov pristop pri upravljanju z Naturo 2000 v prihodnje. Na izbranih IP območjih pridobljene izkušnje pomagajo pri bodočih aktivnostih in predstavljajo rešitev za nove intervencije KOPOP med letoma 2023 in 2027. Izvajali smo usposabljanja o naravovarstvenih vsebinah za kmetijske svetovalce. V okviru aktivnosti je potekalo mreženje med organizacijami, spoznavanje primerov dobrih praks in krepitev medsebojnega sodelovanja za boljše izvajanje programov upravljanja Nature 2000. Z izvajanjem projekta IP smo s konkretnimi investicijskimi vlaganji pomagali lastnikom kmetijskih zemljišč s ciljem vključevanja v izvajanje in dolgoročno upravljanje z zemljišči na območjih Natura 2000. Prav tako smo pričeli z uvedbo panožnega krožka na temo naravovarstva. Pripravili smo številne prispevke za tiskane medije kot tudi spletne strani in družbena omrežja. S projektnimi vsebinami smo se udeležili sejma AGRA in prireditve Podeželje v mesu. Aktivnosti so bile večinoma pokrite s projektnimi sredstvi, razlika pa s proračunskimi sredstvi v okviru JSKS.

2. SVETOVANJE IN POMOČ PRI IZDELAVI RAZVOJNIH NAČRTOV ZA KMETIJSKA GOSPODARSTVA

2.1 Pomoč pri pripravi razvojnih načrtov kmetij, posodabljanja, preusmeritve, sanacije

Izvedene aktivnosti:

Na vseh kmetijsko-gozdarskih zavodih so usposobljeni sodelavci iz zavodov za kmete organizirali in izvedli tri-dnevne delavnice Interaktivni strateški management (ISM+), na katerih so kmetije s pomočjo orodja Strategic Management Tool in ob strokovnem vodenju kmetijskih svetovalcev/svetovalk pripravili strateške načrte za svoje kmetije. Uspešno smo izpeljali tudi dvodnevno kmetijsko podjetniško delavnico »Kmetijski startup«, ki je bila na namenjena poglobitvi znanja svetovalcev za podjetniško svetovanje ob začetku nove dejavnosti ali uvajanju novega proizvoda oz. storitve, vključeni kmetije pa so na delavnici razvijali svoje poslovne ideje ob strokovni pomoči svetovalcev.

Kmetijam smo nudili tudi vse informacije glede prijave na razpisa za finančno pomoč ob nepredvidenih dogodkih in poplačilo škode, nastale zaradi naravnih nesreč – požara ali strele na kmetijskem gospodarstvu.

Aktivno smo sodelovali tudi v fazi razvoja in uvajanja finančnih inštrumentov za mlade prevzemnike in male kmetije (FI mikro, FI razvojni).

Kmetijam smo nudili svetovanje glede preusmeritve kmetije (iz različnih razlogov), jim pripravili ustrezne korake za izvedbo preusmeritve in jih seznanjali z možnostmi dodatnih finančnih virov za njihovo tekoče poslovanje ali načrtovane investicije za nadaljnji razvoj. Izvedli smo tudi delavnico o izdelavi poslovnih načrtov za preusmeritev kmetij v ekološko kmetovanje. Načrtovanje gospodarjenja na kmetijah smo podpirali z dejanskimi podatki – s pomočjo orodja Farm Manager smo primerjali različne variante proizvodnje med seboj, s pomočjo podatkov iz FADN knjigovodstva pa smo izvajali panožne krožke. Kmetije, ki so jih prizadeli izredni dogodki, smo pomagali v najkrajšem možnem času vrniti v optimalno delovanje. Posebno pozornost smo namenili tudi iskanju rešitev za mlade prevzemnike kmetij, ki niso izpolnjevali pogojev za kandidiranje na razpis IRP24.

2.2 Diverzifikacija gospodarskih dejavnosti kmetijskih gospodarstev in uvajanja, razvoj ter izvajanje dopolnilnih dejavnosti na kmetijah

Izvedene aktivnosti:

Program dela smo v letu 2023 izvedli. Celokupnost izvajanja različnih usposabljanj in svetovanj lahko

strnemo v motivacijska za začetek izvajanja DDK, korekcijska pri izvajanju DDK ter inovacijska za nove poslovne priložnosti.

Nosilec in članom kmetije svetujemo v administrativnih postopkih (pridobivanje dovoljenj, davčni obračuni, socialna varnost, evidence ...), usposabljammo jih s področja uporabe tehnologij predelave in tehnologij pospeševanja izvajanja storitvene dejavnosti, nudimo pomoč za izboljšanje raznih procesnih postopkov ter tehnologij, trženjskih pristopov in izvajanju DHP.

Delo se v marsičem dotika tudi ostalih zahtev, ki jih kmetije morajo izpolnjevati skladno s predpisi s področja kmetijstva in tudi tistimi, ki so s kmetijstvom povezani. Prenovili smo Pravilnik o podeljevanju znaka specializirane ponudbe na turističnih kmetijah in imenovali nove komisije za izvajanje ocenjevanj. Oblikovali smo predloge sprememb normativnih aktov s področja dela in posamezne tehnološke liste. Izvedli smo strokovno-pospeševalni prireditvi DSK in akcijo S kmetije za Vas. Angažirali smo se na področju priznanja statusa »kmečki zavarovanec«, poudarjeno delo smo izvedli na področju obdavčitev dohodka iz dopolnilne dejavnosti za kmetije.

2.3 Ekonomsko, davčno svetovanje, FADN

Izvedene aktivnosti:

FADN

Kmetijam, ki vodijo FADN, smo v okviru JSKS zagotovili pomoč pri pravilnem in rednem vpisovanju podatkov v mesečna poročila in pri pripravi podatkov za popisne liste ter jih spodbujali k podpisu pogodb z MKGP za sodelovanje v vzorcu poročevalskih kmetij. Za doseganje ciljev smo organizirali krožke, predavanja, delavnice in izvajali osebna svetovanja, na katerih smo poudarjali pomen natančnosti pri vnosu podatkov ter opozarjali na najpogostejše napake. Pripravili smo izvedbo srečanj panožnih krožkov (hmelj, mleko, sadje). MKGP smo pomagali pri oddaji poročil za FADN obveznike.

Udeležili smo se zoom zaključne konference za pilotni projekt »Converting Farm Accountancy Data Network (FADN) into Farm Sustainability Data Network (FSDN)« in mednarodne delavnice Pacicoli na Ptuj. Pregledali smo osnutke dokumentov FSDN in pripravili izhodišča za izvedbo prioritete naloge »Spodbujanje spremljanja gospodarjenja na kmetijskih gospodarstvih vključno s prehodom FADN v FSDN«.

EKONOMSKO SVETOVANJE

S sodelovanjem kmetijskih svetovalcev in agrarnih ekonomistov, ki delujejo v različnih inštitucijah, smo skrbeli za pospešen pretok znanj in informacij s ciljem

izboljšanja ekonomskega položaja kmetov. Kmetije smo usposabljali za učinkovito vodenje stroškov, urejanje računov in vodenje ustrezne dokumentacije. Osebna in skupinska (panožni krožki) ekonomska svetovanja smo izvajali na podlagi evidenc gospodarjenja na kmetijskem gospodarstvu, pri čemer smo evidentirali kritične ekonomske dejavnike, pripravili izračune ekonomske učinkovitosti posamezne faze ali načina pridelave ter pripravili predloge optimiziranja tehnologije pridelave in drugih ukrepov za doseganje ustrežnejšega dohodka. Za potrebe kandidiranja na različnih razpisih smo sodelovali pri pripravi ekonomskega dela poslovnih načrtov. Udeležili smo se tudi izobraževanja o izdelavi poslovnega načrta za kmetijo in usposabljanja o predračunu za uvedbo investicije na kmetiji.

V letu 2023 smo pospešeno delali na razvoju digitalnega orodja Farm Manager za področje načrtovanja ekonomsko učinkovitega gospodarjenja na kmetijah, katerega smo kmetom predstavili na kmetijskem sejmu AGRA in v okviru demonstracijskih projektov na področju digitalizacije kmetijstva.

DAVČNO SVETOVANJE

Na področju davčnega svetovanja smo kmete sez-

nanjali z novostmi in obveznostmi, ki jih je prinašala davčna zakonodaja, ter jim pomagali pri izbiri najugodnejšega načina za ugotavljanje davčne osnove in smiselnosti vstopa v sistem DDV. Svetovali smo tudi v zvezi s postopkom spremembe DDV zavezanca na kmetiji, prigravitvijo načina obdavčitve na FURS, uveljavljanjem olajšav na kmetijah ter pripravo e-računov. Kmetijam, ki vodijo knjigovodstvo, smo svetovali, kako naj evidentirajo poslovne dogodke, uvrščajo posamezne stroške, vrednotijo zaloge ipd. Opravljali smo tudi svetovanja o oddaji obračuna akontacij dohodka iz dejavnosti (NDD) in kmete informirali o novi vrednosti pavšalnega zdravstvenega prispevka.

V skladu s spremembami na področju zakonodaje v letu 2023 smo kmetijam pomagali razumeti, kako je prišlo do novega izračuna katastrskega dohodka in s tem do drugačne davčne osnove. Ravno tako smo dajali pojasnila v zvezi s »problematiko« posebnih kultur – njihovo »avtomatsko« evidentiranje v zbirni vlogi in vpliv na višino davčne osnove. V letu 2023 smo veliko pozornosti namenili tudi informiranju o novem načinu plačevanja znižane trošarine za gorivo, porabljenega za kmetijstvo.

2.4 Kratke verige, sheme kakovosti in promocija

Izvedene aktivnosti:

Pripravili smo info točke za odvajanje IK prispevka, svetovali v zvezi z vstopom v shemo Izbrana kakovost in vpisom v katalog Dobrote slovenskih kmetij, ki zajema tudi katalog živil za javno naročanje. Aktivnosti smo izvajali po vsej Sloveniji: Kongresni center Thermana Laško – četrta borza lokalnih živil v občini Laško: srečanje ponudnikov (povečini kmetov) in potencialnih odkupovalcev (predstavnikov šol, vrtcev, drugih javnih zavodov, gostincev) v obliki borze.

Informiranje upravičencev in vnos vloge za sheme, priprava ocenjevalnega lista ter izvedba delovne vodene degustacije za ocenjevanjem posameznih parametrov za izbor tipičnega, optimalnega okusa zasavske jetrnice, pomoč pri pripravi specifikacije »zasavska jetrnica, ocenjevanje izdelkov za DSK, priprava strokovnega gradiva glede IK – sadje in trgovskih blagovnih znamk, kaj bi izgubili ali pridobili z združitvijo, zato sodelovanje s strokovnjaki drugih inštitucij, preučili in podali smo informacijo glede spreminjanja parametrov specifikacije, kakšni so postopki in kaj to dolgoročno pomeni. Integrirana pridelava in komercialni znak pikapolonica, ali ga je mogoče združiti z zakonsko opredeljenimi znaki. Aktivno članstvo in sodelovanje v medresornih delovnih skupinah za »tradicionalni slovenski zajtrk« in Dan slovenske hrane ter delovna skupina za Šolsko shemo, izvedba osrednjega dogodka v sklopu ZSZ in Dneva slovenske hrane, aktivno sodelovali na delavnici lokalna neposredna prodaja CEJA in ZSPM. Svetovanje in sodelovanje pri certificiranju zgornjesavinjskega želodca – pri zunanji kontroli kontrolne službe KON-CERT-a in na Združenju izdelovalcev zgornjesavinjskega želodca. Hmeljarje smo spodbujali k enotnemu nastopu, ohranitvi certifikata zaščitena geografska označba Štajerski hmelj. Povezovanje mariborskih vrtcev in osnovnih šol s pridelovalci za povečanje lokalne hrane v javnih zavodih. Svetovanje glede promocije na sejmu za turizem in prosti čas v Stuttgartu, poslovanja z javnimi zavodi in podjetji pri prodaji izdelkov za poslovna darila, izdaja e-računov za porabnike proračunskih sredstev. Ozaveščali širšo javnost (potrošnike) o pomenu shem višjih kakovosti in varnosti, za katero ti izdelki jamčijo. Svetovali smo glede preusmeritve v ekološko predelavo, pomena kakovosti, shem kakovosti, kako se vključevati vanje tudi na promociji lokalne hrane v šolah in vrtcih, preko delavnic z otroki, s starši otrok in seveda s srečanji, delavnicami na dnevih slovenske hrane na šolah. Usposabljali smo se s področja novejših načinov promocije, kot so npr. socialna omrežja, in to znanje predajali nap-

rej, strokovno sodelovali pri povezovanju vinarjev v cilju skupnega nastopa, kot so blagovna znamka »Pubec« – Štajerska mlada vina letnika 2023, in povezovanju tržnih vinarjev pod »Združenje Vinorodna Štajerska«, udeležili smo se konference »Zdravje v naših rokah« in pripravili prispevke za lokalni radio, za IDEA TV smo posneli oddajo na temo kratkih dobavnih verig in zdrave, varne, lokalno pridelane hrane, pridelave in uporabe industrijske konoplje. Preko Društva ekoloških kmetov Pomurja Rodna Grūda in Pomurske Ekološke Zadruga smo za namen vzpostavitve kratkih dobavnih verig ter promocije lokalne hrane v občini predstavili portal in možnost vpisa ponudbe pridelkov in izdelkov v e-katalog ter nudili osebno svetovanje in pomoč pri shemah kakovosti, pripravili izdelkov za trg, svetovali kmetom glede sodelovanja v shemah, sodelovali smo pri pripravi spremljevalnih vsebin Šolske sheme na različnih lokacijah ČŠOD o pridelavi in predelavi.

2.5 Informiranje in svetovanje vlagateljem pri izvajanju ukrepov kmetijske politike Programa razvoja podeželja 2014–2020 in Strateškega načrta 2023–2027 (ne IAKS ukrepi)

2.5.1 PRP 2014–2020

Izvedene aktivnosti:

V letu 2023 smo osebno svetovali upravičencem podukrepa 6.1 Pomoč za zagon dejavnosti za mlade kmete pri pripravi letnih poročil ter pri pripravi zahtevkov za izplačilo drugega obroka sredstev. Upravičencem 2. in 3. javnega razpisa 6.3 Pomoč za zagon dejavnosti za majhne kmetije smo nudili osebna svetovanja na temo izpolnjevanja zahtev iz odločbe o pravici do sredstev. Zelo veliko časa smo namenili osebnemu svetovanju upravičencem 2. javnega razpisa podukrepa 6.3 pri pripravi zahtevka za izplačilo drugega obroka sredstev.

Iz naslova Programa razvoja podeželja 2014–2020 je bilo objavljenih veliko investicijskih javnih razpisov (4.1 Podpora za naložbe v kmetijska gospodarstva 27. JR za nakup kmetijske mehanizacije za spravilo rastlinskih pridelkov in pridelavi vrtnin in 28. JR za naložbe v zmanjšanje emisij toplogrednih plinov iz kmetijstva). Izvedli smo osebna svetovanja in delavnice, kjer smo udeležencem predstavili vstopne pogoje, upravičenost stroškov, obveznosti po izdani odločbi itd.

V začetku leta smo širši javnosti in zainteresiranim kmetijam predstavili tudi 10. javni razpis podukrepa 4.2 Podpora za naložbe v predelavo, trženje oziroma razvoj kmetijskih proizvodov. Tudi za ta JR smo nudili osebno svetovanje glede priprave

vloge, poslovnega načrta in obveznosti iz uredbe oz. razpisa.

Vse informacije o objavljenih razpisih so kmetje dobili preko različnih medijev, kot so glasilo Zelena dežela, Kmečki glas, radijski prispevki, spletne strani KGZS in zavodov ter preko socialnih omrežij.

Izvedli smo tudi številna osebna svetovanja upravičencem glede izpolnjevanja obveznosti po izdani odločbi o pravici do sredstev za objavljene javne razpise iz različnih podukrepov (4.1, 4.2, 6.4 Podpora za naložbe v vzpostavitev in razvoj nekmetijskih dejavnosti). Nudili smo tudi pomoč pri pripravi letnih poročil glede izpolnjevanja ekonomskih in drugih meril za navedene podukrepe.

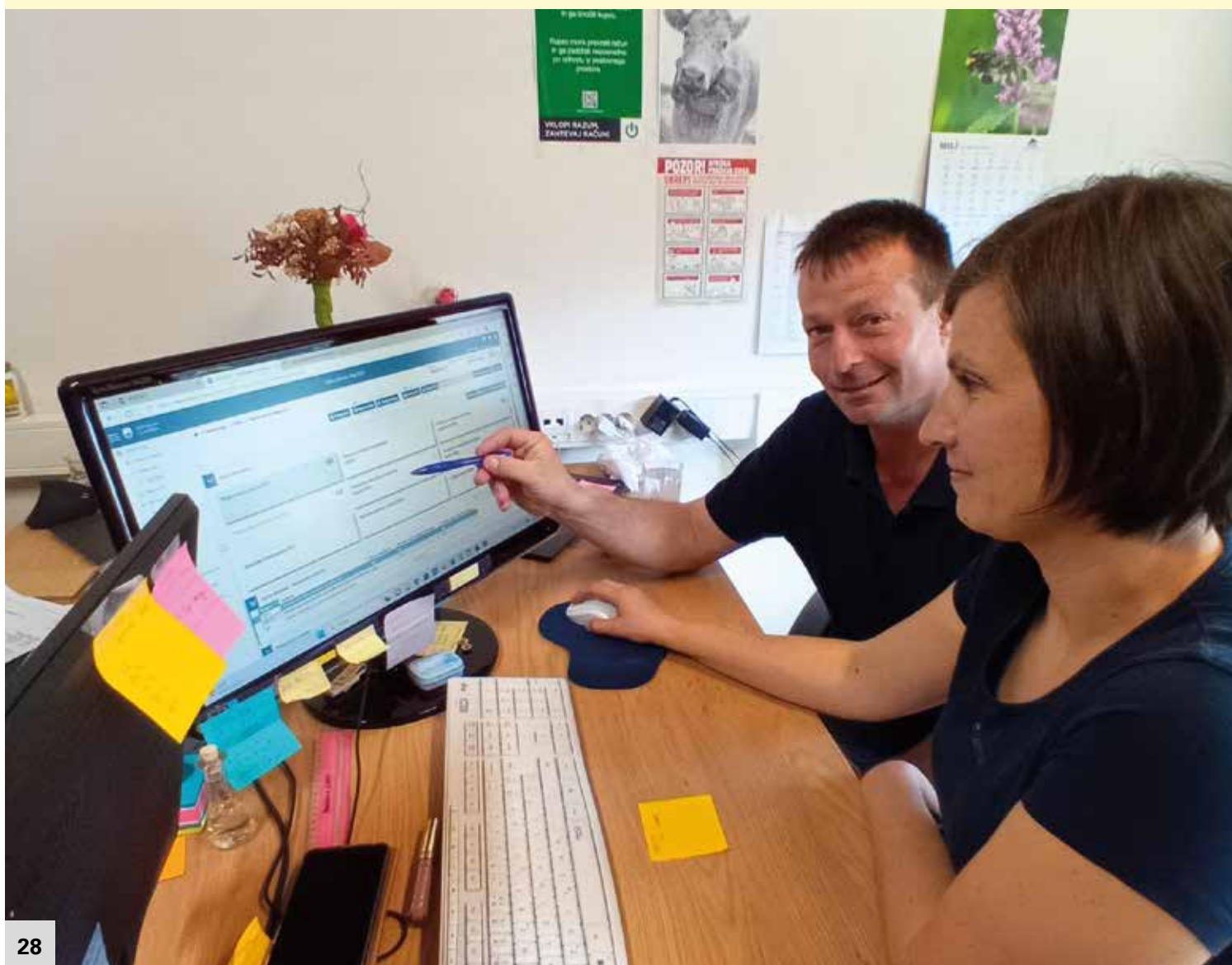
Preko celega leta smo veliko sodelovali z AKTRP, kjer smo na koordinacijskih sestankih prejeli odgovore na težja vprašanja v zvezi z izvajanjem razpisov in prejeli usmeritve za izvajanje aktualnih javnih razpisov. V sodelovanju z MGKP in AKTRP smo organizirali interaktivne delavnice s svetovalci s ciljem zmanjšanja morebitnih težav pri zaključevanju investicij. Veliko aktivnost smo namenili tudi pomoči kmetijam, ki so jih v avgustu prizadele katastrofične poplave.

2.5.2 SN 2023–2027

Izvedene aktivnosti:

Izvajali smo informiranje javnosti in kmetovalcev o ukrepih in spremembah, ki jih prinaša Strateški načrt 2023–2027. V letu 2023 je bil objavljen 1. javni razpis IRP 24, intervencija za mlade kmete in IRP 30, intervencija za medgeneracijski prenos znanja za prenosnika kmetije. Spodbujali smo mlade kmete k pristopu k intervenciji IRP 24 in jim ponudili vso strokovno potrebno pomoč pri realizaciji podukrepa. Obe intervenciji smo predstavili širši javnosti, izvedli smo tudi individualna osebna svetovanja. Potencialnim vlagateljem so bili v celoti predstavljeni pogoji razpisa, postopek predaje kmetije, obveznosti upravičenca po izdani odločbi in priprava zahtevka za izplačilo drugega obroka sredstev.

Konec leta je bil odprt tudi prvi razpis intervencije IRP 11 Podpora za novo sodelovanje v shemah kakovosti. Za omenjeni javni razpis smo tudi tokrat organizirali spletno predstavitev razpisa v sodelovanju z Zadržno zvezo. Za intervencije IRP 32 Izmenjava znanja in prenos informacij ter usposabljanje svetovalcev smo zbirali predloge vsebin za izobraževanje kmetov in jih posredovali na ministrstvo.

2.5.3 IZVAJANJE NALOG INOVACIJSKEGA POSREDNIŠTVA

Izvedene aktivnosti:

V letu 2023 smo se intenzivno lotili nalog na področju izvajanja inovacijskega posredništva. V okviru JSKS smo vzpostavilo skupino inovacijskih posrednikov. Člani te skupine so predstavniki z vseh zborničnih kmetijsko-gozdarskih zavodov in bodo v prihodnje v okviru JSKS prioritarno delovali na področju izvajanja intervencije IRP 31 ter tudi širše na področju izvajanja AKIS-a v Sloveniji.

Izvajali smo osebno svetovanje in pomoč pri pripravi vloge in izvedbi projekta EIP.

Sodelovali smo tudi z drugimi deležniki AKIS, vključno z EIP Vem točko.

MKGP je v letu 2023 objavilo javni razpis ukrepa 16 Sodelovanje iz PRP 2014–2020, namenjen izvedbi pilotnih projektov za podukrep 16.2. Naša vloga je bila, da smo povezali akterje glede inovativne ideje, skoordinali sodelovanje med partnerji in spodbujati kmete za inovacije. Za ta namen smo širom Slovenije izvedli delavnice, na katerih smo skupaj s kmetovalci izpostavili in osvetlili konkretne probleme na kmetijah ter iskali ideje in rešitve. Izkušnje z delavnic smo predstavili v članku v Zeleni deželi, na naši spletni strani in kot del širšega članka v Kmečkem glasu.

Udeležili smo se izobraževanj, ki so jih na temo izvajanja inovacijskega posredništva pripravili usposobljeni svetovalci na KGZS in izobraževanja na temo ekonomske presoje inovacijskega projekta, ki ga je izvedel prof. dr. Stane Kavčič z Biotehniške fakultete.

Kmetovalce smo spodbudili k izpolnjevanju ankete, s katero je MKGP zbiralo tematike za prihodnje razpise za EIP projekte. Specialisti posameznih področij so glede na poznavanje problematike in v sodelovanju s kmeti ministrstvu predlagali teme, ki bi jih lahko reševali v sklopu EIP projektov. Udeležili smo se predstavitve odobrenih EIP projektov drugi dan strokovnega posveta JSKS na Bledu. Na omenjenem posvetu smo občinstvu predstavili izvajanje inovacijskega posredništva v okviru JSKS v letu 2023.

3. SVETOVANJE IN POMOČ PRI UVELJAVLJANJU UKREPOV KMETIJSKE POLITIKE

3.1 Informiranje in svetovanje vlagateljem pri izvajanju ukrepov kmetijske politike iz Strateškega načrta 2023–2027 (IAKS ukrepi)

Izvedene aktivnosti:

V JSKS smo v letu 2023 poskrbeli za implementacijo Strateškega načrta skupne kmetijske politike za

obdobje 2023–2027. Za informiranje vlagateljev je bilo po vsej Sloveniji pripravljenih 219 usposabljanj, od tega 206 v živo in 13 preko spleta. Vlagatelje smo informirali in jim osebno svetovali o vsebinah intervencij kmetijske politike, njihovem namenu ter pogojih in načinu uveljavljanja, svetovali o obveznostih na ravni KMG, ki izhajajo iz predpisanih zahtev ravnanja ter standardov za vzdrževanje zemljišč v dobrem kmetijskem in okoljskem stanju, informirali in svetovali glede uporabe informacijskega orodja za komunikacijo z vlagatelji (SOPOTNIK), svetovali o kmetijskih praksah, ki ugodno vplivajo na podnebje in okolje, ter o vsebini in namenu ukrepov varstva okolja in narave v povezavi z ukrepi kmetijske politike. Svetovali smo tudi glede Registra kmetijskih gospodarstev, območij OOTT, varovalnih pasov ob vodotokih in seznanjali s spremenjenim postopkom prijave na novo najetih kmetijskih zemljiščih in glede izvedbe kontrol na kmetijskih gospodarstvih ter pomagali pri ustreznih načinih vodenja zahtevanih evidenc na kmetijah.

3.2 Pogojenost

Pogojenost je skupek minimalnih zahtev s področja podnebja in okolja, vključno z vodo, tlemi in biotsko raznovrstnostjo ekosistemov, javnega zdravja in zdravja rastlin ter dobrega počutja živali, ki jih morajo upoštevati vsi kmetje, ki prejemajo plačila iz ukrepov skupne kmetijske politike. Predstavljajo jo pravila pogojenosti, ki so sestavljena iz predpisanih zahtev ravnanja (PZR) in standardov dobrih kmetijsko-okoljskih pogojev (DKOP).

Izvedene aktivnosti:

Glavnino usposabljanja smo izvedli med usposabljanji za izvajanje ukrepov kmetijske politike iz Strateškega načrta 2023–2027 (IAKS ukrepi). V letu 2023 nismo izvajali pregledov kmetij na izvajanje zahtev pogojenosti. Svetovanja iz pogojenosti so potekala preko celega leta, saj so bile v drugi polovici leta potrjene določene spremembe pravil pogojenosti, ki jih je bilo potrebno razložiti kmetom. Predvsem je bila pomembna sprememba glede zahteve, ki opredeljuje delež njiv, ki jih jeseni lahko preorjejo na kmetijah, kjer pridelujejo krompir in določene zelenjadnice.

Največji poudarek pri svetovanju smo dajali novostim pogojenosti, ki se tičejo širšega kroga vlagateljev – DKOP 8 (Minimalni delež neproizvodnih površin in krajinske značilnosti), DKOP 7 (Kolobar), DKOP 6 (Minimalna pokritost tal), DKOP 5 (Upravljanje obdelave za zmanjšanje tveganja degradacije in erozije tal) in DKOP 4 (Varovalni pasovi vzdolž vodnih tokov).

Veliko aktivnosti na tem področju, predvsem zaradi omejitev, je bilo namenjenih kmetijam, vključenim

v območja NATURA 2000. Na teh območjih so tudi poljedelske in živinorejske kmetije, ki so jih zahteve pogojenosti omejele pri proizvodnji krme in prireji. Predvsem zahteve DKOP 9 in 7 so v veliki meri kmetije ogrozile pri pridelavi, ki je nujno potrebna za zagotavljanje osnovne krme na živinorejskih kmetijah. Za kmetije, ki imajo površine znotraj teh območij, smo pripravili dodatna izobraževanja in osebno svetovali, kako lahko vsaj delno omilijo izgube pridelave krme s tem, da smo jih spodbujali k vstopu v intervencije v okviru sheme za podnebje in okolje. Na območjih, ki so zajeta tudi v DKOP 2, varovanje mokrišč in šotišč, smo tudi sodelovali pri pripravi predlogov grafičnega sloja in opredelitvi območji, ki so primerna za ta sloj in bi se ohranjala biodiverziteteta. Sočasno pa bi se zavarovala oz. omogočila kmetijska dejavnost aktivnih kmetij, ki imajo obdelovalne površine znotraj teh območji. Svetovalci in specialisti smo v okviru strokovnih skupin sodelovali pri pripravi zakonodaje in intervencij v okviru razvoja podeželja s področij, vezanih na živinorejo (DŽ, KOPOP_PS), pridelavo krme (SOPO, KOPOP_BK, KOPOP_NV 12, senena prireja), s področja pogojenosti, vezane na ukrepe DKOP in PRZ in zakonodaje s področja zaščite rejnih živali.

Kmetije smo preko svetovanja seznanili o slojih pogojenosti na RKG pregledovalniku oz. možnosti vpogleda, ali se kmetija nahaja na specifičnem sloju – ukrepi pogojenosti, vezani na posamezna območja. Kmetije smo na delavnicah izobraževali o tuje-rodnih invazivnih plevelnih vrstah in pomenu njih-

vega odstranjevanja.

Tekom celotnega leta smo redno komunicirali z MKGP in AKTRP, kjer smo sproti reševali morebitne zaplete in vprašanja ter informacije sproti prenašali na teren.

4. SVETOVANJE IN POMOČ PRI ORGANIZACIJI IN DELOVANJU REJSKIH ORGANIZACIJ, ORGANIZACIJ PROIZVAJALCEV IN DRUGIH OBLIK PROIZVODNEGA ZDRUŽEVANJA KMETIJSKIH PRIDELOVALCEV

4.1. Organizacije in skupine proizvajalcev (v nadaljevanju OP-ji in SP-ji) ter druge oblike povezovanja

4.1.1 VZPOSTAVLJANJE RAZLIČNIH OBLIK ZDRUŽEVANJA KMETIJSKIH PRIDELOVALCEV **Izvedene aktivnosti:**

Izvajali smo aktivnosti informiranja in svetovanja za večje povezovanje med tržnimi pridelovalci in formalno vzpostavitev organizacij proizvajalcev, skupine proizvajalcev ali druge oblike proizvodnega združevanja. Pridelovalce smo spodbujali k skupni, organizirani pridelavi in trženju. Nudili smo strokovno pomoč pri razlagi zakonskih okvirjev za povezovanje v organizacije proizvajalcev in skupine proizvajalcev ter druge oblike povezovanja, kot tudi pri pripravi dokumentov pri morebitnih prijavah na

tovrstne razpise. Prav tako smo bili aktivno vključeni v delo rejskih organizacij, znotraj nekaterih verig povezovanja pa smo sodelovali v smislu strokovne podpore pri pripravi tehnologij pridelave ter tržnih pristopov.

Združenju hmeljarjev Slovenije smo svetovali pri pripravi vloge za priznanje skupine proizvajalcev za izvajanje shem kakovosti, zagotavljali smo strokovno podporo povezovanju turističnih kmetij, Gospodarsko interesnemu združenju pridelovalcev krompirja, zadruzi Jarina, Združenju za integrirano pridelavo zelenjave, Zvezi oljgarskih društev, Združenju pridelovalcev buč, sadjarski organizaciji pridelovalcev Pohorka idr. Svetovali in pomagali smo pri povezovanju ponudnikov in izvajanju aktivnosti prodaje kmetijskih pridelkov in izdelkov javnim zavodom.

4.1.2 VARNA HRANA

Izvedene aktivnosti:

Za področje varne hrane ni skupnega specialista, zato delo izvajajo neposredno svetovalci iz SKS in posamezniki na terenu. Sodelovanje in aktivno delo poteka od nastajanja zakonodaje s tega področja do neposrednega svetovanja kmetijam po vsebinah: priprava povzetka pravil glede novih živil iz moke hišnega murna, problematika prostorov glede točenja medu in skladiščenja, proces priprave in popravkov

usklajevanj smernic dobre higienske prakse za pridelavo oljk v oljčno olje in namizne oljke, sodelovanje v skupini za pripravo akcijskega načrta pri vladi za manj izgub hrane in zavržene hrane, priprava gradiva povzetka nalog, aktivnosti in kazalnikov iz načrta, ki so obveza za celotno službo, prijava nepoštenih praks varuhu v prehranski verigi (klavnica vrne drug trup), priprava strokovnega gradiva s področja industrijsko proizvedenih beljakovin, predlog rešitve, označevanja, da ne postanejo preživitvena grožnja slovenski živinoreji, EU zakonodaje »kultura varne hrane« in strokovnih gradiv s tega področja za umestitev v smernice, po vprašanju ŽSP (1, 2, 3) v kontekstu »privabljanja« volka, neposredne prodaje in izvetja tržnega standarda za manj izgub hrane, predelava mesa, zakol prašičev na domu, problematika ŽSP – usmeritev v kmečke izdelke, prodaja surovega mleka od vrat do vrat: zakonodaja, temperaturni režim, mikrobiologija, evidence in registracija, zakonodajni postopki glede *Salmonella thymium*, salmonela – vzorčenje, obvezno vzporeden vzorec in zamrznitev, pregled okoljskih zakonodaj glede olja, zbiranja, oddaje in razlitja, odpadne vode iz industrije – kdo kontrolira, kakšna je zakonodaja (predčiščenje, področni pravilniki, inšpektorat za okolje ...), kako začeti predelavo mesa, ima prašiče, ali lahko dokupi govedino – kakšne so omejitve in kako postopa, neposredno svetovanje DHP vod

in neželenih snovi, celoten postopek DHP molže in natikanja enote ter menjava sesnih gum – preračun glede na število živali, vzorčenje mlečnih izdelkov s kmetije, predelava uredbe 2073/2005 – z vidika mlečnih izdelkov in pravilnik, vodiča DHP za predelavo mleka, predelava vseh izvidov analitik iz sirarne in priprava vseh kontrolnih točk, ki predstavljajo morebitne kontaminacije s posameznimi mikrobi in pregled zakonodaje za specifični mlečni izdelek – neposredno za specifično kmetijo s predelavo mleka, priprava in posredovanje vseh obrazcev in naslovov za registracijo obrata za konzumna jajca, notranja kontrola DHP pri predelavi sončničnega olja, sirotka – onesnaževanje okolja, odpadne vode, zakonodaja in MKČN, možnosti predelava mesa v »kontejnerju« – DHP in možnosti reševanja ŽSP – glede na kategorije/ali je varianta kompostiranja, eko ostanki v živilih, registracija in odobritev obrata za krmne dodatke ter vzpostavitev HACCP sistema – izhodiščna navodila in vsebine, DHP predelava mleka in korektivni ukrepi ter dokazovanje varnosti, kako je z analizami, so potrebne ali ne in katere, priprava protokola glede števila analiz in rezultati za pet let nazaj – zgodovina rezultatov – zmanjšanja frekvence vzorčenja v izogib plačilu globe, masne bilance – strokovni komentar sledljivosti in izvajanja skladno z izvedbenim aktom EU, tržni standardi za konzumna jajca – razumevanje predpisa. Recenzija in dopolnitev članka glede uporabe MKČN blata na kmetijskih površinah ter udeležba na izbranih predavanjih na posvetu DD – inšpekcijski nadzori. Na terenu smo zagotovili svetovanje in pomoč kmetijam pri verifikaciji programov dobrih higienskih praks ter svetovali glede vodenja evidenc za potrebe predelave in priprave hrane za goste. Svetovalke so nosilcem dopolnilnih dejavnosti svetovale glede nevarnosti v poplavljenih prostorih z vidika varne hrane (plesni, mikroorganizmi ...). Kmetijam so svetovale, kako ukrepati za preprečevanje nalezljivih bolezni in o zagotavljanju varnosti živil ob poplavih; posredovale so jim tudi letake v zvezi s tem od NIJZ. Nosilcem dopolnilnih dejavnosti smo svetovali v zvezi z zahtevami inšpektorjev za hrano in uradnih veterinarjev, nudile so jim svetovanje in pomoč pri dopolnitvah dobrih higienskih praks oz. HACCAP dokumentov. Posameznim kmetijam s predelavo živil smo svetovali pri ureditvi prostorov za zagotavljanje ponudbe varne hrane, nudili informacije s področja notranjega nadzora in vodenja evidenc za varno hrano, opozarjali o zagotavljanju sledljivosti živil ter jim nudili pomoč pri pripravi dokumentacije za vzpostavitev notranjega nadzora pri pridelavi in predelavi na kmetiji. Izdali smo tehnološki list glede preseženih ostankov težke kovine kadmij v zelenjavi in kako to preprečiti. Obveščali smo kmete, kaj narediti z zelenjavo, ki je bila onesnažena s poplavnimi vodami.

Individualno smo svetovali glede onesnaženih tal in rastlin s kontaminirano vodo. Izdali smo članek v reviji Moj Vrt o pravilnem skladiščenju zelenjave, ki je potem varna za uživanje brez ostankov mikotoksinov. Svetovali smo tudi o pomenu označevanja živil z znakom kakovost (izbrana kakovost, geografske označbe, Naše najboljše – regijski znak ...). Izvedli smo izobraževanje, kako vzpostaviti zdrave prehranjevalne navade glede uravnoveženosti prehrane, ustreznega energijskega vnosa, ritma prehranjevanja, načina priprave hrane in s tem izboljšati zdravje ter kakovost življenja – od kod je določen izdelek, ki ga kupujejo, kakšno je njegovo poreklo, svetovali kmetijam glede ureditve prostorov za sortiranje kokošjih jajc, svetovali smo glede potrebnega programa lastnih kontrol v pakirnem centru za kokošja jajca in izvajali svetovanja glede pogojev trženja pridelkov ter izdelkov s kmetij z vidika varnosti živil. Prednostno smo reševali probleme na posameznih kmetijah pri vzpostavitvi lastnih notranjih kontrol na kmetiji. Prav tako smo svetovali na področju označevanja in shem kakovosti, sledljivosti ter pri ugotavljanju kritičnih kontrolnih točk pri predelavi izdelkov na področju varne hrane v pridelavi, skladiščenju in predelavi živil. Svetovali smo glede zahtev za vodenje evidenc DHP in glede tehnologij ter postopkov za zagotavljanje varnosti živil DHP v programu HACCP, tolmačenje higienskega programa za predelavo na kmetiji, postopki varne hrane, izbira opreme za kmetijo. Udeležili smo se spletnega usposabljanja: Varstvo rastlin in varna hrana – naša skupna skrb tudi v spremenjenih podnebnih razmerah. Izvedli smo predavanja: Dobra higienska praksa in zagotavljanje varnosti živil pri izdelavi krušnih izdelkov ter predelavi sadja in zelenjave. Pripravili članek: Zagotavljanje dobre higienske prakse in varnosti živil pri opravljanju živilske dejavnosti na kmetijah ter izvedli vzorčenja in analitike za preveritev stanja pridelkov.

4.2 DRUŠTVA, NEVLADNE ORGANIZACIJE IN AGRARNE SKUPNOSTI

4.2.1 DELOVANJE DRUŠTEV, KI DELUJEJO NA PODROČJU KMETIJSTVA, IN SODELOVANJE Z NEVLADNIMI ORGANIZACIJAMI TER AGRARNIMI SKUPNOSTMI IN IZVEDBA DRŽAVNIH TEKMOVANJ

Izvedene aktivnosti:

Na področju strokovnega dela z društvi smo društvom, ki delujejo na področju kmetijstva in podeželja, pomagali pri izvajanju načrtovanih aktivnosti. Društvom smo pomagali pri pripravi vlog za občinske razpise in izvedbi občnih zborov. Aktivno smo sodelovali tudi pri dogodkih in prireditvah, ki so jih organizirala panožna društva z ob-

močij posameznih zavodov (govedorejska, vinogradniška in sadjarska društva, Združenje hmeljarjev Slovenije, društva rejcev drobnice, društva ribogojcev, združenja ekoloških kmetov, združenje pridelovalcev vrtnin ...) ter njihovih aktivnostih. Sodelovali smo na 6. državnem ocenjevanju vin Zveze društev vinogradnikov in vinarjev Slovenije – VINIS. V sodelovanju z vinogradniško-vinarskimi društvi smo organizirali in izvedli 57. vinski letnik Vinorodne dežele Podravje. V Pomurju smo pripravili vso potrebno dokumentacijo za registracijo prvega ekološkega društva v Pomurju, ki se imenuje Društvo ekoloških kmetov Pomurja Rodna grūda. Soorganizirali smo različne dogodke in prireditve z društvi: razstavo sadja v Metliki in Dolenjskih Toplicah, ocenjevanje štrudlov v Dolenjskih Toplicah, ocenjevanja vin ...

Sodelovali smo z društvi podeželskih žena in jim pomagali pri organizaciji srečanj ter ogledov dobrih praks doma in v tujini. V oktobru 2023 so svetovalke sodelovale pri organizaciji ogledov dobrih praks s področja direktnega trženja in kratkih verig v Pomurju na Madžarskem.

Sodelovali in strokovno delali smo s pašnimi in agrarnimi skupnostmi, katerim smo pomagali pri delovanju in registraciji po novi zakonodaji. Veliko dela je bilo v preteklem letu povezanega s svetovanjem glede organizacije paše, prodaje izdelkov na planinah, ki so v lasti agrarnih in pašnih skupnosti, ter z zaposlovanja delovne sile na planinah.

Na področju sodelovanja z društvi je skupni svetovalec za kmetijsko tehniko opravljal tudi naloge tajnika Zveze strojnih krožkov. Organiziral je seje organov zveze, pripravljaj mesečna ali pogostejša krožna obvestila, skrbel za urejanje in osveževanje spletne strani strojnih krožkov, oskrbo članov z de-

lovnimi oblačili, pripravo vlog na razpise za sofinanciranje delovanja in posameznih aktivnosti društev, pripravo tradicionalnega koledarja »Varno in zdravo« ter sodeloval pri organizaciji in izvedbi primerov dobrih praks posameznih združenj na območju celotne Slovenije.

Sodelovali smo pri izvedbi državnega prvenstva v oranju 2023, ki se je odvijalo na posestvu Gradu Prestranek.

V letu 2023 smo izvedli nabor in prijavo na tekmovanje za inovativno EU nagrado za delo kmečkih žensk na področju inovativnih dosežkov. Na tekmovanje smo prijavi tri kandidatke in skupaj z Zvezo kmetov Slovenije omogočili udeležbo na prireditvi v Bruslju. Inovativni mladi kmet – že štirinajsti izbor je bil izveden oktobra 2023 v podjetju Sip Šempeter. Za izbor se je prijavi osem kandidatov. Komisija jih je izbrala šest in si jih ogledala ter točkovala. Komisija je sestavljala pet članov, trije iz ZSPM in dva iz KGZS. Komisija je podelila točke za: inovativno idejo, trajnost projekta, vpliv na lokalno skupnost in podeželsko območje, upoštevanje zaščite okolja, napoved pozitivnega ekonomskega učinka in tržno usmerjenost kmetije. Letos je bila novost pri izboru tudi ta, da je kandidat moral sam razviti inovativno idejo in ne, da jo je podedoval od staršev. Kandidati so bili predstavljeni v oddaji Ljudje in zemlja na RTV SLO. Na izboru je potekala okrogla miza s prejšnjimi dobitniki naziva Inovativni mladi kmet/kmetica in predstavitev vseh kandidatov novinarjem.

Odlično smo sodelovali tudi z Zvezo slovenske podeželske mladine. Med pomembnejšimi skupnimi prireditvenimi aktivnostmi je potrebno izpostaviti regijska in državna tekmovanja iz znanj v kmetijstvu – kviz »Mladi in kmetijstvo 2023«, ki je potekal v

Šenčurju.

Sodelovali smo tudi pri pripravi različnih publikacij, ekskurzij, pregleda intervencij in zakonodaje ... V sodelovanju z Društvom podeželske mladine Maribor smo izvedli prvo ocenjevanje moštov in mladih vin. Sodelovali smo pri izvedbi regijskih kmečkih iger, prvega julija 2023 pa so bile v Slovenskih Konjicah državne regijske igre, kjer smo delovali kot sodniki in soorganizatorji.

4.2.2 SOCIALNO PODJETNIŠTVO

Izvedene aktivnosti:

V kmetijstvu so priložnosti, da kmetije organizirajo ali delujejo v okviru socialnih podjetij oz. drugih oblik socialne ekonomije. Kmetijam smo svetovali glede razvoja dejavnosti, ki so pomembne za reševanje določenih družbenih problemov, kot npr. zaposlovanje ljudi, ki imajo omejene možnosti za zaposlitev, medgeneracijsko sodelovanje ... Aktivnosti so bile usmerjene v iskanje dobrih praks za razširjanje oz. ustanavljanje socialnega podjetništva, ki ponujajo izdelke in storitve, primerne za zaposlovanje oseb iz ranljivih družbenih skupin v skladu s potrebami in razpoložljivimi viri, ki jih narekuje lokalno okolje ... (ekološko kmetijstvo, zeliščarstvo in predelava živil, ekološki turizem in nega krajine). Preko oseb-

nih svetovanj, ki so prevladovala v okviru tega področja, smo podajali informacije o socialnih podjetjih, ki pobirajo presežke še uporabne hrane od različnih proizvajalcev, tudi od kmetov, in to hrano uporabijo za catering ter tako ne postane odpadna hrana. Sodelovali smo v delovni skupini Ministrstva za gospodarstvo, turizem in šport za pripravo Strategije razvoja socialne ekonomije 2022–2032, izvajali promocijo in se udeležili različnih dogodkov socialnega podjetništva.

5. SVETOVANJE NA PODROČJU KMETIJSKIH IN S KMETIJSTVOM POVEZANIH PREDPISOV

Izvedene aktivnosti:

Z ministrstvi in drugimi državnimi inštitucijami smo sodelovali pri pripravi predpisov, ki se nanašajo na kmetijstvo in razvoj podeželja, vključno s predpisi na področju politike varstva narave ter okolja in upravljanja voda. Odločevalcem smo zagotavljali potrebne informacije o stanju na terenu. Zaradi dobrega poznavanja stanja na kmetijah smo pripravljali pripombe na osnutke predpisov, sodelovali pri prenosu znanja za posamezna razvojna področja, v katera so vključeni tudi predstavniki drugih členov

prenosa znanja, državnih organov, raziskovalnih organizacij in gospodarstva. Sodelovali smo tudi na usklajevalnih sestankih pri pristojnih organih. Svetovalci so sodelovali na delavnicah, pri pripravi strokovnih predlogov in rešitev ter pri informiranju. Zaradi usklajevanja z različno evropsko zakonodajo in izboljšanja pogojev dela v kmetijstvu smo se vključevali v javne razprave, sodelovali v raznih delovnih skupinah, podajali pobude tudi na drugo zakonodajo, predvsem s področja varovanja narave, dela in sociale ter davkov in financ. Preko spletne strani in drugih medijev smo uporabnike naših storitev obveščali o novostih na posameznih zakonodajnih področjih, ki se dotikajo kmetijstva, splošno javnost pa obveščali o pomenu podeželja in večnamenski kmetijstva. Sodelovali smo v strokovnih delovnih skupinah in strokovnih odborih za posamezna področja v kmetijstvu (preko video konferenc in v živo). Spremljali priprave predpisov na področju kmetijstva in razvoja podeželja ter varstva okolja in prenos informacij do uporabnikov predpisov v povezavi z implementacijo SKP 2023–2027 je eden izmed razlogov za večji obseg dela na tej nalogi v letu 2023. Pripravljali smo predloge, mnenja in pripombe ter pobude s področja kmetijske in s kmetijstvom povezane zakonodaje ter predpisov in sodelovali pri pripravi strateških dokumentov za slovensko kmetijstvo (SKP 2023–2027), spremljali priprave uredb in pripomb v fazi sprejemanja, še posebej pri predlogih uredb za neposredna plačila, pogojenost itd. Sodelovali smo pri pripravi pripomb na novo točkovanje OMD. Na podeželju smo kmete sprotno obveščali o različnih razpisih, uredbah in ostalih upravnih aktih, povezanih z obstoječo zakonodajo nove Skupne kmetijske politike. Veliko je bilo aktivnosti

na področju SKP, svetovali smo glede aplikacij Sopotnik, Fotosopotnik in EIV23. V podajanje pripomb na osnutke uredb in zakonskih podlag je bila vključena vsa javna služba kmetijskega svetovanja (specialisti in terenski svetovalci).

6. VODENJE, USMERJANJE IN STROKOVNA KOORDINACIJA DELA JSKS TER USPOSABLJANJE KMETIJSKIH SVETOVALCEV

Vodenje in strokovno koordinacijo dela javne službe kmetijskega svetovanja vrši Sektor za kmetijsko svetovanje (SKS) pri KGZS. Vodenje poteka preko komunikacije vodje sektorja in vodji oddelkov za kmetijsko svetovanje pri Kmetijsko gozdarskih zavodih, strokovna koordinacija pa med koordinatori za posamezna področja dela na SKS in strokovnimi ter delovnimi skupinami, v katero so vključeni svetovalci specialisti ali terenski kmetijski svetovalci na zavodih. Komunikacija in strokovna koordinacija ter informiranje svetovalcev je potekala dnevno preko vseh komunikacijskih kanalov ter preko objav na intranetni in internetni strani KGZS ter preko rednih mesečnih/tedenskih kolegijev z vodji oddelkov za kmetijsko svetovanje in sestankov strokovnih ter delovnih skupin za posamezna področja dela. Pomembna vsakoletna naloga je priprava programa dela JSKS na podlagi izhodišč Ministrstva za kmetijstvo, gozdarstvo in prehrano. Vzpostavljen je tudi sistem rednega mesečnega spremljanja realizacije nalog po zavodih in na nivoju celotne službe, kar je redna točka kolegijev vodij oddelkov za kmetijsko svetovanje. Vzpostavljen imamo tudi sistem redne kontrole dela svetovalcev preko poročanja v aplika-

ciji v Benakti in občasno na terenu.

V jeseni 2023 smo pripravili že tradicionalni posvet JSKS z naslovom: Razvojni izzivi JSKS za učinkovito slovensko kmetijstvo. V letu 2023 smo izvedli tudi druge strokovne posvete: Lombergarjeve dneve, Zdravčeve Erjavčeve dneve, Dan tehnike 2023, Artiške dneve, posvet za nosilce dopolnilnih dejavnosti in druge. Sodelovali smo tudi na sejmu AGRA. Pomembna naloga, ki sodi v to področje dela je tudi področje izobraževanj in usposabljanj kandidatov za pridobitev ustrezne izobrazbe ali poklicne usposobljenosti ter certifikata o Nacionalni poklicni kvalifikaciji s področij kmetijstva. V letu 2023 smo organizirali in izvedli potrjevanja in preverjanja za 102 kandidata v 17. komisijah.

Sodelujemo tudi z drugimi javnimi službami na področju kmetijstva; vzpostavljeno je sodelovanje s strokovnimi, raziskovalnimi, izobraževalnimi in znanstvenimi inštitucijami doma in v tujini ter ministrstvi. Z Zvezo slovenske podeželske mladine (ZSPM) smo izvedli več skupih dogodkov (Kviz Mladi in kmetijstvo, Inovativni mladi kmet) sodelovali na posvetih in prireditvah. Enako smo na prireditvah sodelovali tudi z Zvezo kmetov Slovenije. S fakultetami in raziskovalnimi organizacijami smo sodelovali pri pripravi izobraževanj za svetovalce ter pri EIP projektih sodelovanja (Bonita, Konoplja, ECOPACT), ter projektih CRP (npr. z BTF glede CRP V4-2020 (Pre-

nos znanja - okolje/narava in kmetijstvo). S Karitas smo sodelovali pri razvoju ženskega podjetništva v kmetijstvu v jugovzhodni Srbiji. S konzorcijem Biotehniški šol smo vzpostavili aktivno sodelovanje pri pripravi sprememb poklicnih standardov. Vključili smo se in aktivno začeli z delom v dveh nacionalnih delovnih skupinah za prenovo poklicnih standardov na področju Kmetijstva in Živilstva. Sodelujemo tudi v več delovnih skupinah za revizijo in tudi razvoj novih poklicnih standardov in katalogov strokovnih znanj in spretnosti s področja kmetijstva, živilstva in tudi naravo-varstva. Vključili smo se tudi v skupino namenjeno promociji biotehniških programov skupaj s Konzorcijem biotehniških šol in CPI.

Smo aktivni člani mednarodnih organizacij, imamo člana upravnega odbora v vseevropski mreži svetovalnih organizacij EUFRAS-u in predsednika v mreži svetovalnih organizacij za jugovzhodno Evropo SE-ASN. Redno sodelujemo na srečanjih, kjer gradimo povezovanje, sodelovanje ter imamo skupne projekte (FAIRSHARE in i2CONNECT). Na vseevropski kongres svetovalnih organizacij, ki je potekal v septembru 2023 v Nemčiji smo popeljali 18 kmetijskih svetovalcev iz JSKS ter tam vidno in aktivno sodelovali na celotnem kongresu. Sodelujemo v mreži EUFRAS CECRA, ki povezuje svetovalne organizacije, ki organizirajo in izvajajo metodološko usposabljanje svetovalcev iz t. i. mehkih veščin.

S predstavitvijo dela ekonomskih svetovalcev preko panožnih krožkov smo sodelovali na mednarodni konferenci Društva agrarnih ekonomistov v Ljubljani.

Vsako leto v redni program dela JSKS uvrstimo vrsto usposabljanj za kmetijske svetovalce. V letu 2023 je usposabljanje svetovalcev potekalo v skladu s cilji iz programa dela, vendar z nekoliko spremenjenimi poudarki zaradi druginje, velikega vpliva podnebnih sprememb in močno povečanih potreb po usposabljanju iz ukrepov nove SKP in SN 2023 – 2027. Zaradi vse večje potrebe po vpeljavi novih informacijsko komunikacijskih tehnologij, smo nadaljevali z razvojem in vpeljevanjem orodja za e-svetovanje in e-izobraževanje/usposabljanje. Nadaljevali smo z usposabljanji terenskih kmetijskih svetovalcev in specialistov za delo z digitalnimi orodji in uvedbo kratkih farminarjev. Praktično vse svetovalce smo naučili uporabljati spletne aplikacije za komuniciranje na daljavo in uporabo e-orodij. Izvedli smo preko 50 usposabljanj.

V letu 2023 smo na področju usposabljanja kmetijskih svetovalcev po metodi CECRA uspešno zaključili usposabljanje prve generacije svetovalcev za pridobitev certifikata CECRA. Za njih smo organizirali interaktivno delavnico za izdelavo zaključnih nalog, ki sta jih po odobritvi CECRA EUFRAS pisarne evalvirala trenerja Darja Pipan in Igor Hrovatič. V sklopu

posveta JSKS na Bledu smo 12 svetovalcem podelili certifikate CECRA o uspešno zaključenem usposabljanju. KGZS je kot regionalna CECRA pisarna dobro sodelovala tudi s CECRA EUFRAS pisarno v Latviji in ostalimi trenerji v EU. Kot rezultat dobrega sodelovanja smo dodatno organizirali obisk dveh svetovalcev v svetovalni organizaciji v drugi državi. Sedem mladih svetovalcev iz sistema KGZS je tudi uspešno sodelovalo pri usposabljanju CECRA, ki se je tudi v letu 2023 izvajalo v okviru programa ERASMUS+. Izvajali smo tudi usposabljanje kmetijskih svetovalcev po metodologiji CECRA v drugih državah. V decembru pa smo začeli z usposabljanjem novih dveh skupin kmetijskih svetovalcev z modulom 1 »Moj profil kmetijskega svetovalca«, za 2 skupini svetovalcev; vključenih je bilo 34 kmetijskih svetovalcev.

DELO SEKTORJA ZA KMETIJSKO SVETOVANJE

Glavne naloge Sektorja za kmetijsko svetovanje, ki so se vključile v program dela KGZS za leto 2023 se nanašajo na koordinacijo dela JSKS, usmerjanje dela svetovalcev, strokovno koordinacijo, usposabljanje svetovalcev, spremljanje, nadziranje in analiziranje njihovega dela v sklopu JSKS.

Služba kmetijskega svetovanja se izvaja kot javna služba, financirana iz proračuna RS in drugih nalog (javnih naročil in projektov). Strokovno in organizacijsko vodstvo JSKS na področju kmetijskega svetovanja na SKS opravlja 19 strokovnjakov z različnih področij na treh oddelkih ostali delajo v sklopu ločenega oddelka na javnih naročilih in projektih.

JSKS je članica mednarodnih organizacij na področju kmetijskega svetovanja: EUFRAS, SEASN in IALB in se udeležuje sestankov upravnih odborov, seminarjev in konferenc.

Kontakti zaposlenih na sektorju za kmetijsko svetovanje:

<https://www.kgzs.si/kontakti#kmetijsko-svetovanje>

Javna naročila in projekti: <https://www.kgzs.si/kgzs/projekti>

DOGODKI SEKTORJA ZA KMETIJSKO SVETOVANJE

CECRA 2023

V letu 2023 je 1. generacija svetovalcev uspešno zaključila usposabljanje CECRA, kar je pomenilo, da so izpolnili vse pogoje, ki jih predpisuje metodologija za pridobitev certifikatov CECRA. Na ta način so pridobili mednarodne certifikate CECRA, podpisane s strani IALB, EUFRAS in KGZS, ki je lokalni akreditirani izvajalec usposabljanj CECRA. Skupno je bilo 12 dobitnikov certifikata iz vseh kmetijsko gozdarskih zavodov.

Podelitev Ceca certifikatov in mentorstvo

V letu 2023 je šest mladih kmetijskih svetovalcev, ki so že v letu 2022 vstopili v program Erasmus+ Young EUFRAS – YPARD Mentoring and Training Program 2022/23, usposabljanje uspešno zaključilo in prejelo CECRA certifikate.

Udeležba na mednarodni konferenci kmetijskih svetovalcev

Dresden, Nemčija: Sodelavci javne službe kmetijskega svetovanja (JSKS) sistema KGZS so se med 10. in 14. septembrom 2023 udeležili mednarodne 62. IALB, 12. EUFRAS in 9. SEASN konference

mrež svetovalnih služb. Konferenca, ki so jo organizirala tri združenja kmetijskih svetovalcev v Evropi, je potekala v vzhodnonemškem Dresdnu in je na eno mesto pripeljala kmetijske svetovalce, profesorje, raziskovalce ter druge deležnike, zaposlene v kmetijstvu širom po Evropi. Mednarodne konference, ki se je posvetila vsebinam o vlogi izobraževanja in svetovanja v procesu transformacije kmetijstva v kontekstu podnebnih sprememb, prehranske varnosti in družbenih zahtev, se je udeležilo 400 udeležencev iz 22 držav. Poleg predavanj in delavnic, ki so po različnih tematskih in vsebinskih področjih potekale v 11 različnih skupinah, so se udeležili tudi

različnih celodnevni ekskurzij in na terenu pridobivali nove izkušnje ter praktični vpogled v delo in spoznavali utrip kmetijstva v Saški deželi.

Vse službe so lahko v obliki posterjev predstavile svoje delo in projekte. Na ogled je bilo 80 različnih plakatov, ki so jih ocenjevali udeleženci in tričlanska komisija. Poster, ki ga je pripravila Marinka Korošec s KGZS, je dobil 3. nagrado, kar je izjemen dosežek za JSKS in našo prepoznavnost v tujini. Na posterju so bile predstavljene ključne informacije o stanju, vizijah in ciljih razvoja platforme E naSVET, ki jo razvijamo na KGZS.

Kviz Mladi in kmetijstvo

Kot vsako leto smo tudi v letu 2023 skupaj z ZSPM in tokrat KGZS-Zavodom Kranj ter Društvom kranjske in tržiške podeželske mladine uspešno izvedli 51. kviz Mladi in kmetijstvo. Za teme kviza so bila izbrana področja pašništvo na težje dostopnih tereh, mladi kmetje, krompir in 30. obletnica ZSPM. Zmaga je šla v roke DPM Velike Lašče.

Srečanje novih (»mladih«) svetovalcev celotnega sistema KGZS

V januarju je potekalo drugo srečanje novih sodelavcev sistema KGZS, katerega se je udeležilo več kot 50 novih zaposlenih. Namen dogodka je, da novi sodelavci spoznajo sistem KGZS, način dela in sodelavce na uradu KGZS. Spoznali so organiziranost, delovanje različnih sektorjev in služb ter njihove naloge. Dogodek je prvič potekal leta 2019, v letu 2023 pa smo ga obnovili z namenom, da postane tradicionalen in letni, saj prispeva k boljši komunikaciji in povezanosti sodelavcev.

Usposabljanje za inovacijske posrednike + EIP delavnica

V februarju smo urili veščine, ki so potrebne, da smo kmetijski svetovalci lahko uspešni tudi pri inovacijskem posredništvu. Usposabljanje je bilo izvedeno pod okriljem naših trenerk Jane Žiberna in Natalije Pelko, ki sta znanje pridobivali v okviru projekta

I2connect. Znanje je skupina nadgradila še z dodatno delavnico v maju za oblikovanje metodologije za izvedbo delavnic za javni razpis Podukrep 16.2. Ekipi se je pridružila še CECRA trenerka Darja Pipan.

Usposabljanje CECRA za modul 1

V novembru in decembru smo stopili na pot pridobivanja mehkih veščin v svetovalnem delu z dvema novima generacijama svetovalcev. Udeleženci so se strinjali, da so pridobljena znanja zelo pomembna in potrebna pri opravljanju našega dela. O tem sva se prepričali tudi trenerki Marinka Korošec in Jana Žiberna, saj so nama to pokazali s svojim aktivnim sodelovanjem in poslušanjem.

Delavnica E naSVET

V maju 2023 smo izvedli prvo delavnico za uporabnike in moderatorje platforme E naSVET, katere se je udeležilo preko 40 udeležencev (6 kmetij in 16 terenskih kmetijskih svetovalcev ter specialistov na terenu in preko 20 sodelavcev KGZS, ki bodo koordinirali določena področja ustvarjenja vsebin na platformi). Cilj delavnice je bil, da uporabniki pridobijo prve uporabniške izkušnje dela s platformo in da se v nadaljevanju naučijo uporabljati določene funkcionalnosti platforme, ki jih bodo potrebovali kot njeni samostojni uporabniki. Kmetije in svetovalci so bili nad platformo navdušeni, saj nudi res širok nabor možnosti dela, hkrati pa pripravlja veliko izzivov še pri učenju in usvajanju znanj za samostojno uporabo. Delavnica je potekala zelo aktivno in vsi udeleženci so vse, kar so slišali, tudi preizkusili.

Uspešno zaključeno usposabljanje kmetijskih svetovalcev specialistov za živinorejo v Grubu v Nemčiji na Institute Bayerische Landesanstalt für Landwirtschaft LfL v novembru 2023

V novembru smo organizirali tridnevno usposabljanje

nje za kmetijske svetovalce specialiste za živinorejo iz vsebin prehrane prežvekovalcev v povezavi z optimiranjem krmnih obrokov, načrtovanjem kmetijskih objektov in dobrobitjo rejnih živali.

Usposabljanje specialistov za sadjarstvo v Laimburgu, Južna Tirolska

Seznanitev s projektom LIDO, predstavili so različne senzorske tehnologije za daljinsko merjenje vlažnosti tal in daljinsko namakanje, pametne sisteme za namakanje nasadov, merilno opremo za različne meritve (temperature, vlažnosti listov, vlage v tleh ...).

Usposabljanje specialistov za vinogradništvo in vinarstvo

Usposabljanje je potekalo na Biotehniški fakulteti v Ljubljani pod vodstvom dr. Denisa Rusjana. Tematika: Ozelenitev tal v vinogradu v luči podnebnih sprememb, Virusi na vinski trti, Lastnosti novih klonov in klonskih kandidatov ter Degustacija vin novih klonov in klonskih kandidatov.

Usposabljanje kmetijskih svetovalcev za pomoč vlagateljem pri oddaji zbirnih vlog za leto 2023, ki je na hibriden način (del svetovalcev prisotnih v

prostorih KGZS, preostali pa v živo preko spletnega seminarja) potekalo od 21. do 23. marca 2023.

Delavnica izdelave načrta gospodarjenja na kmetijah z orodjem Farm Manager je potekala 13. februarja 2023 na sedežu KGZS v Ljubljani v okviru strokovne skupine za ekonomiko kmetijstva.

V letu 2023 je v okviru JSKS začela delovati **skupina osmih inovacijskih posrednikov** – na vsakemu KGZS – kmetijsko-gozdarskem zavodu po eden. Njihov slogan se glasi: »Sestavljamo projektna partnerstva, združujemo naše talente s talenti članov projektnih timov, pomagamo ideje pretvoriti v dejanja. Ustvarimo pogoje za preboje, ki sicer ne bi bili mogoči. Smo strokovno neodvisni.«

Predstavitve skupinskega svetovanja o gospodarjenju na kmetijah »Panožni krožki«, je potekala 29. avgusta v okviru sejma Agra v Gornji Radgoni.

Strokovno usposabljanje svetovalcev za KD in DD je v septembru potekalo v Avstriji

S kmetije za vas 2023:

V sodelovanju s tednikom Kmečki glas in spletnim portalom Agrobiznis, ki deluje v okviru časnika Finance smo na sejmu Agra razglasili rezultate akcije S kmetije za Vas, v kateri je v letu 2023 sodelovalo 13 kmetij.

Posvet dopolnilne dejavnosti na kmetiji (DDK)

Posvet o dopolnilni dejavnosti na kmetiji je potekal v mesecu oktobru 2023 in se je s strokovnimi prispevki in predstavitvami dobrih praks osredotočil na različne izzive na področju dopolnilnih dejavnosti (obdavčitve, intervencije, označevanje, sheme kakovosti, zavržki hrane...).

Kmetijska »start up« delavnica

Na kmetijski podjetniški delavnici »Kmetijski start up« smo združili svetovalce, ki so pridobili dodatna znanja za ustrezno svetovanje kmetijam ob začetku nove dejavnosti ali uvajanju novega proizvoda oz. storitve (ustrezne pristope preverjanja in realizacije poslovnih idej), in kmete, ki so med izvedbo delavnice razvijali svoje poslovne ideje ob strokovni pomoči svetovalcev ter izkušenega mentorja in trenerja Tomaža Stritarja.

Usposabljanje kmetijskih svetovalcev s področja travništva

V oktobru 2023 je potekalo usposabljanje kmetijskih svetovalcev o krčitvah ter vzpostavljanju kraškega pašnika in drevesno-pašne rabe na krasu. Kmetijski svetovalci so si ogledali Center za sonaravni razvoj na Vremščici, kjer je Veterinarska fakulteta v sodelovanju z Agrarno skupnostjo Gabrče obnovila več 10 ha travnikov. Predstavljen jim je bil način vzpostavitve in vzdrževanja kraškega pašnika na gozdni krčevini. Ogledali so si tudi drevesno-pašno rabo, rabo travnikov, krčenje zaraščenih površin ter način rabe travnikov in pašnikov s konji v Kobilarni Lipica.

Ogled poskusov na KIS

Na infrastrukturnem centru Kmetijskega inštituta Slovenije so si v juliju 2023 kmetijski svetovalci v okviru usposabljanja za kmetijske svetovalce s področja poljedelstva ogledali poskusna polja, kjer se izvajajo poskusi s področja gnojenja, varstva rastlin, preskušanja sort, različnih načinov obdelave, vedno večji poudarek je dan tudi ekološki pridelavi. Predstavljeni jim je bila tudi najnovejša mehanizacija za izvedbo sortnih poskusov in rezultati različnih projektov s področja poljedelstva, semenarstva in ekološke pridelave (IOSDV Jablje, Carbon Farming CE, EUKI, LiveSeeding, ECOBREED).

Ime projekta:
Digitalizacija konvencionalnega modela kmetijske svetovalne službe

Glavni cilj: izboljšati učinkovitost dela v svetovalni službi z učinkovitim, digitaliziranim strokovnim svetovanjem in omogočiti digitalno povezovanje kmetov ter svetovalcev iz širšega geografskega območja in tako pospešiti prenos znanja.

Ključne skupine uporabnikov

- ✓ Kmetje, kmetičke družine,
- ✓ Terenski kmetijski svetovalci,
- ✓ Svetovalci specialisti in koordinatorji,
- ✓ Drugi zainteresirani uporabniki znanja in informacij.

Glavni izhodišča/potrebe za nas:

Svetovalna služba, ki je kmetom dostopna kadarkoli
Pomembno je, da imajo vsi kmetje možnost utrkati čase za usposabljanje. Pomembno je tudi, da je svetovanje na spletno dostopno kadarkoli.

Doseči želimo vse kmete/vse kmetičke

Kjub temu, da so kmetje zelo majhne, igrajo bistveno vlogo pri obravnavi naše dejavnosti in zato želimo, da so informacije in znanje vsem na voljo kadarkoli.

Svetovalci in specialisti bodo lahko več na kmetijah

Želimo si, da bodo s samozabriznavanjem/usposabljanjem lahko svetovalec več na kmetijah in bodo imeli možnost odgovorov na konkretnost/individualna vprašanja kmetov.

Nasvet 1:1

Enotaven in zaupanja vreden način izmenjave informacij.

Na enem mestu zbrana vsa strokovna gradiva in izobraževalne vsebine

Cilj je združiti vse izobraževalne vsebine na enem mestu.

Ime platforme za svetovanje/ izobraževanje/ usposabljanje na daljavo:
E naSVET KGZS

Aktivna promocija platforme E naSVET

Pogled v trenutni izgled platforme.

Izobraževalni programi za člana

Delavnica s kmetijskimi svetovalci in kmeti (aktivno spoznavanje in učenje dela na platformi).

Imamo svojo spletno domeno za platformo: <https://e-svet.kgzs.si>

Vizija:
„Povezani v znanju za prihodnost slovenskega kmetijstva.“

Zahteve pri izbiri ustreznega digitalnega orodja:

- ✓ Enostavno za uporabo - uporabniku prijazno,
- ✓ Ne potrebuje dodatnega tehničnega (IT) osebja,
- ✓ Možnost nalaganja in ogledovanja vsebin v različnih oblikah,
- ✓ Sistem odprt za nadgradnje/prilagoditve kadarkoli,
- ✓ Možnost avtomatske pridobitve certifikata o usposabljanju/ izobraževanju,
- ✓ Možnost spreminjanja stopnje porabe časa udeležencev,
- ✓ Različni nivoji uporabniških pravic,
- ✓ Možnost lastne izvajalnosti vseh pripraviljavcev vsebine.

Kje je naša platforma E naSVET sedaj?

- ✓ Platforma je na začetku aktivnega širjenja med uporabniki.
- ✓ Aplikacija je v operativni fazi.
- ✓ Za testiranje smo naložili več kot 100 različnih vsebin.
- ✓ Uporablja jo več kot 50 svetovalcev (terenskih svetovalcev, strokovnjakov in koordinatorjev), ki preizkušajo funkcionalnosti in različne možnosti dodajanja vsebin.
- ✓ Prvi kmetje, ki so jo preizkusili, so se zelo pozitivno odzvali.

SELECTED DATS. — MOODLE PLATFORM

- Da jomed in IT jeditors pri razvoju platforme s hane znanostni inženjerski IT podjetje, in izvedbo služb za vzdrževanje in izboljšanje naših strani.
- Naš partner pri projektu je IT podjetje Naveza d.o.o. iz Ljubljane.
- Kmetičke imamo različne različni platforme in vsebine.
- Kmetičke imamo tudi na različnih, samostojnih inženjerskih podjetjih, katerih predstavniki sodelujejo pri razvoju in izvedbi platforme in vsebin.

Koraki v prihodnost:

- ✓ Načrtovanje in organizacija delavnic za predstavitev ter aktivno učenje platforme.
- ✓ Priprava vsebin, ki bodo v končni obliki na voljo uporabnikom.
- ✓ Razvijanje in prilagajanje platforme za različne skupine uporabnikov.

Kontakt in avtorica posterja:
Marinka Korošec, KGZS,
031 206 034,
marinka.korosec@kgzs.si

Dopolnilne dejavnosti na kmetiji in kmečka družina

- strokovno-pospeševalne in promocijske aktivnosti ter usposabljanja (akcija S kmetije za Vas, festival Dobrote slovenskih kmetij, izbor inovativne kmetice EU, razvoj socialne infrastrukture za preprečevanje izključenosti ter blažitev socialnih pritiskov na podeželju, pridobitev licence za izvajanje usposabljanj za NPK vodnik/ca v naravi in krajini, pomen kakovosti izdelkov s kmetij – živila rastlinskega izvora, pomen kakovosti izdelkov s kmetij – živila živalskega izvora in spletna promocija, specializacija in kategorizacija nastanitvenih obratov, svetovanje kmetijam za pridelavo sadja, posvet DDK in primeri dobrih praks),
- zakonodaja (zelena delovna mesta na kmetijah, Zakon o poslovnem registru, Pravilnik o kakovosti mesnih izdelkov in mesnih pripravkov, Pravilnik o podeljevanju znakov za specializirano ponudbo na TK, pospeševanje direktne prodaje v Sloveniji),
- svetovanje in koordinacija (preko 300 osebnih svetovanj s področja dopolnilnih dejavnosti na kmetiji, obdavčitev, objektov, socialne varnosti ter redna koordinacija dela javne službe za kmečko družino in dopolnilne dejavnosti na kmetiji, priprava nabora usposabljanj za IRP in EIP),
- pomoč (razumevanje in reševanje posameznih primerov na podlagi kontrol, odločb, sprememb),
- vključitev (Odbor za živilstvo – CPI, odbor za izobraževanje – Global agri-tourism network, CORENET – kratke dobavne verige).

Podpora inovacijam in krepitev prenosa znanja v prakso

- v letni posvet JSKS, letni dogodek EIP in strokovna izobraževanja kmetov smo vključili predstavitve uspešnih domačih ter tujih že zaključenih projektov EIP,
- z inovativnimi ugotovitvami in dosežki EIP projektov v izvajanju smo preko ogleda dobrih praks seznanjali kmetijske svetovalce in kmete,
- aktivno smo sodelovali z EIP vem točko,
- na novo smo formirali skupino inovacijskih posrednikov, katerih glavna funkcija je ustvarjanje pogojev za nastanek uporabnih EIP projektov po merah potreb kmetov.

Gospodarjenje na kmetijah, kmetijska zakonodaja in obdavčitve

- svetovanje o možnostih vodenja računovodstva na kmetiji, vrednotenju poslovnega izida in možnostih ustanavljanja različnih pravnoorganizacijskih oblik na kmetiji,
- podpora izvajanju panožnih krožkov na področju mleka, hmelja in sadja,
- spodbujanje kmetij k učinkovitejši izrabi proizvodnih zmogljivosti,
- informiranje kmetov o novostih na področju davčne zakonodaje, sprememb višine katastrskega dohodka, novega načina plačevanja trošarine za gorivo ...,
- individualno svetovanje glede najugodnejšega načina ugotavljanja davčne osnove in smiselnosti vstopa v sistem DDV.

KLJUČNE AKTIVNOSTI

Svetovanje pri pripravi vlog in izvedbi projektov programa razvoja podeželja

- informiranje potencialnih upravičencev in širše javnosti o aktualnih investicijskih razpisih PRP,
- svetovanje malim kmetijam pri izpolnjevanju obveznosti iz razpisa 6.3 Pomoč za zagon dejavnosti, namenjenih razvoju malih kmetij,
- svetovanje upravičencem, ki so bili uspešni na razpisih PRP, pri pripravi vlog in izvedbi projektov,
- sodelovanje v koordinacijski delovni skupini z MKGP in AKTRP za izvedbo razpisov in že podprtih projektov,
- sodelovanje z Mrežo za razvoj podeželja pri informiranju potencialnih upravičencev in širše javnosti o PRP razpisih in širjenju informacij o dobrih praksah PRP,
- sodelovanje z MKGP pri pripravi Strateškega načrta SKP za Slovenijo 2023–2022,
- svetovanje kmetijam, ki imajo težave pri zaključevanju PRP naložb,
- svetovanje kmetijam, ki so jih prizadele katastrofične poplave v avgustu 2023, o možnostih za kandidiranje na PRP razpise,
- objava člankov in prispevkov.

Izobraževanje in usposabljanje v kmetijstvu

- nacionalne poklicne kvalifikacije: organizirali in izvedli smo potrjevanja in preverjanja za 102 kandidata v 17. komisijah (za enega od osmih različnih NPK), vsi kandidati so uspešno pridobili poklicno usposobljenost,
- postali smo nov in edini izvajalec v Sloveniji za izvajanje NPK oljkar/oljkarka,
- uspešno in zelo intenzivno smo sodelovali s Centrom RS za poklicno izobraževanje. Aktivno smo sodelovali pri prenovah več različnih poklicnih standardov na področjih kmetijstva, živilstva in naravovarstva (okolja),
- s sklepom ministra za delo smo bili trije sodelavci na novo imenovani za člane področnih odborov za poklicne standarde za obdobje petih let. Postali smo člani nacionalnih delovnih skupin za revizijo s področja kmetijstva in živilstva.

Pomoč pri oddaji vlog za ukrepe kmetijske politike (subvencije)

- implementacija novih intervencij Strateškega načrta skupne kmetijske politike 2023–2027,
- izvedba 219 usposabljanj vlagateljev, od tega 206 v živo in 13 preko spleta,
- objava prispevkov za informiranje o intervencijah SKP (RTV SLO, Kmečki glas, Zelena Dežela, Radio Ognjišče, lokalni mediji ...),
- pomoč vlagateljem pri izpolnitvi in oddaji zbirnih vlog, pri čemer so **kmetijski svetovalci pri KGZ - KGZS pomagali izpolniti 54.054 vlog (99 % vseh vlog)**,
- v izvedbo je bilo vključenih 213 kmetijskih svetovalcev, pomoč se je izvajala na 73 lokacijah po vsej SLO,
- osebno svetovanje kmetom na področjih urejanja GERK-ov, upravičenosti do vložitve zahtevkov in prejema sredstev, načina oddaje vlog, odzivanja na ugotovitve ARSKTRP preko SOPOTNIKA, pojasnjevanja odločb ...

Vodenje knjigovodstva na kmetijah

Zagotovili smo podporno okolje in koordinacijo aktivnosti za izvedbo FADN na kmetijah, ki sodelujejo v EU reprezentativnem vzorcu, in kmetijah, ki so FADN izbrale kot obliko poročanja na podlagi uspešnega kandidiranja na ukrepih iz Programa razvoja podeželja. Pri svojem delu smo se povezovali z ostalimi institucijami, ki aktivno delajo v sistemu FADN (MKGP, KIS), ter zagotovili pretok informacij do koordinatorjev FADN, ki pokrivajo to področje na kmetijsko-gozdarskih zavodih. Več aktivnosti smo namenili tudi preoblikovanju FADN v FSDN v letu 2025. Udeležili smo se predavanj in delavnic na temo FSDN ter pripravili izhodišča za izvedbo prioritete naloge »Spodbujanje spremljanja gospodarjenja na kmetijskih gospodarstvih, vključno s prehodom FADN v FSDN« v okviru programa dela JSKS v letu 2024.

Digitalizacija

Intenzivno smo delali na področju digitalizacije službe, predvsem pri spoznavanju novih orodij, aplikacij, ki so prosto dostopne na spletu in omogočajo boljšo interaktivnost dogodkov ter aktivnosti. Nadaljevali smo z razvojem največjega svetovalnega in izobraževalnega orodja za delo JSKS (platforme za e-izobraževanje in svetovanje (E naSVET KGZS) in jo preko različnih aktivnosti (delavnic, predstavitev, izobraževanj ...) začeli širše testirati, uvajati v delo svetovalcev, predvsem pa smo se učili in spoznavali različne funkcionalnosti in uporabnosti platforme.

Ekološko kmetijstvo

Svetovanje na področju ekološkega kmetijstva je v letu 2023 potekalo panožno (tehnologija) in splošno (preusmeritve, ukrep EK, administrativne zahteve, pogoji, trženje, povezovanje kmetov ...). Ekološka svetovanja in svetovanje pri preusmeritvah na kmetijah potekajo v sodelovanju specialista za ekološko kmetovanje in terenskega svetovalca, kmetijam nudimo celostno obravnavo. Poudarek je bil na ozaveščanju kmetij o ekološkem kmetijstvu, predstavljanju dobrih praks, povezovanju ekoloških in konvencionalnih kmetij, izobraževanju o trajnostnih tehnologijah in povezovanju akterjev v sektorju. Velik izziv v letu 2023 je bilo svetovanje o sanaciji posledic poplav. V letu 2023 je bil velik poudarek na sodelovanju. Izpostavljamo sodelovanje s ČZS, FKBV in ZDEKS na področjih spodbujanja preusmeritve konvencionalnih kmetij v ekološke.

Pogojenost

V letu 2023 so se intervencije SKP prvič izvajale po novih zahtevah iz pogojenosti. Sodelovali smo v delovni skupini za pripravo obveznih ukrepov za obdobje od 2023 do 2027 in pri dajanju pripomb pri sprejemanju uredbe o pravilih pogojenosti. Poglavitne zahteve pri usklajevanjih so se nanašale na okoljske zahteve, neproizvodne površine in sistem kontrol. Težave so se pojavljale predvsem pri tistih zahtevah, ki so bile v prejšnjih obdobjih obravnavane kot nadstandard, pri pogojenosti pa so to standardne zahteve. V januarju 2023 smo skupaj z MKGP in ARSKTRP izvedli usposabljanje iz pravil pogojenosti za kmetijske svetovalce. Začeli smo z izdelavo priročnika iz pogojenosti, ki bo zaključen v letu 2024.

Strateško načrtovanje razvoja kmetij (ISM+ delavnice), socialno podjetništvo

V letu 2023 smo izvajalcem ISM+ delavnic (svetovalcem JSKS) zagotavljali podporno okolje za izvajanje delavnic s kmeti, ki so jih le-ti izvedli na vseh kmetijsko-gozdarskih zavodih. Aktivnosti na SKS so vključevale vsebinske dopolnitve in popravke strategij, ki so vključene v ISM+, urejanje dostopov do SMT orodja, zbiranje predlogov za dopolnitev SMT orodja itd), hkrati smo zagotovili tudi organizacijsko podporo za izvedbo delavnic. Na področju socialnega podjetništva smo aktivno sodelovali v okviru delovne skupine za pripravo Strategije razvoja socialne ekonomije 2022–2032, ki je delovala v okviru resornega ministrstva za socialno podjetništvo – MGTŠ. Svetovalcem smo posredovali informacije o socialnem podjetništvu in socialni ekonomiji za pripravo lokalnih načrtov razvoja tega področja.

KLJUČNE AKTIVNOSTI

Področje mladih kmetov

Na javni razpis za intervencijo IRP24 - Podpora za vzpostavitev gospodarstev mladih kmetov za leto 2023 je bilo oddanih **84** vlog, ki jih je v večini pripravila javna služba kmetijskega svetovanja. Izvedene so bile javne predstavitve za intervencijo IRP24 - Podpora za vzpostavitev gospodarstev mladih ter za IRP30 Medgeneracijski prenos znanja. Prva tako smo peljali že vse utečene aktivnosti v sodelovanju z mladimi kmeti (priprava akcijskega načrta za mlade kmete, strokovna ekskurzija, izobraževanja za mlade kmete, sodelovanje z ZSPM ...).

Rastlinska pridelava

- vodenje služb JSKS na področju poljedelstva, travništva in pašništva, vrtnarstva, sadjarstva, hmeljarstva, oljkarstva, vinogradištva in vinarstva,
- svetovanje, priprava strokovnih gradiv, tehnoloških navodil in člankov.

V letu 2023 poudarek na:

- tehnologijah pridelave, gnojenja in varstvu rastlin,
- izvedba agrarnih operacij – odprava zaraščanja, namakanje,
- svetovanje tehnoloških ukrepov zaradi mrzle pomladi, moče, toče, neurij in poplav,
- svetovanje optimalnih tehnoloških rešitev pri uveljavljanju intervencij SKP,
- priprava seznamov potrebnih FFS,
- sodelovanje pri izvajanju ukrepov za obvladovanje zlate trsne rumenice,
- priprava strokovnih usposabljanj za kmetijske svetovalce,
- sodelovanje z vsemi JSSN v rastlinski pridelavi.

Okolje in podnebne spremembe

- vodenje služb JSKS na področju varovanja okolja, upravljanja voda in podnebnih sprememb.

V letu 2023 poudarek na:

- upravljanju in varstvu voda: urejanje vodotokov, vodni zadrževalniki, odškodnine, tehnologije pridelave in gradnje na VVO,
- FFS, gnojenju: varna raba FFS, izvedba IVR, varovalni pasovi, usmerjeno gnojenje,
- biodiverziteti in kmetovanju na varovanih območjih: promocija in predstavitve novih ukrepov, organizacija delavnic s področja naravovarstva,
- podnebnih spremembah: problematika zavarovanja kmetijske pridelave, spremljanje pojava novih ŠO, ocena vpliva vremena na rastline, priprava poročil o škodi zaradi ekstremnih vremenskih razmer, svetovanje in pomoč glede sanacije po naravnih nesrečah.

Živinoreja

- vodenje služb JSKS na področju govedoreje, prašičereje, reje drobnice, perutnine in ribogojstva,
- svetovanje, priprava strokovnih gradiv, tehnološki navodil, člankov.

V letu 2023 poudarek na:

- svetovanju o tehnologijah reje,
- sledenju novitetam na področju prireje govejega mesa, s poudarkom na povečevanju dnevnih prirastov,
- ozaveščanju o pomenu promocije v sektorju govejega mesa in mleka,
- dobrobiti vseh rejnih živali,
- identifikaciji prašičev,
- aktivnosti v zvezi s pojavom aviarne influence, problematiki vpisa gerkov za pašno perutnino, BAT za perutnino, postopanju pri PVO, palpaciji perutnine,
- ozaveščanju o nevarnosti APK, ocenah in tveganjih s področja biovarnosti, problematiki dvojnih ograj,
- intervencijah v čebelarstvu in spremembah SN, statusu in razmejitvi čebelarstva, izvozu matic,
- problematiki rejcev eksotičnih živali,
- pripravi strokovnih usposabljanj za kmetijske svetovalce.

Varna hrana in sheme kakovosti

- vodenje služb JSKS na področju varne hrane in shem kakovosti.

V letu 2023 poudarek na:

- sodelovanju v sektorskih odborih in pri pripravi novih specifikacij IK (zelenjava, zasavska jetrnica, kunčje meso),
- pripravi smernic dobre higienske prakse za področje predelave oljk,
- aktivnem delu po vprašanjih sprememb specifikacije IK, TBZ, v medresornih delovnih skupinah TSZ, Šolska shema, v skupini za Akcijski načrt vlade za manj izgub hrane in zavržene hrane, eko živila v javne zavode.
- svetovanju in aktivnem informiranju uporabnikov o možnosti vključevanja v sheme, JR, odvajanju prispevka, notranjih in zunanjih kontrolah za certificiranje.

KLJUČNE AKTIVNOSTI

Novogradnje in adaptacije objektov

- vodenje službe JSKS na področju gradnje in adaptacije kmetijskih objektov.

V letu 2023 poudarek na:

- prehodu iz vezane v prosto rejo,
- ureditvi izpustov,
- ukrepah za obogatitev okolja v hlevu,
- učinkovitih sistemih prezračevanja,
- novih in učinkovitih sistemih za odstranjevanje seča in blata, ki blažijo izpuste TGP in amonijaka,
- investicijah in posodabljanju KMG.

Obravnava zakonodaje, priprava gradiv in ostale aktivnosti

- v letu 2023 pripombe in predlogi sprememb za 41 zakonskih predlogov: 1 zakon, 14 uredb, 8 pravilnikov, 18 drugih dokumentov,
- strokovna gradiva z različnih področij, kot npr.: stanje na področju pridelave in odkupa žit ter zelenjave, pobuda za podaljšanje roka setve in neprezimnimi posevki, pobuda za podaljšanje roka za razvoj tekočih organskih gnojil, odškodnine na VVO, problematika OOTT, pobude na področju zaščite živali, biovarnosti, izgube hrane in odpadne hrane, registracija in identifikacija prašičev
- idr.,
- aktivnosti v zvezi z uporabo programa za optimiranje krmnih obrokov rejnih živali,
- sodelovanje v 25 delovnih telesih,
- vodenje 10 strokovnih skupin.

Vodje oddelkov za kmetijsko svetovanje pri KGZS in Kmetijsko gozdarskih zavodih.

DELO JAVNE SLUŽBE KMETIJSKEGA SVETOVANJA PO KMETIJSKO-GOZDARSKIH ZAVODIH SLOVENIJE

Kmetijsko gozdarska zbornica Slovenije

KMETIJSKO GOZDARSKI ZAVOD
CELJE

Kmetijsko gozdarska zbornica Slovenije
Kmetijsko gozdarski zavod Celje
ODDELEK ZA KMETIJSKO SVETOVANJE CELJE
Trnoveljska cesta 1, 3000 Celje
Tel.: 03/425-55-00, Fax: 03/425-55-30
E-naslov: info@ce.kgzs.si
Spletna stran: www.kmetijskizavod-celje.si

Število kmetij: 15.178

Kmetijska zemljišča v uporabi (ha): 79.274

Vodja oddelka: Vesna Čuček

Terenski kmetijski svetovalci: 30 + 6 pripravnikov

Svetovalci specialisti: 15

Svetovalci za kmečko družino in
dopolnilne dejavnosti: 6

Izpostave: Celje, Laško, Šentjur,
Šmarje pri Jelšah, Žalec,
Mozirje, Slovenske Konjice,
Velenje, Dravograd, Slovenj
Gradec, Ravne na Koroškem

Po hudih neurjih s točo in viharnim vetrom ter katastrofalni ujmi 4. avgusta, ki je najbolj prizadela Koroško in Zgornjo Savinjsko dolino, smo kmetom v njihovih stiskah pomagali z nasveti za odpravo posledic poplav in plazov, pri zbiranju krme za živali in hrane za člane prizadetih kmetij ter pri prijavi in popisih škode. Teren smo si ogledali tudi s predstavniki ministrstva, občin in ocenjevalnih komisij ter poročali MKGP in KGZS.

Svetovali smo pri urejanju dokumentacije za uvedbo novega namakalnega sistema z več uporabniki na območju Gomilskega (okrog 300 ha). KZ Braslovče in namakalnemu društvu Orla vas smo svetovali pri urejanju dokumentacije za posodobitev namakalnih sistemov z več uporabniki Trnava Brije (250 ha) in Šentrupert (150 ha). Društvom namakalnih naprav Breg Roje, Novo Celje in Kaplja vas ter KZ Braslovče smo svetovali pri izvajanju posodobitev v okviru odobrenih vlog na razpisu 4.3.

Za področje turizma na kmetijah smo za kmete iz cele Slovenije izvedli kakovostna izobraževanja preko spleta in regionalna srečanja, dokončali prenovo kriterijev vseh sedmih oblik specializirane ponudbe na turističnih kmetijah in za MGTŠ pripravili predloge kriterijev za peto jabolko za nastanitvene turistične kmetije.

Zaradi izvajanja aktivnosti javnega naročila pospeševanja ekološkega kmetijstva smo tudi v okviru javne službe kmetije informirali in motivirali za sodelovanje na dogodkih in pripravili ožji izbor kmetij, ki so pokazale interes za vključitev v ekološko kmetovanje. Združenju ekoloških pridelovalcev in predelovalcev Deteljica smo tako kot vsako leto pomagali pri številnih nalogah in s tem prispevali k dobremu povezovanju ekoloških kmetov.

KLJUČNE AKTIVNOSTI

Svetovali smo kmetijam, ki so se odločile za investicije (ukrep 4.1, 4.2 in ugodna posojila SRRS) in svetovali pri izvajanju odobrenih investicij prejšnjih let. Svetovali smo 1.200 malim kmetijam glede realizacije razvojnih ciljev in priprave dokumentacije za zahteve za ukrep 6.3.

Poudarek pri aktivnostih je bil na implementaciji Strateškega načrta za obdobje 2023–2027 s poudarkom na vključevanju kmetijskih gospodarstev v intervencije t. i. zelene arhitekture, zlasti SOPO, KOPOP in EK, podnebnih spremembah, spodbujanju mladih za kmetovanje in digitalizaciji kmetijstva.

DOGODKI KGZ CELJE

Izvedli smo tri srečanja panožnih krožkov, v katere so vključeni rejci krav molznic, in obravnavali ekonomiko priraje mleka.

1. julija 2023 so v Ločah pri Slovenskih Konjicah potekale 37. državne kmečke igre in 14. mednarodne kmečke igre, na katerih smo sodelovali kot sodniki. Na dogodku je sodelovalo 26 ekip, izmed katerih je bilo 22 ekip iz društev podeželske mladine. Zmagala je ekipa DPM Šentjur.

Svetovalka specialistka za predelavo mesa je s strokovnimi usmeritvami prispevala k ureditvi obrata Kmetijsko gozdarske zadruga Slovenske Konjice z.o.o. za razsek in predelavo mesa, ki je odličen primer medsebojnega sodelovanja, povezovanja na lokalnem območju in skupnega trženja.

Svetovalci specialisti:

<https://www.kmetijskizavod-celje.si/celje/kontakti#oddelek-za-kmetijsko-svetovanje>

Svetovalci na izpostavah zavoda:

<https://www.kmetijskizavod-celje.si/celje/kontakti#izpostave>

Za slovenske novinarje smo v sodelovanju z ZTKS izvedli dve dvodnevni študijski potovanji po turističnih kmetijah (v maju na Primorsko, oktobra na Koroško). Odziv novinarjev je bil nad pričakovanji, saj se je obeh študijskih tur udeležilo 19 novinarjev, v medijih pa je bilo objavljenih več kot 20 reportaž.

Že od leta 2012 povezujemo več kot 12 društev kmetič Savinjske regije, ki skupaj organizirajo vsakoletno tradicionalno srečanje vseh članic, na katerem se zbere okrog 300 do 400 kmečkih žensk. V letu 2023 smo zanje organizirali ogleda pri Slovincih v Porabju.

Sodelovali smo pri organizaciji in izvedbi četrte borze lokalnih živil v Laškem, ki je bila namenjena medsebojnemu spoznavanju ponudnikov lokalno pridelane/predelane hrane in gostincev ter javnih zavodov (šol, vrtcev, domov za starejše in bolnišnic) ter nadgrajevanju in krepitevi njihovih dosedanjih sodelovanj.

Kmetijsko gozdarska zbornica Slovenije

KMETIJSKO GOZDARSKI ZAVOD
KRANJ

Kmetijsko gozdarska zbornica Slovenije
Kmetijsko gozdarski zavod Kranj
ODDELEK ZA KMETIJSKO SVETOVANJE
Cesta Iva Slavca 1, 4000 Kranj
Tel.: 04/280-46-00, Fax: 04/280-46-12
E-naslov: zavod@kr.kgzs.si
Spletna stran: www.kgz-kranj.si

Število kmetij: 4.141 (podatek SURS za 2020).
Kmetijska zemljišča v uporabi (ha): 30.898 (podatek
SURS za 2020)

Vodja oddelka: **Robert Golc**

Terenski kmetijski svetovalci: 13 + 1 pripravnik

Svetovalci specialisti: 6

Svetovalci za kmečko družino in dopolnilne dejavnosti: 2

Izpostave: **Kranj, Radovljica, Škofja Loka**

Področja dela kmetijskih svetovalcev specialistov:
živinoreja, rastlinska pridelava, agrarna ekonomika, razvoj
podeželja, ribogojstvo, trženje, naravovarstvo

Kontakt svetovalcev:

<https://www.kgz-kranj.si/kontakti-jsks>

Javna naročila in projekti:

<https://www.kgz-kranj.si/prp>

Izdelava načrtov
kmetijskih objektov
pri novogradnjah
in rekonstrukcijah
ter svetovanje
pri investicijsko-
vzdrževalnih delih.

Sodelovanje z društvi in
agrarnimi skupnostmi na
podeželju ter spodbujanje
dopolnilnih dejavnosti na
kmetijah in planinah.

Skupni specialist, ki
deluje na območju cele
Slovenije, svetuje pri
načrtovanju in izgradnji
ribogojnic. Obenem
spodbuja predelavo rib v
kakovostne izdelke.

KLJUČNE AKTIVNOSTI

Tehnološko svetovanje
kmetijam za povečanje
pridelave kakovostne
lokalno pridelane hrane
in krme. Predstavitev
uporabe sodobnih metod
in kmetijskih priključkov
za učinkovito izvajanje
delovnih opravil na
kmetijah.

Svetovanje na področju
blaženje posledic
podnebnih sprememb.
Svetovanje na področju
tehnologij gnojenja
in varstva rastlin s
poudarkom na VVO
območjih. Svetovali smo
na področju ohranjanja
narave in biodiverzitete.

Svetovanje in pomoč pri
izvajanju nove SKP.
Delo na projektih
Evropskega inovativnega
partnerstva in projektih
LAS. Svetovanje na
področju agrarne
ekonomike, davkov v
kmetijstvu in inovativnih
metod marketinga ter
prodaja pridelkov in
izdelkov.

DOGODKI KGZ KRANJ

Na Gorenjskem imamo zelo aktivna društva podeželske mladine, društva kmečkih in podeželskih žena ter ostala strokovna društva s področja kmetijstva.

V Šenčurju smo skupaj s Kmetijsko gozdarsko zbornico Slovenije, Zvezo slovenske podeželske mladine in Društvom kranjske in tržiške podeželske mladine organizirali 51. državni kviz Mladi in kmetijstvo.

Tehnološke ukrepe v kmetijstvu izvajamo s pravilno uporabo primerne kmetijske mehanizacije in opreme.

Skupaj s poljedelso usmerjeno kmetijo Šifrer s Sorškega polja smo pripravili in izvedli terenske vaje, kjer smo študentom agronomije (BF UNI LJ) predstavili in prikazali tehnologije pridelovanja žit in krmnih rastlin. Gre za izvajanje AKISA v praksi v povezavi z navezovanjem stikov z bodočim strokovnjaki s področja kmetijstva.

Projekt Vrh Julijcev – Izboljšanje stanja vrst in habitatnih tipov v Triglavskem narodnem parku

V okviru projekta Vrh Julijcev je v letu 2023 Kmetijsko gozdarski zavod Kranj skupaj z vodilnim projektnim partnerjem Javnim zavodom Triglavski narodni park (TNP), ostalimi partnerji ter agrarnimi skupnostmi uspešno zaključil obnovo 11 kali na bohinjskih planinah (Konjščica – Zlate vode, Dedno polje, Ovčarija, Osredki, Za Liscem, Zajamniki, Vogel, Krstenica, Velo polje – Malo polje in Ukanc). Cilj obnove kali je bilo izboljšanje stanja habitatov planinskega pupka in hribskega urha ter ohranjanja tradicionalne paše na visokogorskih planinah. Transport materiala smo izvajali v sodelovanju z letalsko enoto Slovenske vojske in komercialnim prevoznikom.

Izvajanje pregledov v okviru izvajanja prognostične službe varstva rastlin

V sodelovanju s Kmetijskim inštitutom Slovenije smo izvajali preglede na območju Gorenjske za namen izdelave nasvetov glede izvajanja zdravstvenega varstva rastlin.

Na fotografiji je pregled nasada krompirja na okuženost s krompirjevo plesnijo in črno listno pegavostjo na kmetiji v Cerkljah na Gorenjskem.

Spodbujanje ribogojstva in promocija ribjih izdelkov

Skupni specialist za ribogojstvo pokriva svetovalno območje cele Slovenije. Svetuje na področju načrtovanja in izgradnje novih ter adaptacije starih ribogojnic. Pomaga pri pridobivanju upravnih dovoljenj, predvsem vodnega dovoljenja in ustreznih registracij dejavnosti.

Spodbuja predelavo vodnih organizmov v kakovostne izdelke z višjo dodano vrednostjo in sodeluje pri ocenjevanju teh izdelkov na ocenjevanju v okviru DSK.

Na sliki so rezultati ocenjevanja ribjih izdelkov v sklopu DSK Ptuj, ki pomembno prispevajo k dvigu kakovosti in s tem dodane vrednosti predelanih ribjih izdelkov v Sloveniji.

Izdelava načrtov notranje ureditve in preureditve hlevov

pri novogradnjah in rekonstrukcijah. Pomoč in svetovanje kmetijam pri gradnjah pomožnih objektov – silosi, seniki, strojne lope, zbiralniki gnojevke ...

Ogled pred izdelavo načrta za preureditev hleva za govedo na prosto rejo.

Kmetijsko gozdarska zbornica Slovenije

KMETIJSKO GOZDARSKI ZAVOD
LJUBLJANA

Kmetijsko gozdarska zbornica Slovenije
Kmetijsko gozdarski zavod Ljubljana
ODDELEK ZA KMETIJSKO SVETOVANJE LJUBLJANA
Gospodinjna ulica 6, 1000 Ljubljana
Tel.: 01/513 07 00, Fax: 01/513 07 41
E-naslov: tajnistvo@lj.kgzs.si
Spletna stran: www.lj.kgzs.si

Število kmetij: **9.655**

Kmetijska zemljišča v uporabi (ha): **84.491**

Vodja oddelka: **Tomaž Močnik**

Terenski kmetijski svetovalci: **28 + 2 pripravnika**

Svetovalci specialisti: **10**

Svetovalci za kmečko družino in dopolnilne dejavnosti: **5 + koordinatorica**

Izpostave: **Cerknica, Domžale, Grosuplje, Kamnik, Kočevje, Litija, Logatec, Medvode, Ribnica, Zagorje ob Savi, Vrhnika, Ljubljana.**

Vse bolj smo priča pomenu dobrobiti živali in zato smo na področju **tehnologije reje živali** slednjemu posvetili še posebno pozornost. Poleg osebnih svetovanj na kmetiji o splošni dobrobiti živali, prehrani, tehnologiji reje in podobnem smo pripravili tudi zelo dobro obiskane delavnice za obrezovanje parkljev drobnice in govedi. Izvedli smo nekaj postavitev pašnikov in opravili svetovanja na področju pašništva in reje živali na pašnikih ter ustrezne priprave krme na pašniku. Posvetili smo se tudi obnovi travne ruše na pašnikih.

Na področjih **govodoreje, prašičereje, reje drobnice, reje perutnine in reje ostalih živali** smo opravili veliko osebnih svetovanj, pripravili različna strokovna gradiva, tehnološka navodila ter izračunavali krmne obroke.

Podnebne spremembe so v zadnjem času zelo pereča tema tudi za svetovalno službo. Naše dejavnosti so zato močno usmerjene v blaženje slednjih in tudi v promocijo **ekološkega kmetijstva**. Na tem področju smo opravili precej aktivnosti na posameznih kmetijah, kjer smo iskali možnosti za preusmeritev v ekološko kmetovanje. Svetovali smo tudi kmetijam, ki so že v ekološki kontroli.

POPLAVNO LETO 2023

Če smo bili v letu 2022 priča ekstremni suši, nam je bilo lahko hitro jasno, da narava vzpostavlja ravnovesje z ekstremnimi poplavami, ki so v letu 2023 prizadele velik del Slovenije. Tudi na območju našega zavoda je bilo kar nekaj močno prizadetih površin in kmetij, katerim so naši svetovalci priskočili na pomoč, hkrati pa so bili zadolženi tudi za ogled in popis škode. Redno smo spremljali stanje, o njem poročali in kmetom svetovali glede ukrepov za sanacijo površin ter obnovo po škodi. Kmete smo tudi obveščali o možnostih za pridobitev finančnih sredstev za obnovo tal po škodi. Poplave so prizadele vse kmetijske dejavnosti, zato smo na vseh področjih pripravili gradiva z nasveti o sanaciji.

KLJUČNE AKTIVNOSTI

Dopolnilne dejavnosti so na našem območju precej prisotne, v največjem številu pa so to dejavnosti, povezane z opravi s strojno in kmetijsko mehanizacijo. V lanskem letu smo zabeležili tako novo priglašene dopolnilne dejavnosti kot tudi nekaj takih, ki so z delovanjem prenehali. Svetovali smo na področju predelave rastlinskih in živalskih surovin, turizma, ekonomike poslovanja, socialne varnosti in podobno. Nosilce DD smo spodbujali tudi k ocenjevanju njihovih dobrot. Svetovalke za dopolnilno dejavnost hkrati pokrivajo tudi področje kmečke družine in sodelovanje z društvi, zato so za kmete pripravile izobraževanja, ki so pokrivala tudi tematike, ki se tičejo dobrobiti kmečke družine.

Nova SKP je bila v letu 2023 zelo pereča tema. Svetovalci smo se v začetku leta izobraževali o novih ukrepih in usvojeno znanje v najboljši meri pred začetkom kampanje prenašali na kmete. Slednje smo opravili preko predavanj in osebnih svetovanj. Izvajali smo tudi izobraževanja o uporabi aplikacije **SOPOTNIK**. Aplikacijo smo najprej predstavili v predavalnici in nato še na terenu opravili prikaz dela z mobilno različico.

Pomemben del kmetijske pridelave na našem zavodu predstavljata **sadjarstvo in vrtnarstvo**. Kmetom smo pomagali z različnimi gradivi, tehnološkimi listi, osebnimi svetovanji in delavnicami na terenu. Poleg poplav so lani pridelavo zaznamovale še pozebe in poletna neurja s točo. Sodelovali smo tudi z društvi pridelovalcev in s šolami. Na področju **poljedelstva** smo poleg svetovanj in izobraževanj redno opravljali monitoringe na prisotnost škodljivcev in bolezni ter svetovali na področju priprave kolobarja. Kmetijski svetovalci smo se izobraževali tudi v tujini in tako prenesli še nekaj novega ter uporabnega znanja na kmete, s katerimi sodelujemo.

DOGODKI KGZ LJUBLJANA

Odnesena povrhnjica tal (zemlja) po poplavi na njivi s pridelavo kolerabe

Paša živali z napajalnim koritom

Prikaz rezi sadnega drevja v OŠ Kočevje

Delavnica obrezovanja parkljev

Prikaz rezi borovnic na Ljubljanskem barju

Monitorni koruznega hrošča s feromonsko vabo in lepljivo ploščo – ulov v enem tednu

Kontakt svetovalcev:
<https://lj.kgzs.si/svetovanje>

Seznam projektov in javnih naročil:
<https://lj.kgzs.si/aktualni-projekti/prp>

Kmetijsko gozdarska zbornica Slovenije

KMETIJSKO GOZDARSKI ZAVOD
MARIBOR

Kmetijsko gozdarska zbornica Slovenije
Kmetijsko gozdarski zavod Maribor
ODDELEK ZA KMETIJSKO SVETOVANJE MARIBOR
Vinarska ulica 14, 2000 Maribor
Tel.: 02/228-49-00, Fax: 02/251-94-82
E-naslov: info@kmetijski-zavod.si
Spletna stran: www.kmetijski-zavod.si

Število kmetij: 3.600

Kmetijska zemljišča v uporabi (ha): 18.991

Vodja oddelka: **Simona Hauptman**

Terenski kmetijski svetovalci: 7 + 2 pripravnika

Svetovalci specialisti: 11

Svetovalci za kmečko družino in dopolnilne dejavnosti: 2

Izpostavi: **Maribor, Jakobski dol**

Kontakti svetovalcev:

<https://www.kmetijski-zavod.si/sl-si/o-nas/zaposleni>

Seznam projektov in javnih naročil:

<https://www.kmetijski-zavod.si/sl-si/razpisi-in-projekti/prp>

<https://www.kmetijski-zavod.si/sl-si/razpisi-in-projekti/projekti/zakljuceni-projekti-in-raziskave>

Na pragu nove SKP 2023–2027

V letu 2023 je bil poudarek na ozaveščenju kmetovalcev o pogojenosti, novostih nove SKP in spremljanju stanja na kmetijskih površinah preko aplikacije SOPOTNIK. Sodelovali smo pri pripravi pripomb na zakonodajne dokumente s področja kmetijstva. Individualno smo panožno svetovali kmetijam na terenu, poleg tega pa smo redno objavljali strokovne članke. Sodelovali smo tudi z javnimi inštitucijami.

Poplave, moča in toča

Ujme v letu 2023 na območju KGZS Zavoda Maribor niso prizanesle našim kmetijam. Sprožili so se številni plazovi, na nižinskih območjih smo svetovali glede ukrepov po poplavih in moči. Na območjih, kjer jih je prizadela katastrofalna toča, smo svetovali o krepitvi rastlin in ukrepih v tekočem ter naslednjem letu.

Trajni nasadi in prilagajanje na podnebne spremembe

Svetovanje na področju trajnih nasadov (sadovnjaki, vinogradi) je bilo usmerjeno h krepitvi obstoječih družinskih kmetij in ustvarjanju delovnih mest za mlade na kmetijah. Osredotočali smo se na uvajanje okolju prijaznih tehnologij pridelave, inovacije, prilagajanje na spremenjene podnebne pogoje in povečevanje ekološke pridelave.

Dopolnilne dejavnosti

Kmetijam smo nudili svetovanja s predstavitvijo pogojev za izvajanje dopolnilnih dejavnosti in tehnološko svetovanje znotraj posamezne vrste predelave na kmetijah. Svetovali smo o trženju in kmetije spodbujali k uporabi digitalnih medijev za promocijo. Za kmetije smo organizirali številna senzorična ocenjevanja s strokovnimi komentarji za dvig kakovosti in konkurenčnosti pridelkov.

KLJUČNE AKTIVNOSTI

Inovacijsko posredništvo

Kmetijski svetovalci smo v Sloveniji najpomembnejši akterji v sistemu prenosa znanja in inovacij od raziskovalnih ustanov do kmetov in se za to čutimo tudi odgovorni. Zavedamo se, da sta znanje in dobro sodelovanje med vsemi deležniki v kmetijstvu pot do inovacij in s tem razvoja uspešnega kmetijstva.

Sodelovanje z društvi

Strokovno smo sodelovali z vsemi panožnimi društvi, združenji in zvezami društev na območju KGZS Zavodov Maribor, Ptuj in Celje.

DOGODKI KGZ MARIBOR

Lombergarjevi dnevi 2023 – strokovni posveti z mednarodno udeležbo (7. poljedelski posvet, 15. vinogradniški in 18. sadjarski Lombergarjev posvet), katerih se je v treh dneh udeležilo 600 udeležencev.

Strokovni prikazi in delavnice na terenu so se pokazale kot najboljši načini prenosa in izmenjave znanja.

Ujme z nalivi, točo in močnimi vetrovi ter poplave z močo so na kmetijskih površinah na severovzhodu Slovenije povzročile v letu 2023 veliko gospodarsko škodo. Svetovalci smo svetovali kmetijam glede možnih sanacijskih tehnoloških ukrepov.

DPM Maribor smo nudili podporo pri delovanju in jih vključujemo v izvajanje strokovnih dogodkov na različnih lokacijah.

V letu 2023 smo bili na ogledih dobrih praks, panožno, širom po Sloveniji, v tujini pa z ekološkimi kmetijami v Avstriji in na Poljskem ter s sadjarji na Južnem Tirolskem.

Delavnica **INOVACIJSKO POSREDNIŠTVO** zajema povezovanje, mreženje akterjev (kmetov, podjetij, znanstvenikov), svetovanje projektnemu timu, organizacijo regijskih delavnic, predstavitev javnih razpisov, širjenje rezultatov inovacij na strokovnih dogodkih in sodelovanje z EIP Vem točko na ministrstvu, Mrežo za razvoj podeželja ter drugimi akterji razvoja podeželja pri nas.

Z namenom, da bi še več lokalno pridelane hrane pripeljali v vrtce, šole in bolnišnice, smo izvedli predavanje in delavnico **Zeleno javno naročanje živil**, da bi naši udeleženci še bolje spoznali sistem javnega naročanja in, postopke ter se nanje tudi prijavljali.

Tudi v letu 2023 smo na dnevu sadjarsko-vinogradniške tehnike organizirali številna strokovna predavanja na tematiko varstva sadnega drevja, varstva vinske trte s poudarkom na pH škroplilne brozge in delavnice, namenjene preprečevanju širjenja zlate trsne rumenice ter prepoznavanju znakov okužbe. Pripravili smo demonstracije mehanizacije in novih tehnologij, med drugim tudi dronov.

Kmetijsko gozdarska zbornica Slovenije

KMETIJSKO GOZDARSKI ZAVOD
MURSKA SOBOTA

Kmetijsko gozdarska zbornica Slovenije
Kmetijsko gozdarski zavod Murska Sobota
ODDELEK ZA KMETIJSKO SVETOVANJE MURSKA SOBOTA
Ulica Štefana Kovača 40, 9000 Murska Sobota
Tel: 02 539 14 10, GSM: 031 703 600 Fax: 02 521 14 91
E-pošta: naslov@kgzs-ms.si
Spletna stran: www.kgzs-ms.si

Število kmetij: **5.705**
Kmetijska zemljišča v uporabi (ha): **63.700**
Vodja oddelka: **Metka Barbarič**
Terenski kmetijski svetovalci: **22**
Svetovalci specialisti: **11**
Svetovalci za kmečko družino in dopolnilne dejavnosti: **4**
Skupna specialistka za pridelovanje zelišč: **1**
Izpostave: **Murska Sobota, Ljutomer, Gornja Radgona, Lendava**

Tehnološko svetovanje za dvig kakovosti in količin pridelane hrane, spodbujanje za večjo samooskrbo s pridelano hrano, demonstracijski prikazi ob prilagajanju na podnebne spremembe, varovanju okolja, vode, zraka, kakovosti tal s ciljem izboljšanja dohodka na kmetijskih gospodarstvih, svetovanje ob naravnih nesrečah (pozeba).

Svetovanje o prilagajanju tehnologij za dvig pridelave v kmetijstvu in lažje prilagajanje na spremenjene podnebne razmere s poudarkom na pomenu digitalizacije na kmetijskih gospodarstvih (demonstracijski prikazi, odpornejše sorte kulturnih rastlin, kolobarjenje, zaščita posevkov na njivskih površinah, v trajnih nasadih ...) s ciljem izboljšanja delovnih razmer in zmanjšanja vplivov kmetijstva na okolje.

KLJUČNE AKTIVNOSTI

Svetovanje za povečanje zainteresiranih gospodarstev za preusmeritev v ekološko in biodinamično kmetovanje, prenos znanja, povečanje pridelave, predelave in trženja ekoloških pridelkov, povezovanje ekoloških gospodarstev v društvo in zadrugo, svetovanje glede diverzifikacije dejavnosti.

Posodabljanje in izdelava novih modelnih kalkulacij v Farm managerju, svetovanje pri načrtovanju investicij in pripravi vlog ter poslovnih načrtov za različne javne razpise, priprava zahtevkov za izplačila sredstev, predstavitev inovativnih tržnih praks, informiranje o razpisih EIP, partner v projektih EIP.

V letu 2023 je bil poudarek na svetovanju na področju dopolnilnih dejavnosti na kmetiji, kakovosti izdelkov, ocenjevanja izdelkov, promocije ter prepoznavnosti tradicionalnih izdelkov iz kmetij, registracije in pogojev za opravljanje dopolnilnih dejavnosti na kmetijah.

Kontakti svetovalcev: <http://www.kgzs-ms.si/zaposleni-na-sedezu-zavoda-po-enotah/>

Seznam projektov: <http://www.kgzs-ms.si/dogodki-in-projekti-2/ostali-projekti/>

DOGODKI KGZ MURSKA SOBOTA

Prikaz daljinskega zaznavanja z droni in sateliti

Dne 23. maja 2023 smo na njivi kmetije Meolic v Bakovcih izvedli prvi demonstracijski prikaz iz tematike digitalizacija na kmetijah. V okviru izobraževanja smo predstavili različne metode daljinskega zaznavanja, ki se uporabljajo v kmetijstvu. Začeli smo s praktičnim prikazom pametnih naprav – robota za uničevanje plevela Farmbeast (FKBV UM), robota za pobiranje špargljev in vzorčenje tal (ULFE), avtonomne kosilnice (Termodron d.o.o.), uporabe dronov (OneDrone d.o.o.) in sistema za samodejno vožnjo traktorjev (Termodron d.o.o.). Nadaljevali smo s pregledom uporabe satelitov in dronov pri pametnem gnojenju poljščin. Med drugim smo predstavili tudi projekt Ploutos. Zaključili smo z ogledom mehanizacije za izvedbo preciznega gnojenja in škropljenja.

Prikaz krožnega gospodarstva

Dne 30. novembra 2023 smo izvedli zadnjega izmed prikazov na temo krožnega gospodarstva. Na našem zavodu smo se poučili o krogotokih virov in hranil znotraj kmetije ter v celotni dobavni verigi in prisluhnili predstavitvi o fotovoltaičnih elektrarnah na kmetiji. Sledili so praktični ogledi: Zelena točka (ogled kratke dobavne verige), Panvita Ekoteh (ogled bioplinarne Nemščak in ogled uporabe rastlinskih stranskih proizvodov na kmetiji s pomočjo žužek-EIP ŽUŽ).

Panožni krožki

V aprilu 2023 smo sedaj že tradicionalno organizirali delavnice panožnih krožkov za proizvajalce mleka. Na prvi delavnici 7. aprila 2023 smo najprej vnašali podatke v empirično svetovalno orodje v Excel-u. Nato je specialist za agrarno ekonomiko z uporabo orodja za ekonomsko svetovanje vnesene podatke obdelal. Te analizirane podatke je predstavil na drugi delavnici 13. aprila 2023, kjer je vsak udeleženec s KMG prejel obdelavo podatkov za svojo kmetijo. V sodelovanju s specialistko za prehrano živali in ostalo ekipo strokovnjakov je potekala delavnica, ki je bila namenjena za komentiranje in medsebojno primerjavo pridobljenih rezultatov.

Aplikacija gnojevke z niskimi izpusti

Dne 4. aprila 2023 smo KGZS Zavod Murska Sobota, podjetje Farmtech in Biotehniška šola Rakičan organizirali prikaz ter strokovno svetovanje o najnovjših trendih pri aplikaciji gnojevke z niskimi izpusti. Poudarili smo prednosti takega nanosa tekočih organskih gnojil z vidika večje izkoriščenosti gnojevke, zelo pomemben pa je tudi okoljski vidik, se pravi zmanjšanje smrada v času aplikacije tekočih organskih gnojil.

Prikaz delovanja aplikacije SOPOTNIK in FOTOSOPOTNIK

Z uvedbo satelitskega spremljanja površin v letu 2023 smo izvedli delavnice za delo z aplikacijo FOTOSOPOTNIK. Delavnice smo organizirali v manjših skupinah. Tako so udeleženci lahko individualno uporabljali aplikacijo FOTOSOPOTNIK. Vsak udeleženec je dobil svojo nalogo in sam izvedel fotografiranje poljine ter naložil fotografijo v aplikacijo SOPOTNIK.

Demonstracijski prikaz »Prepoznavanje različnih tipov tal, njihovih značilnosti in prilagajanje kmetijskih kultur ter različnih tehnologij glede na potrebe posameznih kmetij«

Demonstracijski prikaz smo izvedli 9. novembra 2023 na območju KGZS Zavoda Murska Sobota. Prvi teoretični del demonstracijske delavnice je potekal v predavalnici KGZS Zavoda Murska Sobota. Vsebinska predavanja je obsegala najpogostejše tipe tal in njihove lastnosti, primerne tehnike obdelovanja zemlje in gnojenje na posameznih tipih tal ter pomen in izbor neprezimnih dosevkov. V okviru teoretičnega dela so bili predstavljeni rezultati projekta »Grajeni ekosistemi za blaženje vpliva kmetijstva na okolje oziroma zaščito kmetijskih zemljišč«. Po teoretičnem delu sta sledila ogled prezimnih dosevkov na lahkih tleh na kmetiji Peterka v Gančanih in ogled neprezimnih dosevkov ter ocena prekoreninjenosti, teksture in strukture na srednje težkih tleh na kmetiji Kranjec v Martjancih.

Kmetijsko gozdarska zbornica Slovenije

KMETIJSKO GOZDARSKI ZAVOD
NOVA GORICA

Kmetijsko gozdarska zbornica Slovenije
Kmetijsko gozdarski zavod Nova Gorica
ODDELEK ZA KMETIJSKO SVETOVANJE NOVA GORICA
Pri hrastu 18, 5000 Nova Gorica
Tel.: 05/335 12 09, Fax: 05/335-12-60
E-naslov: vasja.juretic@go.kgzs.si
Spletna stran: www.kmetijskizavod-ng.si

Število kmetij: **16.470**

Kmetijska zemljišča v uporabi (ha): **60.000**

Vodja oddelka: **Vasja Juretič, univ. dipl. inž. agronomije**

Terenski kmetijski svetovalci: **25 + 2 pripravnika**

Svetovalci specialisti: **12**

Svetovalci za kmečko družino in dopolnilne dejavnosti: **5**

Izpostave: **Ajdovščina, Brda, Idrija, Ilirska Bistrica, Koper, Bilje, Postojna, Sežana in Tolmin**

Tehnološko svetovanje v vinogradništvu, vinarstvu, poljedelstvu, živinoreji, oljkarstvu, sadjarstvu, zelenjadarstvu. Poudarek je bil na ekološkem kmetovanju. Organizirali smo različne demonstracijske prikaze v okviru javnih naročil. Spremljali smo razvojne faze in zdravstveno stanje rastlin ter svetovali o varstvu rastlin in ravnanju s FFS.

V letu 2023 so celotni kmetijski sektor prizadejala neurja in poplave, ki so vplivala na kmetijsko pridelavo. Močno so bili zmanjšani pridelki, primanjkovalo je krme za živali, ki so jo rejci morali dokupovati.

Veliko strokovnega dela smo namenjali svetovanju s področja vodnih virov za namakanje, tehnološko smo svetovali s področja namakanja in sodelovali pri pripravi podlag za izgradnjo novega velikega namakalnega sistema Zgornje Vipavske doline.

KLJUČNE AKTIVNOSTI

Nudili smo svetovanje in pomoč pri uporabi spletne aplikacije SOPOTNIK, ki omogoča vpogled v stanje prijavljenih površin iz ZV ter spremljanje poteka sprememb na teh površinah.

Sodelovali smo v različnih projektih na področju kmetijstva, s poudarkom na ohranjanju biodiverzitete in različnih vsebin s področja varovanja narave.

Aktivno smo se vključevali v implementacijo novega Strateškega načrta SKP 2023–2027. Organizirali smo številne predstavitve intervencij in individualno svetovali kmetijam pri vključevanju v intervencije ter nudili pomoč pri izpolnjevanju zbirnih vlog, evidenc, dopolnitev

DOGODKI KGZ NOVA GORICA

Demonstracijski prikazi rezi oljk

Predstavitev dobrih praks na kmetijah

Delavnice o sajenju sadnega drevja ...

Delavnice za kmete ...

Predstavitev dobrih praks na kmetijah

Kontakt svetovalcev:

[https://www.kmetijskizavod-ng.si/kontakti/
oddelek-za-kmetijsko-svetovanje/](https://www.kmetijskizavod-ng.si/kontakti/oddelek-za-kmetijsko-svetovanje/)

Seznam projektov in javnih naročil:

<https://www.kmetijskizavod-ng.si/projekti/>

Kmetijsko gozdarska zbornica Slovenije

KMETIJSKO GOZDARSKI ZAVOD
NOVO MESTO

Kmetijsko gozdarska zbornica Slovenije
Kmetijsko gozdarski zavod Novo mesto
ODDELEK ZA KMETIJSKO SVETOVANJE
Šmihelska cesta 14, 8000 Novo mesto
Tel.: 07/373-05-70, Fax: 07/373-05-90
E-naslov: tajnistvo@kgzs-zavodnm.si
Spletna stran: www.kmetijskizavod-nm.si

Število kmetij: **11.091**
Kmetijska zemljišča v uporabi (ha): **82.562**
Vodja oddelka: **mag. Zdenka Kramar**
Terenski kmetijski svetovalci: **28 + 1**
pripravnik
Svetovalci specialisti: **12**
Svetovalci za kmečko družino in dopolnilne dejavnosti: **3**
Izpostave: **Brežice, Črnomelj-Metlika, Krško, Novo mesto, Sevnica, Trebnje**

Tehnološko svetovanje in spodbujanje kmetij za dvig kakovosti ter količin lokalno pridelane hrane ob hkratnem prilagajanju na podnebne spremembe, varovanju kakovosti tal, vode in zraka, uvajanje digitalizacije na kmetije za izboljšanje dohodka na kmetijskih gospodarstvih.

Zanesljiv in strokovno kompetenten partner v projektih Evropskega inovativnega partnerstva.

Svetovanje s ciljem prilagajanja tehnologij v kmetijstvu (kolobarjenje, namakanje, odporne sorte, sistemi zaščite kmetijskih rastlin ...) na podnebne spremembe.

Delo javne službe kmetijskega svetovanja v letu 2023 je bilo zagotovo zaznamovano kot prvo izvedbeno leto SN SKP 2023–2027. Velik obseg naših aktivnosti smo namenili obveščanju in izobraževanju kmetov o pomenu in možnosti vključevanja v intervencije SKP, izpolnjevanju obveznosti iz pogojenosti in uporabi SOPOTNIK-a.

KLJUČNE AKTIVNOSTI

Svetovanje tehnoloških ukrepov ob pojavu vremenskih škodnih dogodkov: deževno obdobje v pomladnih mesecih, neurja s točo in močnimi vetrovi, poplave.

Svetovanje za prilagajanje tehnologij v kmetijstvu (kolobarjenje, namakanje, odporne sorte, sistemi zaščite kmetijskih rastlin ...) na podnebne spremembe.

Svetovanje za diverzifikacijo dejavnosti na kmetijskih gospodarstvih, glede trženja in marketinga, tržne organiziranosti ter ocenjevanje kakovosti pridelkov/izdelkov s kmetij.

Svetovanje in informiranje glede javnih razpisov, izpolnjevanja obveznosti, smotrnosti izvedbe investicij, davčno svetovanje s poudarkom na svetovanju mladim prevzemnikom kmetij ter spodbujanje kmetij k uporabi rezultatov FADN knjigovodstva za načrtovanje poslovanja na kmetijah.

DOGODKI KGZ NOVO MESTO

Svetovanje ob škodah, ki so jih v kmetijstvu povzročili vremenski pojavi

Delo svetovalcev so v letu 2023 močno zaznamovale tudi vremenske nepravilnosti na našem območju. Tako je specialistična služba za rastlinsko proizvodnjo in vinogradništvo kar trikrat na terenu ocenjevala odstotke izpada pridelkov zaradi toče in neurij. Toča je klestila na zahodnem delu območja, ki ga pokriva KGZ NM: v okolici Šmartna, čez trebanjske vinorodne gorice do Malkovca in Sevnice. Najbolj intenzivne škode je povzročila v okolici Krškega,

Podbočja in Bizeljskega. Tako specialisti kot terenski kmetijski svetovalci smo takoj po nastali škodi hiteli obiskovati najbolj prizadeta območja in kmetije. Največja škoda je bila povzročena v trajnih nasadih. Ob ocenjevanju škode smo tudi tehnološko svetovali, bodrili in človeško opogumljali najbolj prizadete. Svetovanje ob takih trenutkih je še posebej zahtevno, saj je tudi človeška komponenta v ospredju, ravno tako pa tudi zaupanje, ki ga kmetijska svetovalna služba in nenazadnje posamezen svetovalec tudi ima in uživa. Če je in samo če je zaupanje med deležniki, stvari stečejo in rezultati pridejo. Tako menim, da so naše hitro reagiranje, zavzetost, kritičnost, znanje in preverjeni nasveti tisti aduti, s katerimi lahko največ pomagamo kmetom in kmetijam. Želimo, da se odgovorno kmetijstvo naprej širi, razvija, in da se prideluje kakovostna domača hrana.

SOPOTNIK – izobraževanja kmetov za uporabo aplikacije

V letu 2023 je postala aplikacija SOPOTNIK orodje, na osnovi katerega je ARSKTRP obravnavala in reševala zahteve za t. i. "površinske" intervencije. Aplikacija resda omogoča hitro in neposredno komunikacijo med uporabniki (kmetijami) in ARSKTRP, a so se v tem procesu poleg številnih vsebinskih vprašanj pojavile tudi številne, povsem tehnične težave pri uporabi aplikacije. V letu 2023 smo več pozornosti namenili tudi usposabljanju kmetov za delo z aplikacijo SOPOTNIK.

Regijski kviz »Mladi in kmetijstvo«

Pomembno pozornost pri svojem delu namenjamo delu z mladimi. Aktivno sodelujemo z društvi podeželske mladine. Vsako leto skupaj organiziramo tudi »razširjeni« regijski kviz »Mladi in kmetijstvo«. »Razširjen« zato, ker se na skupnem kvizu v znanju pomerijo mladi iz obeh regij – tako iz Posavja kot iz JV Slovenije. Izvedba kvizov je pomembna za širjenje in prenos znanja o kmetijstvu med mlade, tudi tiste, ki se ne bodo nikoli profesionalno ukvarjali s kmetijstvom, so pa tesno povezani s podeželjem. Na sliki so udeleženci kviza v letu 2023, ki je bil v Posavju, in sicer v prijetni vasi Gora nad Trško goro.

Umerjanje pršilnikov in škropilnic

Učinkovit in okolju sprejemljiv nanos sredstev za varstvo rastlin pomeni enakomeren nanos na rastlino za učinkovito varstvo rastlin in čim manjšo prisotnost ostankov aktivnih snovi v pridelku. Biološka aktivnost sredstev za varstvo rastlin je odvisna od škropilne brozge, ki doseže ciljno površino, in od lastnosti samega pripravka. Tekom naših terenskih umerjanj pršilnikov in škropilnic smo na nekaterih pršilnikih zmanjšali zanašanje škropilnega oblaka tudi do 50 %. Slika nazorno prikazuje zanašanje škropilnega oblaka.

Kontakt svetovalcev:

<https://www.kmetijskizavod-nm.si/page/oddelek-za-kmetijsko-svetovanje>

Seznam projektov in javnih naročil:

<https://www.kmetijskizavod-nm.si/sofinanciranje-aktivnosti-iz-eksrp>

Kmetijsko gozdarska zbornica Slovenije

KMETIJSKO GOZDARSKI ZAVOD
PTUJ

Kmetijsko gozdarska zbornica Slovenije
Kmetijsko gozdarski zavod Ptuj
ODDELEK ZA KMETIJSKO SVETOVANJE PTUJ
Ormoška 28, 2250 Ptuj
Tel.: 02/749-36-10, Fax: 02/749-36-20
E- naslov: tajnistvo@kgz-ptuj.si
Spletna stran: www.kgz-ptuj.si

Število kmetij: **8.677**
Kmetijska zemljišča v uporabi (ha): **62.224**
Vodja oddelka: **Peter Pribožič**
Terenski kmetijski svetovalci: **29**
Svetovalci specialisti: **9**
Svetovalci za kmečko družino in dopolnilne dejavnosti: **5**
Izpostave: **Ptuj, Lenart, Radlje ob Dravi, Ormož in Slovenska Bistrica**

Področje tehnologije prehrane živali na podlagi analitike krme, izračunov obrokov in spremljanje proizvodnih podatkov na živinorejskih kmetijah.

Izvajanje mednarodnega projekta Humus z vključenostjo 280 ha kmetijskih površin na območju LAS-ov s ciljem tehnoloških rešitev obdelave tal za vezavo CO₂ iz zraka v izgradnjo humusa v tleh.

Načrtovanje novih namakalnih sistemov in svetovanje o tehnologijah namakanja v kmetijstvu ter načrtovanje ostalih agrarnih operacij v Podravju in širše.

Svetovanje o biovarnosti na živinorejskih kmetijah in izvajanje preventivnih ukrepov za preprečevanje vnosa bolezni.

KLJUČNE AKTIVNOSTI

Izvajanje Integriranega projekta LIFE za okrepljeno upravljanje NATURE 2000 v Sloveniji LIFE17 IPE/SI/000011.

Izvajanje praktičnega izobraževanja na področju predelave mleka, vrtnin in poljščin v lastni učnici in na terenu.

Svetovanje iz agrarne ekonomike in vodenja kmetijske proizvodnje, spremljanje FADN knjigovodstva na vzorčnih kmetijah.

Nudenje strojnega vzorčenja tal z odvzemom na 25 točkah znotraj GERK-a in uporabo GPS za potrebe temeljitih analiz zemlje za potrebe načrtovanja gnojenja.

Vodenje in kordinacija senzoričnega ocenjevanja izdelkov in izvedba festivala Dobrot slovenskih kmetij ter promocija rezultatov na portalu www.dobroteslovenskihkmetij.si.

Izvajanje EIP projektov, povezanih s tehnologijo kmetovanja, naravovarstva, ohranjanja habitatov, mejic in naravovarstvenih elementov v kmetijski krajini.

Svetovanje iz ekološkega kmetijstva, vodovarstva, naravovarstva, ohranjanja suhih travišč, ohranjanja visokodebelnih sadovnjakov.

DOGODKI KGZ PTUJ

Tumpejevi dnevi – mednarodni strokovni posvet iz govedoreje

V začetku februarja smo izvedli prve Tumpejeve dneve, ki jih posvečamo našemu rojaku, strokovnjaku in dolgoletnemu vodji oddelka kmetijske svetovalne službe Vladimirju Tumpeju. Gre za začetek mednarodnih strokovnih posvetov za področje reje govedi, ki jih bomo tradicionalno organizirali na Ptuj. Namenjen je strokovnim sodelavcem na področju živinoreje, veterine in drugih služb ter rejcem govedi iz Slovenije in zamejstva.

34. festival Dobrote slovenskih kmetij

V minoritskem samostanu na Ptuj smo izvedli 34. festival Dobrote slovenskih kmetij, ki je praznik slovenskega podeželja s predstavitvijo najboljših senzorično ocenjenih izdelkov. V okviru dogodka smo pripravili bogat strokovni program in predstavitev kmetij na stojnicah ob kulturnem programu in ponudbi dobrot.

Dan zavoda z regijsko razstavo in podelitvijo priznaj za dosežke v službi

Prvi petek v juniju 2023 smo na sedežu zavoda izvedli dan zavoda z veliko regijsko razstavo živali z mednarodno udeležbo strokovnjakov. Ob dnevu zavoda smo tudi podelili priznanja za večletno strokovno delo na zavodu. Dan zavoda je namenjen izmenjavi izkušenj, srečanju strokovnih delavcev iz različnih inštitucij in kmetij s širšega območja delovanja zavoda.

Kontakt svetovalcev:

<https://www.kgz-ptuj.si>

Seznam projektov in javnih naročil:

<https://www.kgz-ptuj.si>

6. Slovenski vinogradniško-vinarski kongres

Od 21. do 22. aprila 2023 je bil na Ptuj organiziran šesti vinogradniško-vinarski kongres in pri tem smo organizacijsko skrbeli za izvedbo dogodka, ki je bil dobro obiskan ter na visokem strokovnem nivoju. Vinogradniško-vinarski kongres se skozi leta izvaja po vinorodnih deželah in je namenjen pregledu strokovnega dela na področju vinogradništva in vinarstva v Sloveniji z mednarodno udeležbo.

Skrb za visokodebelne ekstenzivne travniške sadovnjake

V okviru projekta LIFE to Grassland smo pred leti na območju Haloz, Kuma in Gorjanc na kmetijah poskrbeli za zasaditev okrog 3200 sadik sadja za travniške sadovnjake. V letu 2023 je bilo potrebno kmetijam na našem območju nuditi strokovno pomoč pri negi, obrezovanju in vzdrževanju zasajenih sadik. Organizirali smo tudi delavnico obrezovanja za naše svetovalce.

Prikaz sodobnih tehnologij vzreje piščancev pitancev

Na širšem območju Ptuja in ostalih regij je dobro razvita perutninarska proizvodnja vzreje piščancev pitancev. V letu 2023 smo skupaj s Perutninarsko zadrugo Ptuj organizirali delavnice z ogledi primerov dobrih praks perutninarske proizvodnje. Obseg proizvodnje zadrugnikov je 63 % proizvodnje v Perutnini Ptuj. Skupna proizvodnja v letu 2020 je bila 17 milijonov piščancev, kar predstavlja 39.673 ton žive mase vzrejenih pitovnih piščancev.

Kmetijsko gozdarska zbornica Slovenije

Kmetijsko gozdarska zbornica Slovenije
Gospodinjska ulica 6, 1000 Ljubljana
tel.: 01/51 36 600
kgzs@kgzs.si
www.kgzs.si

